TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

2021

Bildiri
Özetleri
Kitabı

Editör
Abdullah DEMİR

OKU OKUT
AKADEMİ

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021
Bildiri Özetleri Kitabı

Turkish Symposium of Social Sciences – 2021

The Book of Abstracts

Editör

Dr. Abdullah Demir

Elektronik Kitap

2021

Oku Okut Yayınları

Kitap Adı | Book Title: *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu – 2021: Bildiri Özetleri Kitabı*
Çeviri Adı | Translated Title: *Turkish Symposium of Social Sciences – 2021: The Book of Abstracts*

Yayınevi | Publisher: Oku Okut Yayınları | Oku Okut Publishing
Sertifika No | Certificate Number: 49846
Yayın No | Publication Number: 5
Sempozyum Dizisi: | The Series of Symposium: 1

Editör | Editor: Abdullah Demir
ORCID: 0000-0001-7825-6573

ISBN: 978-605-74416-4-5
Yayım Tarihi | Year of Publication: 28 Ağustos | August 2021
Yayın Türü | Publication Type: E-Kitap | eBook
Yayım Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye
Yayımlandığı Ortam | Publishing Format: PDF
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Sayfa Sayısı | Pages: 192

Etik Beyan | Statement of Publication Ethics: Bu kitap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir | *This book contains the abstracts presented at the Turkish Symposium of Social Sciences -2021 held on August 28, 2021.*

Atıf Bilgisi | Cite as: Demir, Abdullah (ed.). *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kitabı*. PDF: Oku Okut Yayınları, 2021.

Turkish Symposium of Social Sciences – 2021: The Book of Abstracts

Oku Okut Academy organizes *the Turkish Symposium of Social Sciences* to bring together professionals who continue their research in the field of Social Sciences and graduate students who continue their education in the field to enable the transfer of experience and strengthen interdisciplinary studies, and contribute to academic output. Applications to the symposium may be submitted in the fields of Archeology, Anthropology, Literature, Education, Philosophy, Philology, Law, Economics, Theology, Communication, Business, Architecture, Psychology, Art, Political Science, Social Work, Sociology, History, and International Relations. Applications are reviewed by the Symposium Scientific Committee and subjected to the evaluation of at least two referees. The summaries and full texts of accepted papers are brought to the readers by *Oku Okut Publications* as open access. This book contains the abstracts presented at *the Turkish Symposium of Social Sciences* held on August 28, 2021.

Keywords
Social Sciences
Symposium
Turkey
Oku Okut Academy
Turkish Symposium of Social Sciences
Book of Abstracts

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu 2021:
Bildiri Özetleri Kitabı

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmaları güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir. Başvurular, Sempozyum Bilim Kurulu tarafından incelenmekte ve en az iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Kabul edilen bildirilerin özetleri ve tam metinleri *Oku Okut Yayınları* tarafından açık erişim olarak okuyucularla buluşturulmaktadır. Bu kitap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler
Sosyal Bilimler
Sempozyum
Türkiye
Oku Okut Akademi
Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Bildiri Özetleri Kitabı

About the Editor

Dr. Demir, originally from Yozgat, was born in Kırşehir in 1980. He completed his primary, secondary, and high school education in Kırıkkale. He graduated from Uludag University, Faculty of Theology (2002). He completed his master's degree (2006) at the Graduate School of Social Sciences of the same university with his thesis named "Imitators' Belief in Maturidite School" and his doctorate from Cumhuriyet University Social Sciences Institute with his research "The Kalām Method of Abū Ishāq Zāhid al-Saffār" (2014). He worked as an Imam, preacher, and prison preacher at the Presidency of Religious Affairs of Turkey (2003-2010). Subsequently, he worked as a research assistant and lecturer at Cumhuriyet University, Faculty of Theology (2011-2017). He carried out his post-doctoral research at the University of Nottingham in 2015-2016 and is still working as a faculty member at Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Theology. Dr. Demir is the author of the books titled *The Kalām Method of Abū Ishāq al-Saffār*, *ISNAD Citation Style*, *Guide for Religious Services for Penitentiary Institutions,* and *Diyarbakır's Religious Cultural Heritage*. Demir was the editor of *Cumhuriyet Theology Journal* (2016-1019) and *ULUM Journal of Religious Inquiries* (2018-2020) and is still the editor of *Eskiyeni* since 2019. Demir developed *ISNAD Citation Style,* the first and only academic writing and citation system based in Turkey for use in the field of social and human sciences, in 2018, with the support of Sivas Cumhuriyet University, and made it available for open access. The 2nd Edition of *ISNAD* was published in 2019 and translated into English, Persian, and Arabic. He has academic publications on Ḥanafī-Māturīdī Theological Tradition of and continues to work in this field. Dr. Demir is the husband of Ms. Derya, who always supports her and the father of Seher, Berat, and Salih who are the sources of happiness.

Editör Hakkında

Aslen Yozgatlı olan Demir, 1980 yılında Kırşehir'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Kırıkkale'de tamamladı. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu (2002). Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Mâtürîdî Kelâm Ekolünde Mukallidin İmanı" adlı teziyle yüksek lisansını (2006), "Ebû İshâk Zâhid es-Saffâr'ın Kelâm Yöntemi" adlı araştırmasıyla da Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktorasını tamamladı (2014). Diyanet İşleri Başkanlığı'nda imam-hatip, vaiz ve cezaevi vaizi olarak çalıştı (2003-2010). Akabinde Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde araştırma görevlisi ve öğretim üyesi olarak görev yaptı (2011-2017). 2015-2016 yıllarında The University of Nottingham'da doktora sonrası araştırmasını yürüttü ve hâlen Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nde Kelâm Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Demir; *Ebû İshak es-Saffâr'ın Kelâm Yöntemi* (İstanbul: İSAM Yayınları, 2018), *İSNAD Atıf Sistemi* (Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, 2019), *Ceza İnfaz Kurumları Din Hizmetleri Rehberi* (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2012) ve *Dini Değerleri İle Diyarbakır* (Ankara: Diyarbakır İl Müftülüğü Yayınları, 2009) adlı kitapların yazarıdır. Demir, *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* (2016-1019) ile *ULUM Journal of Religious Inquiries (2018-2020)* dergisinin editörlüğünü yürütmüştür ve hâlen 2019'da başladığı *Eskiyeni* dergisi editörlüğünü sürdürmektedir. Demir, Sosyal ve beşerî bilimler alanında kullanılmak üzere Türkiye merkezli ilk ve tek akademik yazım ve kaynak gösterme sistemi *İSNAD*'ı 2018 yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi desteği ile geliştirerek ücretsiz olarak kullanıma sunmuştur. *İSNAD*'ın 2. Edisyonu 2019'da yayımlanmış ve İngilizceye, Farsça ve Arapça çevrilmiştir. Hanefî-Mâtürîdî din anlayışı konusunda akademik yayınları bulunmakta ve bu alanda çalışmalarına devam etmektedir. Demir, kendisini her zaman destekleyen Derya Hanımefendinin eşi; mutluluk kaynakları Seher, Berat ve Salih'in babasıdır.

Oku Okut Publishing
The Series of Symposium

Okut Okut Publishing was founded on February 5, 2021 by Oku Okut Association to publish original research, compilations, and translated works in the field of humanities and social sciences.

Okut Okut Publishing embraces open access, non-commercial, scientific publishing. We share studies with our readers free of charge in e-book formats when they are considered appropriate for publication upon review processes and the decision of the editorial board.

Okut Okut Publishing aims to contribute to the dissemination of ever-expanding scientific knowledge by publishing high-quality open access books, in compliance with international publishing standards and ethical principles.

Okut Okut Publishing uses the *ISNAD Citation System* as its academic writing and referencing style.

Each publication includes a 500-word Turkish and English abstract, and a unique DOI number is assigned to it.

This book contains the abstracts presented at the Turkish Social Sciences Symposium held on August 28, 2021.

Okut Okut Publishing is willing to publish your works in open access format with a detailed summary in English.

Libraries, researchers, and readers can feel free to use, store and share our publications in PDF format.

I wish you good reading.

Dr. Abdullah Demir
Editor of the Series of Symposium Studies

Oku Okut Yayınları
Sempozyum Dizisi

Oku Okut Yayınları, 5 Şubat 2021 tarihinde Oku Okut Derneği tarafından sosyal ve beşerî bilimler alanına ilişkin araştırma, derleme ve çeviri türü eserleri yayımlamak üzere kurulmuştur.

Oku Okut Yayınları; açık erişimli, gayri ticari, bilimsel yayıncılığı benimsemiştir. Başvuru sonrasında yapılan incelemelerde ve Yayın Kurulu'nca alınan kararda yayımı uygun görülen çalışmalar, e-kitap formatlarında ücretsiz olarak okuyucularımızla buluşturulmaktadır.

Oku Okut Yayınları; uluslararası yayıncılık standartları ve etik prensipleriyle uyumlu, yüksek kalitede kitapları açık erişimli olarak yayımlayarak sürekli genişleyen bilimsel bilginin yayılmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Oku Okut Yayınları, akademik yazım ve kaynak gösteriminde *İSNAD Atıf Sistemi*'nin kullanılmasını benimsemiştir.

Yayımlanan tüm kitaplar, 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce özeti ile birlikte yayımlanır ve yayınlara DOI atanır.

Bu kitap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir.

Oku Okut Yayınları, sizlerin de çalışmalarını İngilizce ayrıntılı özeti ile birlikte açık erişim formatında yayımlamaya taliptir.

Kütüphaneler, araştırmacılar ve okurlar; yayınlarımızı PDF formatında kullanabilir, depolayabilir ve özgürce paylaşabilirler.

İyi okumalar dilerim.

Abdullah Demir
Sempozyum Dizisi Editörü

İçindekiler | Table of Contents

Önsöz: Bu Sempozyumun Farkı Ne? 6

Sempozyum Programı 8

Birinci Oturum

Sosyal Bilimlerde Veri Analizi ve Referans Yönetim Yazılımlarının Kullanımı

Literatür Taraması Odaklı Disiplinlerde NVivo Kullanımı 20

Using NVivo in Literature-Based Disciplines 22

Sosyal Bilim Araştırmalarında EndNote'un Kullanımı 24

The Use of EndNote in Social Science Research 26

Sosyal Bilim Araştırmalarında Zotero'nun Kullanımı 28

The Use of Zotero in Social Science Research 30

İlahiyat Alanında Bilimsel Çalışmalarda Citavi'nin Kullanımı 32

The Use of Citavi in Scientific Studies in The Field of Theology 34

İlahiyat Araştırmalarında Çağdaş İmkanların Değerlendirilmesi: el-Mektebetü'ş-şamile Örneği 36

Evaluation of Contemporary Opportunities in Theological Studies: The Example of al-Mektebetü'ş-şamile 38

İkinci Oturum

Afganistan'da Dinî ve Sosyokültürel Hayat

Afganistan'da Dini Hayat 41

Religious Life in Afghanistan 43

Afganistan'da Türkçe Öğretimi ve Afganistan Türkleri 45

Teaching Turkish in Afghanistan and the Turks of Afghanistan 47

Afganistan'da Etnisitenin Durumu ve Siyasete Etkisi 49

The Effect of Ethnicity on Situation and Politics in Afghanistan 50

Üçüncü Oturum

Ebû Hanîfe ve Etkisi

Dinamik Bir İlmi Anlayışın İnşası Açısından Niçin Ebû Hanife'den Başlanılmalı? 52
Why to Start with Abū Ḥanīfah for Building a Dynamic Comprehensive Evaluation of the Knowledge? 54
Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mülahazalar 56
The Theological Legacy of Abū Hanīfa: Some Remarks Regarding the Studies on al-Fiqh al-akbar in the Ottoman Period 57

Dördüncü Oturum

Mâtürîdîlik Araştırmaları

Mâtürîdî'nin Te'vîlât'ında Kaynağı Tespit Edilemediği Söylenen Bazı Mevkûf Rivayetler Üzerine Bir Değerlendirme 59
A Review on Some Mawqūf Narratives in Māturīdī's Ta'wilāt 61
Ebû İshak es-Saffâr'ın Esmâ-i Hüsnâ Yorumu Çerçevesinde Kelâmî Görüşleri 63
Abū Isḥāq al-Ṣaffār's Kalām Views in the Framework of the al-Asma al-Husna 66
Mâtürîdî'nin Meleklerin Varlığına Dair Görüşlerinin Değerlendirilmesi 69
Evaluating of Māturīdī's Opinions About Existence of Angels 71
Ebû İshâk es-Saffâr'ın Haberî Sıfatlara Yaklaşımı 73
Abū Isḥāq al-Ṣaffār's Approach to the Informative (Khabarī) Attributes of God 75
Ebü'l-Muîn en-Nesefî ile Ebû İshak es-Saffâr'ın İmanın Mahlukiyeti Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi 77
An Evaluation of Abū al-Mu'in al-Nasafī's and Abū Isḥāq al-Ṣaffār's Views on the Creation of Faith 79

Beşinci Oturum

İslam Mezhepler Tarihi Araştırmaları

Alevî Geleneğe Mensup Ocak ve Gruplar Hakkında Yapılacak Araştırmalarda Dikkate Alınması Gerekli Bazı Hususlar 82
Some Matters to be Considered in Research on Ocak's (Lodges) and Groups Belonging to the Alevi Tradition 84
Gnostik Geleneğin Erken Dönem Şiilikteki Tezahürleri: Şiî Gulat Örneği 86
Reflections of Gnostic Tradition in Early Shi'ism: The Example of Shiite Ghulāt..88

Altıncı Oturum

Kelam ve Felsefe Araştırmaları

Mu'tezile'nin Nübüvvet Savunması 91
Mu'tazila's Defense of Prophethood 93
Kemâleddin İbnü'l-Hümâm'a Göre Peygamberliğin Gerekliliği...........95
The Need for Prophethood According to Ibn al-Humam 97
Seyfeddin el-Âmidî'de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı 99
Sayf al- Dīn al-Āmidī's Proof of God's Eternal Attributes which are related to the creation 101
Hannah Arendt'in Kötülük Algısının Din Felsefesinde Konumlandırılışı 103
The Positioning of Hannah Arendt's Perception of Evil in the Philosophy of Religion 105

Yedinci Oturum

Tarih Araştırmaları

Avrupa'da Üniversite Kurumunun Ortaya Çıkışındaki Ekonomik Arka Plan 108
The Economic Background for the Emergence of the University Institution in Europe 110
Emeviler Döneminde Arapçalaştırma Hareketleri: Para Politikası Örneği...112
Arabicization Movements in the Umayyad Period: An Example of Monetary Policy 114

Sekizinci Oturum

Eğitim Araştırmaları

Alevi-Sünni Evliliklerindeki Çocukların Din Eğitimine İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi 117
An Examination of Parents Views on Religious Education of Children were born in the Alevi-Sunni Marriages 119
Beş Vakit Namazın Öğretimiyle İlgili Ders İçeriklerinin Değerlendirilmesi 121
Evaluation of Course Contents Related to Teaching Five Times of Prayer 123

Dokuzuncu Oturum

Tasavvuf Araştırmaları

Havf ve Recâ Kavramlarının İhyâ'Eseri Özelinde Analizi 128
An Analysis of the Concepts of Khawf and Raja' with Respect to Ihyā' 'ulūm al-dīn 130
Tasavvufî Şahsiyetlerin Medya Yoluyla Tanıtılması: TRT Mavera Dizisi Örneği 132
Promotion of Sufi Personalities through the Media: The Case of TRT's Serial Mavera 134
Ferîdüddin Attâr'ın Mantıku't-Tayr Adlı Eserinde Er/Eren Olgusuna Sembolik Yaklaşımının Değerlendirilmesi 136
An Evaluation of Farīd al-Dīn ʿAttār's Symbolic Approach to the Concept of 'Er/Eren' in Mantiq al-Tayr 138
20. Yüzyılda Tasavvuftan Etkilenen Mühtediler Üzerine Bir Değerlendirme 140
An Evaluation of the Converts Affected By Sufism In the 20th Century 142
Molla Halil Siirdî'nin Tasavvufi Yönü 144
The Sufi Side of Mullah Khalil al-Siirdī 145

Onuncu Oturum

Dil ve Tefsir Araştırmaları

Çağdaş Batı Literatüründe Kur'an Metnine Yaklaşımlar: Metin Bütünlüğü Arayışları.....147
Approaches to the Qur'anic Text in the Contemporary Western Literature: The Searchings for the Unity of the Text.....149
Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfü'l-meânî Üzerine Bir İnceleme.....151
Examination of the Ḥurūf al-Maʿānī in Terms of Their Simple-Compound Structure.....153
Aşık Veysel'in 'Uzun İnce Bir Yoldayım' Şiirinin Ontolojik Tahlili.....155
The Ontological Analysis of Aşık Veysel's Poem 'I am on a Long Narrow Road'.....157

On Birinci Oturum

Din Sosyolojisi ve Din Psikolojisi Araştırmaları

Şehitlik Olgusunun Arkeolojik Bir Analizi.....160
A Critical Archeology of the Phenomenon of Martyrdom.....162
Toplumsal ve Zihinsel Dönüşümün Deizme Etkileri.....164
The Effects Of Social And Mental Transformation On Deism.....166
Lise Öğrencilerindeki Akademik Başarı ve Sınav Kaygısı ile Manevi Danışmanlık ve Rehberlik İlişkisi.....168
Relationship Between Academic Success and Exam Anxiety in High School Students and Spiritual Counseling and Guidance.....170

Düzenleme Kurulu.....172
Bilim Kurulu | Dil ve Edebiyat.....174
Bilim Kurulu | Eğitim.....174
Bilim Kurulu | Felsefe.....176
Bilim Kurulu | Mantık.....177
Bilim Kurulu | İlahiyat.....179
Bilim Kurulu | Psikoloji.....181
Bilim Kurulu | Sosyoloji.....182
Bilim Kurulu | Tarih.....182
Sempozyum Sekreteryası.....184
Bildiri Özeti Hazırlama Şablonu.....185
Bildiri Tam Metni Hazırlama Şablonu.....187

Önsöz: Bu Sempozyumun Farkı Ne?

Bu kitap, 28-29 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021'de sunulan bildiri özetlerini içermektedir. *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu*, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmaları güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir.

Bu sempozyumun farkı ne?

1. Sempozyum adı bilinçli bir tercih ile "Uluslararası" sözcüğünü içermemektedir. Marka adı, *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu* şeklindedir. Sempozyum isminde "uluslararası" geçmesinden ziyade içeriğinin kaliteli olması birinci önceliğimiz oldu.
2. Sempozyum için "çevrim içi bildiri değerlendirme sistemi" içeren özel bir web sayfası kuruldu: https://sempozyum.okuokut.org/
3. Bildiri özetleri, en az iki hakem tarafından online olarak değerlendirildi.
4. Sempozyuma katılmak isteyen genç araştırmacılar için *Oku Okut Akademi* tarafından "Bildiri Hazırlanması ve Sunumu Seminerleri" düzenlendi: https://www.okuokut.org/kurs/bildiri-hazirlanmasi-ve-sunumu-semineri/
5. Bildiriler, hazırlanan Word ve Powerpoint şablonlarına uygun olarak istendi: https://sempozyum.okuokut.org/sempozyum/2021/about/editorialPolicies#custom-0 Böylece özetin içermesi gereken konu, amaç, kaynaklar, yöntem ve ulaşılan sonuçlar hakkında sistemli metin ve sunumlar hazırlanması sağlandı.

6. Bildiri başvurusunda bulunan genç araştırmacılara, *Oku Okut Akademi* tarafından akademik danışmanlık sunuldu ve özetlerin geliştirilmesi için cümle cümle önerilerde bulunuldu.

7. Türkçe özeti kabul edilen bildirilerin İngilizce çevrileri de istendi ve dil editörlerince geliştirilmesine katkı sunuldu.

8. Özetler, *Oku Okut Yayınları* tarafıdan *Bildiri Özetleri Kitabı*'nda açık erişim olarak yayımlandı: https://sempozyum.okuokut.org/public/conferences/1/schedConfs/2/program-tr_TR.pdf

9. Sunumlar için en az 20 dakika süre tanınarak genç araştırmacıların rahatça sunum yapabilmelerine fırsat oluşturuldu.

10. Sunumlar Oku Okut TV üzerinden canlı olarak yayımlandı ve video arşivi oluşturuldu: https://www.youtube.com/playlist?list=PLFsAoSumVVK3EsNhv__xsJxv4o4ZJz2oa

Elimizden geldiğince güzel bir sempozyum gerçekleştirmeye çalıştık, hatalarımızın affını istirham ederiz.

Nice güzel sempozyumlarda buluşmak dileği ile.

Düzenleme ve Bilim Kurulu adına

Dr. Abdullah Demir
28 Ağustos 2021

Sempozyum Programı

Açılış Konferansı

28 Ağustos 2021 10:30 – 11:00

İlahiyat Bilimleri Sosyal Bilimlerin Nesi Olur?
Karşılaştırmalı Analiz

Prof. Dr. Özcan Güngör

Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İslami İlimler Fakültesi

Birinci Oturum

Sosyal Bilimlerde Veri Analizi ve Referans Yönetim Yazılımlarının Kullanımı

28 Ağustos 2021 Cumartesi 11:10 – 13:00

Oturum Başkanı

Dr. Abdullah Demir

Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İslami İlimler Fakültesi

NVivo ile Literatür Taraması

Doç. Dr. Arif Bakla

Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Sosyal Bilim Araştırmalarında EndNote'un Kullanımı

Dr. Öğr. Üyesi Talip Demir

Şırnak Ü, İlahiyat Fakültesi

Sosyal Bilim Araştırmalarında Zotero'nun Kullanımı

Doç. Dr. Ömer Sabuncu

Harran Ü, İlahiyat Fakültesi

İlahiyat Alanında Bilimsel Çalışmalarda Citavi'nin Kullanımı

Dr. Öğr. Üyesi Osman Arpaçukuru

Tekirdağ Namık Kemal Ü, İlahiyat Fakültesi

İlahiyat Araştırmalarında Çağdaş İmkanların Değerlendirilmesi: el-Mektebetü'ş-şamile Örneği

Dr. Öğretim Üyesi Osman Aydın

Hitit Ü, İlahiyat Fakültesi

İkinci Oturum

Afganistan'da Dinî ve Sosyokültürel Hayat

28 Ağustos 2021 Cumartesi 13:30 – 15:30

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Abdulhamit Birışık

Marmara Ü, İlahiyat Fakültesi

Afganistan'da Dini Hayat

Dr. Abdulcelil Alpkıray

DİB Din Hizmetleri Ataşesi, Afganistan

Afganistan'da Türkçe Öğretimi ve Afganistan Türkleri

Öğr. Gör. Gündüz Pulat

Trabzon Üniversitesi, Beşikdüzü Meslek Yüksek Okulu

Afganistan'da Etnisitenin Durumu ve Siyasete Etkisi

Cengiz Çelik

Türkiye Maarif Vakfı Türkçe Öğretmeni, Afganistan

Din Üzerinden Devlet Etmenin Cazibesi:
Afganistan Bilmecesinin İslam Dünyasına Etkisi

Prof. Dr. Ali Rıza Gül

Eskişehir Osmangazi Ü, İlahiyat Fakültesi

Pakistan'ın Afganistan'daki Yüksek Din Eğitimine Etkisi

Prof. Dr. Abdulhamit Birışık

Marmara Ü, İlahiyat Fakültesi

Üçüncü Oturum

Ebû Hanîfe ve Etkisi

28 Ağustos 2021 Cumartesi 16:00 – 17:30

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Mehmet Ümit

Marmara Ü, İlahiyat Fakültesi

Dinamik Bir İlmi Anlayışın İnşası Açısından Niçin Ebû Hanife'den Başlanılmalı?

Doç. Dr. Mustafa Selim Yılmaz

Karabük Ü, İslami İlimler Fakültesi

Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mülahazalar

Doç. Dr. Kadir Gömbeyaz

Kocaeli Ü, İlahiyat Fakültesi

Dördüncü Oturum

Mâtürîdîlik Araştırmaları

28 Ağustos 2021 Cumartesi 18:00 – 20:00

Oturum Başkanı
Prof. Dr. Cağfer Karadaş
Uludağ Ü, İlahiyat Fakültesi

Mâtürîdî'nin Te'vîlât'ında Kaynağı Tespit Edilemediği Söylenen Bazı Mevkûf Rivayetler Üzerine Bir Değerlendirme

Doktora Öğrencisi Erkan Önder
Uludağ Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ebû İshak es-Saffâr'ın Esmâ-i Hüsnâ Yorumu Çerçevesinde Kelâmî Görüşleri

Doktora Öğrencisi Hümeyra S. Haciibrahimoğlu
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

İmam Mâtürîdî'nin Meleklerin Varlığına Bakışı

YL Öğr. Atike Kardaş
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ebû İshâk es-Saffâr'ın Haberî Sıfatlara Yaklaşımı

YL Öğr. Abdullah Dağ
Sivas Cumhuriyet Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ebü'l-Muîn en-Nesefî ile Ebû İshak es-Saffâr'ın İmanın Mahlukiyeti Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

YL Öğr. Sümeyye Çekiç
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Beşinci Oturum

İslam Mezhepler Tarihi Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 10:00 – 11:00

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Ali Karataş

Sakaya Ü, İlahiyat Fakültesi

Alevi Geleneğe Mensup Ocak ve Gruplar Hakkında Yapılacak Araştırmalarda Dikkate Alınması Gerekli Bazı Hususlar

Prof. Dr. Cenksu Üçer

Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İslami İlimler Fakültesi

Gnostik Geleneğin Erken Dönem Şiilikteki Tezahürleri: Şiî Gulat Örneği

Arş. Gör. Dr. Yusuf Koçak

Kastamonu Ü, İlahiyat Fakültesi

Altıncı Oturum

Kelam ve Felsefe Araştırmaları
29 Ağustos 2021 Pazar 11:30 – 13:00

Oturum Başkanı
Doç. Dr. Hakan Hemşinli
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

Mu'tezile'nin Nübüvvet Savunması
Dr. Mikail İpek
Millî Eğitim Bakanlığı, Erzincan Ortaokulu

Kemâleddin İbnü'l-Hümâm'a Göre Peygamberliğin Gerekliliği
Doktora Öğrencisi Suat Doğan
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Seyfeddin el-Âmidî'de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı
Arş. Gör. Kamile Akbal
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İslami İlimler Fakültesi

Hannah Arendt'in Kötülük Algısının
Din Felsefesinde Konumlandırılışı
Doktora Öğrencisi Hande Nur Bozbuğa
İstanbul Ü, İlahiyat Fakültesi

Yedinci Oturum

Tarih Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 13:30 – 14:20

Oturum Başkanı

Doç. Dr. Mustafa Necati Barış

Ankara Hacı Bayram Veli Ü, İslami İlimler Fakültesi

Avrupa'da Üniversite Kurumunun Ortaya Çıkışındaki Ekonomik Arka Plan

Dr. Öğr. Üyesi Murat Çelik

Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Emeviler Döneminde Arapçalaştırma Hareketleri: Para Politikası Örneği

Doktora Öğrencisi Kübra Gül Özdemir

Hitit Ü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Sekizinci Oturum

Eğitim Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 14:30 – 15:50

Oturum Başkanı

Doç. Dr. Hasan Meydan

Sakarya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

Alevi-Sünni Evliliklerindeki Çocukların
Din Eğitimine İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Doktora Öğrencisi Mehtap Aşlamacı

Ondokuz Mayıs Ü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beş Vakit Namazın Öğretimiyle İlgili Ders İçeriklerinin
Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasin Yiğit

Iğdır Ü, İlahiyat Fakültesi

Cami Cemaatinin Dindarlık Düzeyi:
Kocaeli / Derince Harmantarla Camii Örneği

YL Öğr. Yakup Ekşi

Sabahattin Zaim Ü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Dokuzuncu Oturum

Tasavvuf Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 16:00 – 18:00

Oturum Başkanı
Prof. Dr. Bülent Akot
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, İslami İlimler Fakültesi

Havf ve Recâ Kavramlarının İhyâ'ü 'ulûmi'd-dîn Eseri Özelinde Analizi

YL Öğr. Sema Bayar
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tasavvufî Şahsiyetlerin Medya Yoluyla Tanıtılması: TRT Mavera Dizisi Örneği

YL Öğr. Ayşe Özgen
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ferîdüddin Attâr'ın Mantıku't-Tayr Adlı Eserinde Er/Eren Olgusuna Sembolik Yaklaşımının Değerlendirilmesi

YL Öğr. Aysel Sarıyüce
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

20. Yüzyılda Tasavvuftan Etkilenen Mühtediler Üzerine Bir Değerlendirme

YL Öğr. Kübra Kaya
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Molla Halil Siirdî'nin Tasavvufi Yönü

YL Öğr. Abdurrezzak Evrensel
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Onuncu Oturum

Dil ve Tefsir Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 19:00 – 20:10

Oturum Başkanı

Prof. Dr. İsmail Çalışkan

Ankara Ü, İlahiyat Fakültesi

Çağdaş Batı Literatüründe Kur'an Metnine Yaklaşımlar: Metin Bütünlüğü Arayışları

Dr. Öğr. Üyesi Ersin Kabakcı

Hitit Ü, İlahiyat Fakültesi

Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfü'l-meânî Üzerine Bir İnceleme

YL Öğr. Bünyamin Güder

Karamanoğlu Mehmetbey Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Aşık Veysel'in 'Uzun İnce Bir Yoldayım' Şiirinin Ontolojik Tahlili

YL Öğr. Mehmet Adlım

Gaziantep Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

On Birinci Oturum

Din Sosyolojisi ve Din Psikolojisi Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 20:30 – 21:30

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Mustafa Koç

Eskişehir Osmangazi Ü, İlahiyat Fakültesi

Şehitlik Olgusunun Arkeolojik Bir Analizizi

Arş. Gör. Fatmanur Dikmen

Bülent Ecevit Ü, İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Kemal Ataman

Marmara Ü, İlahiyat Fakültesi

Toplumsal ve Zihinsel Dönüşümün Deizme Etkileri

Dr. Öğrencisi Bekir Şahin

Yıldırım Beyazıt Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lise Öğrencilerindeki Akademik Başarı ve Sınav Kaygısı ile Manevi Danışmanlık ve Rehberlik İlişkisi

Doktora Öğrencisi Halime Hilal Taşkın

Eskişehir Osmangazi Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Birinci Oturum

Sosyal Bilimlerde Veri Analizi ve Referans Yönetim Yazılımlarının Kullanımı

28 Ağustos 2021 Cumartesi 11:10 – 13:00

Literatür Taraması Odaklı Disiplinlerde NVivo Kullanımı

Arif Bakla
Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Mütercim-Tercümanlık Bölümü
Ankara, Türkiye
abakla@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5412-4330

Özet

NVivo bilgisayar destekli nitel veri analizine yönelik önde gelen çok işlevli bir programdır. Ancak bu hemen hemen tüm bilimsel çalışma alanlarında literatür taraması için de uygundur. NVivo'nun içerisine belgeler, görseller, videolar, veri setleri vb. aktarılıp analiz edilebilir. NVivo özellikle çalışmalarının büyük bir kısmını literatür unsurları üzerinden yürüten araştırmacıların bir alandaki literatürü derinlemesine incelemesi ve anlamlandırması için farklı araçlar sunar. Bu araçlardan bazıları kodlama, oto kodlama, not alma araçları, bağlantılama araçları ve sorgulamalardır. Örneğin araştırmacı daha önce bilgi sahibi olmadığı yeni bir alanda araştırma yapacaksa tema bazlı oto kodlama aracı sayesinde yüzlerce sayfalık kaynakların ele aldığı sıkça kullanılan kavramları otomatik olarak bulabilir ve oto kodlama sonuçlarını gözden geçirerek konu hakkında ön bilgi sahibi olabilir. Otomatik ve elle kodlama sayesinde metin verileri etkili bir şekilde organize edilebilir ve araştırma projesinin her aşamasında bu verilere kolaylıkla erişilebilir. Benzer bir şekilde farklı kaynaklardaki bilgileri karşılaştıran veya araştırma sonuçlarını karşılaştırmalı olarak ele alan çalışmalarda çerçeve matrisleri hem zaman kazandırır hem de eksiksiz bir analiz yapmayı mümkün kılar. Kısacası metin odaklı çalışmalarda gelişmiş sorgulama seçenekleri, diğer birçok araçta olduğu gibi hem zaman kazandırır hem de derinlemesine analiz yapılmasını

sağlar. Bu sunumda bu araçlar üzerinde durulmaktadır, önde gelen bazı araçların kullanımına dair pratik ipuçları verecektir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilimler, NVivo, Literatür Taraması, Sorgulamalar, Kodlama, Nitel Veri Analizi

Using NVivo in Literature-Based Disciplines

Arif Bakla
Assoc. Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Department of Translation and Interpretation
Ankara, Turkey
abakla@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5412-4330

Abstract

NVivo is a leading multifunctional software program for computer-assisted qualitative data analysis. However, this software is equally good for studies involving literature reviews in almost all fields of scholarly research. Documents, images, videos, and datasets can be imported into NVivo and analysed. It offers researchers who carry out most of their studies on literature elements different tools for analyzing and making sense of the literature in an area. Some of these tools are coding, autocoding, note taking tools, linking tools and queries. For example, if a researcher plans to do research in a new field that he has no knowledge of before, thanks to the theme-based auto-coding tool, he/she can automatically find the frequently used concepts in hundreds of pages of resources and obtain preliminary information about the subject by reviewing the autocoding results. Thanks to automatic and manual coding, text data can be organized effectively and easily accessed at every stage of a research project. Similarly, framework matrices save time and enable a deeper analysis in studies that evaluate information from different sources or compare research results. In short, advanced query options in text-oriented studies both save time and ensure in-depth analysis, as it is the case many other tools in NVivo. This presentation focuses on these tools,

involves the demonstration of some basic tools and offers some practical hints.

Keywords

Social Sciences, NVivo, Literature Review, Queries, Coding, Qualitative Data Analysis

Sosyal Bilim Araştırmalarında EndNote'un Kullanımı

Talip Demir
Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Sosyolojisi Ana Bilim Dalı
Şırnak, Türkiye
talipdemir83@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0030-9481

Özet

Bilimsel yayınların en temel unsuru, kullanılan verilerin kaynağının belirtilmesidir. Bu sayede okuyucuların ve diğer araştırmacıların, verilen bilgilerin doğruluğunu kontrol etmesi mümkün olur. Öte yandan kullanılan verilerin kaynağının belirtilmesi, akademik etiğin bir gereğidir. Zira yararlanılan bir kaynağa atıf yapılmaması, intihal olarak sayılmakta ve birtakım adli/idari soruşturmalar gerektirmektedir. Bu konuda doğabilecek sorunları önlemek ve yazarlara kolaylık sağlamak amacıyla çeşitli referans yönetim yazılımları geliştirilmiştir. Bunlar arasında dünya genelinde en çok kullanılanlardan biri, EndNote'tur. Bu yazılım sayesinde makale, kitap vb. istifade edilen yayınların künye bilgileri kaydedilebilir, atıf yapılabilir, belgelerin pdf dosyalarını arşivlenebilir ve otomatik olarak metne atıf veya kaynakça olarak eklenebilir. Söz konusu yazım aracı, 6000'den fazla atıf stilini bünyesinde barındırmakta olup zaman içinde geliştirilen yeni atıf sistemlerinin (İSNAD gibi) eklenmesine de imkân tanımaktadır. Bu programın en önemli faydası yazarlara büyük bir kolaylık sağlamasının yanı sıra atıf ve kaynakça oluştururken yapılabilecek yazım hatalarını da neredeyse sıfıra indirmesidir. Nitekim bazen araştırma sürecinde yararlanılan kaynakların dipnotlara ve bibliyografyaya sehven eklenmemesi ciddi derecede etik sorunlara yol açabilmektedir. Genelde sosyal bilimlerde özelde ise ilahiyat araştırmalarında son 20 yıldır genişleyen

bir alanyazın olduğu düşünüldüğünde, bilimsel araştırmalarda müracaat edilen/edilmesi gereken yayın sayısının her geçen gün arttığı söylenebilir. Dolayısıyla araştırmacıların çalışma sürecinde hangi eserlere atıf yaptığını ya da bu eserlerin her birini kaynakçada belirtip belirtmediğini kontrol etmesi gerekmektedir. Bu noktada EndNote yazılımı yazarlara büyük bir kolaylık sağlamakta, manuel dipnot ve kaynakça yazımına harcanan zamandan tasarruf edilmesine ve metnin analizine odaklanılmasına imkân tanımaktadır. Buna ek olarak online bibliyografik veri tabanlarından arama yaparak referansların künye bilgilerinin otomatik olarak EndNote kütüphanesine kaydedilmesi mümkündür. EndNote online servislerinden ve veri tabanı kütüphanelerinden veri dosyalarını import etme seçeneği de sunulmaktadır. Ancak EndNote'un sağladığı belki de en önemli imkân, oluşturduğunuz kütüphanenin dijital platformlarda senkronize edilerek muhafaza edilmesidir. Bu çalışmada, akademik yazımda atıf yapma ve kaynakça oluşturmanın zor(unlu)luğu, EndNote yazım aracının ne olduğu ve hangi işlevlere sahip olduğu, araştırmacılar için ne tür kolaylıklar sağladığı üzerinde durulacaktır. Dahası hemen hemen tüm alanlarda dijitalleşme eğiliminin arttığı bir çağda, atıf ve referans sistemlerinin kendine has teknik detaylarının bir hayli fazla olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, yakın zamanda EndNote ve benzeri yazılımların kullanımının kaçınılmaz olacağı ifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Araştırma, Akademik Yazım, Atıf Yapma, Kaynakça Oluşturma, İntihal, Referans Yönetim Yazılımları, EndNote

The Use of EndNote in Social Science Research

Talip Demir
Assist. Prof. Dr., Şırnak University, Faculty of Theology
Department of Philosophy and Religious Sciences, Department of Sociology of Religion
Şırnak, Türkiye
talipdemir83@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0030-9481

Abstract

The essential element of scientific publications is to specify the source of the data used. In this way, readers and other researchers can check the accuracy of the information provided. On the other hand, specifying the source of the data used is a requirement of academic ethics. Because not citing a source used is counted as plagiarism and requires some judicial/administrative investigations. Various reference management software has been developed to prevent problems and provide convenience to the authors. Among them, EndNote is one of the most used around the world. Using this software, articles, books, etc., imprint information of the publications benefited from can be saved, cited, pdf files of documents can be archived and automatically added as citations or references to the text. The software in question includes more than 6000 citation styles and allows new citation systems (such as ISNAD) developed over time. The most crucial benefit of this program is that it provides great convenience to the authors and reduces the typos that can be made while creating citations and bibliography to almost zero. Sometimes unintentionally not adding the sources used in the research process to the footnotes and bibliography can lead to serious ethical problems. Considering that there has been expanding literature in the last 20 years in social sciences in general and in theology research, it can be said that the number of publications that are/must be consulted in scientific research is increasing

day by day. Therefore, researchers must check which works they refer to during the study process or specify each of these works in the bibliography. At this point, EndNote software provides excellent convenience to the authors, saving the time spent on manual footnote and bibliography writing and allowing them to focus on the analysis of the text. In addition, it is possible to automatically save the citation information of the references to the EndNote library by searching the online bibliographic databases. There is also the option to import data files from EndNote online services and database libraries. However, the most crucial opportunity EndNote provides keeping the library you created by synchronizing it on digital platforms. This study will emphasize the difficulty and necessity of citation and bibliography in academic writing, what EndNote software is, its functions, and what kind of convenience it provides for researchers. Moreover, in an age where the trend of digitalization is increasing in almost all fields, considering the unique technical details of citation and reference systems, it will be stated that the use of EndNote and similar software will be inevitable soon.

Keywords

Scientific Research, Academic Writing, Citation, Bibliography, Plagiarism, Reference Management Software, EndNote

Sosyal Bilim Araştırmalarında Zotero'nun Kullanımı

Ömer Sabuncu
Doç. Dr., Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, İslam Tarihi Ana Bilim Dalı
Şanlıurfa, Türkiye
omersabuncu@harran.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8424-8481

Özet

Akademik/bilimsel çalışmalarda atıf verme ve kaynak belirtme yayın etiğinin bir gereği olup önem arz etmektedir. Bu şekilde bilginin kaynağına ulaşmak mümkün olmaktadır. Atıf ve kaynak belirtme yıllar önce manuel olarak verilirken birçok problem meydana gelmekteydi. Teknolojinin/yazılımın gelişmesi sonucu çıkan programlarla bu problemler çözülmüş, atıf ve kaynak belirtme otomatik bir hale dönüşmüştür. Bunlar arasında dünya genelinde yaygın olarak kullanılan ve bu alanda önemli bir yer tutan yazılımlardan biri Zotero olup, kullanışlı bir bireysel kaynak yönetimi aracıdır. Bu program ile gerek manuel olarak gerekse internetten otomatik olarak kitap, makale ve ansiklopedi maddesi gibi çalışmada yararlanılan 35 farklı kaynak bilgileri kaydedilebilmektedir. Bir defaya mahsus kaydedilen bu künyeler devamlı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca kullanılan kaynakların pdf formatında dosyaları da arşivlenebilmektedir. Zotero 10.000'in üzerinde farklı atıf stilini desteklemekte bu durum araştırmacıya büyük kolaylık sağlamaktadır. Zotero'nun bir diğer yönü, araştırmacıya çalışmalarını tasnif ederek her bir çalışmasında kullandığı kaynakları takip etme imkânı da sunmasıdır. Zotero ile Word'de tez, makale ve kitap gibi çalışmaları kaleme alırken kolay, düzenli ve yanlışsız dipnotlar ve kaynakça eklemek mümkündür. Araştırmacı bir dergiye gönderdiği makaleyi farklı bir dergiye gönderdiğinde atıf stili olarak değişiklik

yapmak durumunda kalmakta, bunu manuel olarak yapmak önemli ölçüde zaman almaktadır. Bu yazılım ile çalışmanın dipnot ve kaynaklarını herhangi bir atıf stiline çevirmek otomatik olarak çok kısa bir sürede yapılmaktadır. Böylece araştırmacılar dipnot ve kaynakça oluşturmaya harcadıkları zamanı araştırmanın niteliğine ayırmaya imkân bulabilmektedirler. Bu tebliğde sosyal bilim araştırmalarında çok önemli olan dipnot ve kaynakçanın hatasız ve kısa sürede verilmesini sağlayan Zotero'nun kullanımı ve önemli adımları üzerinde durulacak, İlahiyat alanına özgü farklı kullanımlara işaret edilecektir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilimler, Bilimsel Araştırma, Akademik Yazım, Atıf Yapma, Kaynakça Oluşturma, Referans Yönetim Yazılımları, Zotero

The Use of Zotero in Social Science Research

Ömer Sabuncu
Assoc. Prof., Harran University, Faculty of Theology,
Department of Islamic History and Arts, Department of Islamic History
Şanlıurfa, Turkey
omersabuncu@harran.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8424-8481

Abstract

Citing and citing sources in academic/scientific studies is a requirement of publication ethics and is important. In this way, it is possible to reach the source of information. Many problems arose when attribution and citation were given manually years ago. These problems have been solved with the programs that emerged as a result of the development of technology/software, and citation and citation have become automatic. Among them, Zotero is one of the software that is widely used around the world and has an important place in this field, and it is a useful individual resource management tool. With this program, 35 different source information used in the study such as books, articles, and encyclopedia articles can be saved either manually or automatically from the internet. These tags, which are recorded only once, are used continuously. In addition, the files of the sources used can be archived in pdf format. Zotero supports over 10,000 different citation styles, which provides great convenience to the researcher. Another aspect of Zotero is that it allows the researcher to follow the sources he uses in each of his studies by classifying his studies. With Zotero, it is possible to add easy, regular, and accurate footnotes and bibliography while writing works such as theses, articles, and books in Word. When the researcher sends an article to a different journal, he has to change the citation style, and doing this

manually takes a significant amount of time. With this software, it is automatically done in a very short time to translate the footnotes and sources of the study into any citation style. Thus, researchers have the opportunity to devote the time they spend to creating footnotes and bibliography to the quality of the research. In this paper, the use and important steps of Zotero, which ensures that footnotes and bibliography, which are very important in social science research, are given without errors and in a short time, will be emphasized, and different uses specific to the field of Theology will be pointed out.

Keywords

Social Sciences, Scientific Research, Academic Writing, Citation, Bibliography, Reference Management Software, Zotero

İlahiyat Alanında Bilimsel Çalışmalarda Citavi'nin Kullanımı

Osman Arpaçukuru
Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Arap Dili ve Belagatı Anabilim Dalı
Tekirdağ, Türkiye
oarpacukuru@nku.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7514-475X

Özet

Bu araştırma ilahiyat alanında bilimsel çalışmalarda Citavi'nin kullanımını konu edinmektedir. Birçok kaynak ve referans yazılımı bulunmakla beraber araştırmanın kapsamı, sahip olduğu, benzerlerinden ayırıcı önemli özellikleri sebebiyle Citavi yazılımı ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada, diğerlerinden farklı olarak, Citavi yazılımının ilahiyat alanındaki çalışmaların birden çok aşamasında araştırmacının işlerini büyük oranda kolaylaştıracağı öne sürülmektedir. Araştırmacıların birçoğu henüz Citavi yazılımını tanımamaktadır. Tanıyanlar da Citavi'yi benzerleri olan Zotero, Mendeley ve Endnote'dan farklı olmayan bir referans yönetimi yazılımı olarak algılamaktadır. Gerçekte durum sanıldığından çok farklıdır. Citavi, referans yönetiminden daha ileri ve özellikli bir yazılımdır. Günümüzde ilahiyat alanında yaygın şekilde kullanılan referans yönetimi yazılımlarından Zotero, Mendeley ve Endnote, özellikleri ve araştırmacıya sundukları araçlar yönüyle birbirine benzemektedirler. Citavi'nin diğerlerinden farkı, diğerleri temelde kaynak ve referans yönetimi yazılımlarından ibaret iken Citavi, kaynak ve referans yönetiminin ötesinde birtakım özelliklere sahip ve gelişmiş birçok araç sunan bir yazılımdır. Citavi, kaynak-referans yönetimi ile bilgi organizasyonunu aynı çatı altında bir araya getirmiştir. Diğer yazılımların kaynak ve referans yönetimi özellikleri gelişmiş olmasına rağmen not alma/bilgi fişleri oluşturma, alınan

notları/bilgileri gruplandırma, değiştirme, düzenleme, bunları alıntılamada kullanma, araştırmayı yazma vb. özellikleri gelişmemiştir. Citavi, uzun zaman alan ve yorucu klasik bibliyografya ve bilgi fişleme aşamasını, kullanışlı ara yüzü ve gelişmiş araçları yardımıyla keyifle ve kolay sürdürülebilir bir araştırma sürecine dönüştürmüştür. Citavi yazılımı, bibliyografya ve bilgi fişleri oluşturma, bu fişleri düzenleme, değiştirme, çeşitli kategorilere ayırma, araştırmanın içindekiler listesinde gösterilen bölüm ve başlıklara bağlama ve bunları kolay bir şekilde Word dosyasına aktarma gibi birçok özelliğe sahiptir. Sahip olduğu özellikler ve sunduğu araçlar sayesinde doğrudan Citavi'de tez, makale ve kitap yazılabilmektedir. Citavi araştırma faaliyetlerini ve süreçlerini kolaylaştıran, hızlandıran ve sağlam bir örgüyle tamamlamayı sağlayan özellikleri ve sunduğu araçlarıyla benzerlerinden ayrılmaktadır. Bu araştırmada, Citavi yazılımının araştırmacıya sunduğu "bilgi organizasyonu sistemi", diğer bir söyleyişle, "bibliyografya ve bilgi fişleri oluşturma sistemi" görseller eşliğinde tanıtılacaktır. Araştırma, bilgisayar ve bulut ortamlarında modern yöntemle fiş oluşturma ve bunları düzenleyip raporu yazma aşamalarını incelemesi yönünden önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Referans Yönetim Yazılımları, Bilgi Yönetimi Yazılımları, Bibliyografya Fişleri, Bilgi Fişleri, Citavi, Zotero, Mendeley, İlahiyat Araştırmaları

The Use of Citavi in Scientific Studies in The Field of Theology

Osman Arpaçukuru
Assist. Prof. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Arap Dili ve Belagatı Anabilim Dalı
Tekirdağ, Türkiye
oarpacukuru@nku.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7514-475X

Abstract

This research focuses on the use of Citavi in scientific studies in the field of theology. Although there are many sources and reference software, the scope of the research is restricted to Citavi software due to the important features that distinguish it from its counterparts. Unlike others, Citavi software will greatly facilitate this work of researchers at multiple stages of studies in the field of theology the research suggests that. Many of the researchers do not yet recognize the Citavi software. Those who know it also perceive Citavi as a reference administration software that is no different from its counterparts, Zotero, Mendeley, and Endnote. In reality, the situation is very different from what was thought. Citavi is more advanced and featured software than writing management. Zotero, Mendeley# and Endnote, reference management software widely used in the field of theology today, are similar in their features and the tools they offer the researcher. The difference between Citavi from others is that while others are resourcing and reference management software, Citavi is a software that offers many advanced tools with several features beyond resource and reference management. Citavi brought together resource-reference management and information organization under the same roof. Although the source and reference management features of other software are advanced, the features of creating notetaking/information vouchers, grouping, modifying, editing, using them in a citation, writing research, etc. have not developed.

Citavi has transformed the long-lasting and exhausting classical bibliography and information tagging phase into a joyful and easily sustainable research process with the help of its convenient interface and advanced tools. Citavi software has many features such as creating bibliography and information vouchers, editing, modifying these vouchers, categorizing them into various categories, linking them to the sections and titles shown in the table of contents of the research, and transferring them easily to the Word file. Thanks to its features and tools, thesis, articles, and books can be written directly in Citavi. Citavi is separated from its peers by its features and tools that facilitate, accelerate and complete research activities and processes with a solid weave. In this research, the "information organization system" offered by Citavi software to the researcher, in other words, "bibliography and information vouchers creation system" will be introduced with visuals. Research is important in terms of creating and editing vouchers in computer and cloud environments in a modern way and examining the stages of writing reports.

Keywords

Reference Management Software, Information Management Software, Bibliography Vouchers, Information Vouchers, Citavi, Zotero, Mendeley, Theological Studies

İlahiyat Araştırmalarında Çağdaş İmkanların Değerlendirilmesi: el-Mektebetü'ş-şamile Örneği

Osman Aydın
Dr. Öğretim Üyesi, Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Çorum, Türkiye
hititosmanaydin@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0413-1799

Özet

İslâmi ilimlere ait literatür, her geçen yıl gerek güncel meseleler gerekse mütekaddim eserlerin yeniden ve farklı bakış açılarıyla tetkike açılması sebebiyle genişlemektedir. Bu nedenle bilgiyi çabuk ve sistematik bir şekilde elde etme adına geçmişten günümüze değin kaleme alınan özellikle Miftâh ve Etrâf türü eser bazlı çalışmalar, günümüzde farklı bir boyut kazanmıştır. Çağımızda bilgiye en hızlı surette ulaşmak, âdeta bilgiye ulaşmaktan daha büyük bir problematik alanı ifade etmektedir. Bu bağlamda kendisinden önce farklı denemeler yapılmakla birlikte şu an en kapsamlı online çalışma olan el-Mekktebetü'ş-şâmile ilk kez yirmi beş konu başlığı içerisindeki yaklaşık bin kitap ile piyasaya çıkmıştır. Devam eden her sene içerisinde de kendisini ve veri tabanını geliştirerek daha kapsamlı bir hâle gelmiştir. Bu bildiride, şu an son derece kullanışlı bir seviyeye ulaşan bu programın kullanımı, sunduğu imkân ve kolaylıklar ile doğru bir usûl benimsenmediği takdirde karşılaşılabilecek problemler ele alınacaktır. İlk olarak programın kurulumu, kısa yolların tanıtımı yapılacak; akabinde herbir bölümün kendi alt başlıkları ele alınarak en verimli kullanım noktasında bazı nüanslara değinilecektir. Özellikle göz ardı edilen; hususi arama şekilleri, arama kaydetme seçenekleri, müstakil klasör oluşturma, harekeleme sistemleri, kronolojik eser ve müellif listeleri, içe ve dışa eser aktarımı gibi araştırmacıların işini kolaylaştıracak hususlar netleştirilecektir. Bununla birlikte böylesi programlarda

bulunması muhtemel; üreticilerin zihin dünyalarından kaynaklı eser seçimine yansımış fikrî sorunlar, programın kendisinden doğan yazılımsal sorunlar, eserlerin programa aktarılması esnasındaki yazımsal sorunlar ve en önemlisi böylesi uygulamaların kişiyi eserlere bütüncül bakıştan koparıp parçacı yaklaşıma itmesine neden olan akademik sorunlar üzerinde durulacaktır. Zira programı yüzeysel olarak öğrenmek gerek yanlış sonuçlar elde etmeye gerekse elde edilen sonuçları yanlış yorumlamaya neden olabilmektedir. Dolayısıyla böylesi bir çalışmanın amacı, bahse konu sorunsal hususların önüne geçmek ve araştırmacıları bu minvalde doğru yöntemsel unsurlara kanalize etmektir. Araştırmanın önemi, asıl olanın doğru malumata erişmek olduğu gerçeğini hiç unutmadan, bunu en hızlı ve efektif surette yapmanın ipuçlarını sunmasıdır. Netice itibarıyla; ilmî çalışmalarda özellikle aramayı kolaylaştıracak her türlü sistem ve uygulamalar giderek zorunlu hâle gelmektedir. el-Mektebetü'ş-şâmile programı doğru bir şekilde kullanıldığında göz ardı edilemeyecek son derece önemli ve değerli bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Araştırma, Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Online Kaynak ve Programlar, Bilgiye Hızlı Erişim, el-Mektebetü'ş-şâmile

Evaluation of Contemporary Opportunities in Theological Studies: The Example of al-Mektebetü'ş-şamile

Osman Aydın
Doctor Lecturer, Hittite University, Faculty of Theology
Department of Basic Islamic Sciences, Çorum, Turkey
hititosmanaydin@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0413-1799

Abstract

The literature on Islamic sciences is expanding every year due to both current issues and the re-examination of previous works from different perspectives. For this reason, Miftah" and Etraf type works, which have been written from past to present in order to obtain information quickly and systematically, have gained a different dimension today. In our age, reaching information in the fastest way is a bigger problematic area than reaching information. In this context, although there were different examples before it, al-Maktaba al-Shamela, which is the most comprehensive online study at the moment, was released for the first time with approximately one thousand books in twenty-five topics. In each subsequent year, it has become more comprehensive by improving itself and its database. In this paper, the use of this program, which has reached a very useful level at the moment, the possibilities and conveniences it offers and the problems that can be encountered if it is not used correctly will be discussed. First, the installation of the program and the introduction of shortcuts will be made; Subsequently, each chapter's own sub-headings will be discussed. Especially; Special search methods, search saving options, creating special folders, chronological lists of works and authors, and importing and exporting works will be introduced. In addition, intellectual problems arising from the minds of producers who are likely to be present in such programs and reflected in the selection of books, software problems related to the program itself,

problems with writing during the transfer of works to the program, and most importantly, academic problems that such applications detach one from the holistic view of the works and push them to a fragmentary approach will be discussed. Because learning the program superficially can lead to both obtaining wrong results and misinterpreting the results obtained. Therefore, the aim of such a study is to prevent the problematic issues in question and to channel the researchers to the right methodological elements in this way. The importance of research is that it offers clues to do this in the fastest and most effective way, without forgetting the fact that the main thing is to access the right information. As a result; In scientific studies, all kinds of systems and applications that will facilitate the search are becoming increasingly necessary. al-Maktaba al-Shamela program is an extremely important and valuable work that cannot be ignored when used correctly.

Keywords

Scientific Research, Research Methods and Techniques, Online Resources and Programs, Quick Access to Information, al-Maktaba al-Shamela

İkinci Oturum

Afganistan'da Dinî ve Sosyokültürel Hayat

28 Ağustos 2021 Cumartesi 13:30 – 15:30

Afganistan'da Dini Hayat

Abdulcelil Alpkıray
Dr., Din Hizmetleri Ataşesi, Afganistan
celilalp@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-4197-1896

Özet

Afganistan İslam Cumhuriyeti, büyük kısmı mütedeyyin ve muhafazakâr olan bir toplum yapısına sahiptir. Ülkenin büyük kısmı Sünni olup yüzde 15 civarında Şii nüfus bulunmaktadır. Afganistan'daki dini hayat gündeme geldiğinde, Sünni bireylerin Hanefî-Maturidî din anlayışına sahip oldukları sürekli öne sürülmektedir. Ancak bu görüş ileri sürülürken çoğu zaman bu mezheplerin farklı coğrafyalarda farklı yorumlandığı dikkate alınmamaktadır. Bilindiği üzere Türkiye'den Endonezya'ya geniş bir coğrafyada Hanefilik ve Maturidîlik benimsenmekte ve yaşanmaktadır. Buna karşın Hanefiliğin bu toplumlara yansıması farklılık arz etmektedir. Toplumlarda dini hayatı şekillendiren asıl unsur klasik dini metinlerdir. Bununla birlikte klasik metinlerin dini hayata yansıması toplumun örf, adet ve geleneklerinden bağımsız değildir. Afganistan'daki dini hayat ve Hanefiliğin bu bölgedeki yorumu, Afganistan kültür ve geleneği ile içe içe geçmiştir. Bu çalışmamızda, dört yıl süren Afganistan tecrübemiz sonucunda ulaşmış olduğumuz bilgi ve gözlem sonuçlarına dayanarak dini hayatı tasvir etmeye çalıştık. Ülkedeki dini hayatı şekillendiren dini metinler, okul ve medreselerdeki eğitim, ülkede tanınan bilinen etkili ilim adamları, dini eğitim veren resmi ve sivil kurumlar ve halk arasındaki yerleşik inanışlar, bu çalışmada genel olarak ele alınmıştır. Bu kapsamda Nuru'l-İzâh, Kudûrî, Kenzu'd-Dekâik, Şerhu'l-Vikâye ve Hidaye'nin okunan temel Hanefî metinleri olduğu tespit edilmiştir. Okul ve medreselerdeki eğitimin, günümüzde bilim ve teknolojinin ulaştığı

seviyeye katkı sağlayacak ve sorun çözecek düzeyde olmadığı gözlemlenmiş ve tespit edilmiştir. Dr. Ayaz Niyazî, Abdulaziz Muflih, Mevlevi Abdusselam Abid, Mevlevî Abdulhalık, Muhammed Said Haşimî gibi ilim adamlarının Afganistan'da halk ve ilim adamları üzerinde etkisi en etkili âlimler olduğu anlaşılmıştır. Resmi ve sivil kurumlardaki dini eğitimin yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Halk arasında selefi yaklaşım ile geleneksel sufî yaklaşım arasında çatışmanın olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Afganistan, Dini Hayat, Hanefilik, Matüridilik, Molla, Medrese, Taliban

Religious Life in Afghanistan

Abdulcelil Alpkıray
PhD., Religious Services Attaché, Afghanistan
celilalp@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-4197-1896

Abstract

The Islamic Republic of Afghanistan has a largely devout and conservative society. Most of the country is Sunni, with a Shia population of around 15 percent. When the religious life in Afghanistan comes to the fore, it is constantly argued that Sunni individuals have a Hanafi-Maturidi understanding of religion. However, when this view is put forward, it is often not considered that these sects are interpreted differently in different geographies. As it is known, Hanafism and Maturidism are adopted and lived in vast landscapes from Turkey to Indonesia. On the other hand, the reflection of Hanafism on these societies is different. The main element that shapes religious life in societies is classical religious texts. However, the reflection of classical texts on religious life is not independent of the customs and traditions of the society. The religious life in Afghanistan and the interpretation of Hanafism in this region are intertwined with Afghanistan culture and tradition. In this study, we tried to describe the religious life based on the information and observation results we have obtained from our four years of experience in Afghanistan. The religious texts that shape the religious life in the country, the education in schools and madrasas, the well-known, influential scientists in the country, the official and civil institutions that provide religious education, and the settled beliefs among the people are discussed in general in this study. In this context, it has been determined that Nūr al-Īdāh, Qudūrī, Kanz al-Daqā'iq, Sharh al-Wikāya and Hidaya are the main Hanafī texts read.

It has been observed and determined that education in schools and madrasas is not at a level that will contribute to the level reached by science and technology and solve problems. It has been understood that scholars such as Dr. Ayaz Niazi, Abdulaziz Muflih, Mevlevi Abdusselam Abid, Mevlevi Abdulhalık, Muhammed Said Haşimi are the most influential scholars in Afghanistan on the people and scholars. It has been observed that religious education in official and civil institutions is insufficient. It has been observed that there is a conflict between the Salafi approach and the traditional Sufi approach among the people.

Keywords

Afghanistan, Religious Life, Hanafism, Maturidism, Mullah, Madrasa, Taliban

Afganistan'da Türkçe Öğretimi ve Afganistan Türkleri

Gündüz Pulat
Öğr.Gör., Trabzon Üniversitesi, Beşikdüzü Meslek Yüksek Okulu
Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü
Trabzon, Türkiye
g_pulat_61@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-5112-8125

Özet

Yeni dünyanın modern gücü kültürel güçtür. Bu kültürel güç, kültürel etki alanı oluşturabilmek ve bunu koruyabilmek için gereklidir. Devletler kültürel etki dairesini ne kadar güçlü tutabilirse çevresel faktörlerden o kadar az etkilenir. Yumuşak güç denilen kültürel diplomasinin dil öğretimi de önemli bir bileşenidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme tecrübesinin uzun bir tarihi geçmişi yoktur. Son yirmi yılda dünyanın birçok ülkesinde birçok kurumumuzla Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme gayreti artmıştır. Afganistan İslam Cumhuriyeti de bu çalışmaların gösterildiği ülkelerden biridir. Afganistan'da Türkçe öğrenmeye hevesli oldukça önemli bir hedef kitle vardır. Biz bu çalışmada Türkçenin Yabancı dil öğretimini Afganistan örneği üzerinden saha gözlemlerimizle sunmaya gayret ettik. Afganistan'ın etno-kültürel yapısını, bu yapının Afgan halkına etkilerinin neler olduğunu, yabancı dil öğrenme arzusunu ve bu yabancı dillerin içerisinde Türkçenin yerinin ne olduğu resmetmeye çalıştık. Ayrıca Afganistan'da Türkçe öğretiminin dününü, bugününü ve yarınını ele aldık. Bu kapsamda Türkçe öğretiminin ülke genelindeki görünümü, üniversitelerde, kurslarda, özel okullar ve devlet okullarındaki durumunu tahlil ettik. Ayrıca Afgan halkının dil öğrenme arzusunda neden Türkçe sorusunun cevabını araştırdık. Türkçe öğreniminin eğitim ortamlarının dışında hangi öğelerle yapıldığını gözlemlerimize dayalı

ifade etmeye çalıştık. Afganistan'ın etnik yapısını ve bu yapı içerisinde Türk soyluların sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi ve eğitim durumunu saha gözlemlerimizi de katarak yansıtmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Eğitimi, Afganistan'da Türkçe, Türk Kökenliler, Özbek, Türkmen, Hazara

Teaching Turkish in Afghanistan and the Turks of Afghanistan

Gündüz Pulat
Lecturer, Trabzon University, Beşikdüzü Vocational School
Department of office management and Secretariat, Trabzon, Turkey
Gündüz Pulat
g_pulat_61@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-5112-8125

Abstract

The modern power of the new world is cultural strength. This cultural power is necessary to create and maintain a cultural sphere of influence. The stronger states can keep the cultural impact circle, the less they are affected by environmental factors. Language Teaching is also an essential component of Cultural Diplomacy called soft power. The experience of teaching Turkish as a foreign language does not have a long history. In the last two decades, efforts to teach Turkish as a foreign language have increased with many institutions in many countries worldwide. The Islamic Republic of Afghanistan is also one of the countries where these studies have been shown. There is a very significant target audience in Afghanistan who are eager to learn Turkish. In this study, we tried to present the teaching of Turkish in a foreign language with our field observations on the example of Afghanistan. We tried to portray the ethnocultural structure of Afghanistan, the effects on the Afghan people, the desire to learn foreign languages, and the importance of Turkish in these foreign languages. In this study, we discussed briefly yesterday, today, and tomorrow the Turkish teaching in Afghanistan. We analyzed the outlook of Turkish education across the country, the status of Turkish education in universities, courses, private and public schools. We also researched the answer to why the Afghan people want to learn the language of

Turkish. We tried to express our observations based on what factors of Turkish learning are done outside of educational environments. We tried to reflect the ethnic structure of Afghanistan and the Turkish nobles' social, cultural, economic, political, and educational situation within this structure by adding our field observations.

Keywords

Turkish Education, Turkish In Afghanistan, Turkish Origin, Uzbek, Turkmen, Hazara

Afganistan'da Etnisitenin Durumu ve Siyasete Etkisi

Cengiz Çelik
Türkiye Maarif Vakfı Türkçe Öğretmeni
scengizcelik@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1931-0223

Özet

Afganistan, "Orta Asya'nın kalbi" olarak anılır. Bu tabir Afganistan'ın bölge siyasetinde ne kadar önemli bir mevkii tuttuğunun da bir göstergesidir. Afganistan farklı etnik grupların bir araya gelerek oluşturdukları bir Asya ülkesidir. Fakat "Afgan" kimliği ülke insanının üst kimliği olmamıştır. 1996 yılından 2001 yılına kadar ülkenin yönetiminde bulunan Taliban ise iktidarda bulunduğu süreç içerisinde Peştun etnik kökenine dayanmış ve diğer etnik yapıları baskı altında tutmuştur. ABD'nin Afganistan'ı işgal etmesinde ve Taliban'ı devirmesindeki bir etken de Taliban'ın yönetimde bulunduğu süreçte halkın istek ve arzularına kulak tıkamasıdır. ABD'nin 7 Ekim 2001 yılında başlayıp 15 Ağustos 2021 yılında kadar süren dönemde etnik grupları ulus devletine ikna edememiştir. Her bölge kendi etnik kökenine ve dini yaşayışına göre merkezi hükümetin dışında bir yapı oluşturmuştur. Merkezi hükümet ise etnik yapıların istek ve arzuların dikkate almamıştır. Taliban'ın 2001 yılına kadar uyguladığı hataları ABD destekli Afganistan hükümeti de aynen devam ettirmiştir. Bu çalışamda etnik grupların güncel Afganistan siyasetindeki etkisi ve Yeni Taliban'a ait değerlendirmelerimiz yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilimler, Afganistan, ABD, Taliban, Etnik Gruplar, Ulus Devleti, Siyaset

The Effect of Ethnicity on Situation and Politics in Afghanistan

Cengiz Çelik
Turkey Education Foundation Turkish Instructor
scengizcelik@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1931-0223

Abstract

Afghanistan is referred to as the "heart of Central Asia". This expression is also an indication of how important Afghanistan is in regional politics. Afghanistan is an Asian country where different ethnic groups come together. But the "Afghan" identity has not been the upper identity of the people of the country. The Taliban, which was in the country's administration from 1996 to 2001, relied on Pashtun ethnicity and kept other ethnic structures under pressure during the period in power. A factor in the US invading Afghanistan and overthrowing the Taliban is the fact that the Taliban did not listen to the wishes and desires of the people during the administration. In the period that started on October 7, 2001, and lasted until August 15, 2021, the USA could not convince ethnic groups to form a nation-state. Each region has formed a structure outside the central government according to its ethnic origin and religious life. On the other hand, the central government did not take into account the wishes and desires of ethnic structures. The US-backed Afghan government continued the same mistakes that the Taliban had made until 2001. This study includes the impact of ethnic groups in current Afghanistan politics and our evaluations of the New Taliban.

Keywords

Social Sciences, Afghanistan, Ethnic Groups, Nation-state, National Form, Politics

Üçüncü Oturum

Ebû Hanîfe ve Etkisi

28 Ağustos 2021 Cumartesi 16:00 – 17:30

Dinamik Bir İlmi Anlayışın İnşası Açısından Niçin Ebû Hanife'den Başlanılmalı?

Mustafa Selim Yılmaz
Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi
Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı
Karabük, Türkiye
msyilmaz@karabuk.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2346-804X

Özet

Ebû Hanife (öl. 150/767), Müslüman düşünce tarihinin en önemli banilerindendir. O, tüm renk ve tonlarıyla akılcı düşünce biçiminin şemsiye adlandırması olan "Ehl-i Re'y" geleneğinin tartışmasız reisi olarak kabul görmüştür. Bu kabulün kökenlerini, onun yaşadığı zaman diliminde aramak gerekir. Bu zaman dilimi de Müslüman düşüncenin metodolojilerinin teşekkül etmeye başladığı tabiîn asrıdır. Kaldı ki Ebû Hanife, tabiîn neslinin önde gelen âlimlerindendir. Onu bu bağlamda ön plana çıkaran husus ise ortaya koyduğu hedeftir. Bu hedefin, parçacı bir yaklaşımdan öte Müslüman toplumun kimliğinin inşası bakımından sistematik bir söylem oluşturma çabası olduğunu söylemek mümkündür. Bu çaba, dönemin şartları açısından gerçekten anlamlıdır. Zira dünya medeniyet tarihine yeni bir aktör olarak katılan ve kadim medeniyetlerin doğup geliştiği devasa bir coğrafyaya hâkim olan Müslümanların, kalıcı olmalarını sağlayacak tutarlı bir dünya görüşü kurma ihtiyacı vardı. Bunun farkında olan ve bakış açısını bu minvalde inşa eden Ebû Hanife'nin ilmi kişiliği, yüzyılların geçmesine rağmen lehte ve aleyhte her zaman dikkat çeken ve gündemde olan yapısını korumuştur. Bu itibarla onun bakışı açısı, günümüzün

şartları da dikkate alınırsa ufuk açıcı bir mahiyet taşımaktadır. Bu tebliğde Ebû Hanife'nin ön plana çıkmasına neden olan hususlar irdelenerek onun ortaya koyduğu sistematikten günümüzde nasıl yararlanabileceği noktasında birtakım değerlendirmelere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Medeniyet, İlim, Metodoloji, Ehl-i Re'y, Ebu Hanife

Why to Start with Abū Ḥanīfah for Building a Dynamic Comprehensive Evaluation of the Knowledge?

Mustafa Selim Yılmaz
Karabuk University, Faculty of Islamic Sciences
The Department of Kalām and Islamic Sects, Karabuk, Turkey
msyilmaz@karabuk.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2346-804X

Abstract

Abū Ḥanīfah (d. 150/767) is one of the foremost founders of the history of Islamic thought. For the reason that he was accepted as the undisputed leader of the tradition of Ahl al ra'y, which is an umbrella name for rational thought with all different varieties. The roots of this recognition have to be traced back to the era in which he lived. That is to say that this period is the era of the tābi'ūn, which the methodologies of Islamic thought began to form. Moreover, Abū Ḥanīfah is one of the leading scholars of the generation of the tābi'ūn. What gives prominence to him is the target that he wanted to meet. It could be said that this target is an effort to create a systematic discourse in terms of constructing the identity of the Muslim community rather than a cherry-picking approach. With respect to the conditions of that time, this effort is remarkable. For the reason that Muslims, who participated in the history of the world civilization as a new actor and ruled over a vast amount of territories where most ancient civilizations flourished, needed to build a coherent worldview in order to make them permanent. Abū Ḥanīfah was aware of this reality and established his viewpoint to meet this need. As a result, his methodology has been paid more attention both for and against throughout centuries. Considering contemporary conditions, his methodology has a distinguishing and eye-opening feature. In this paper, the most

prominent points of his systematic discourse and how to be benefit from it today will be evaluated.

Keywords

Kalām, Civilization, the Knowledge, Methodology, Ahl al-ra'y, Abū Ḥanīfah

Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mülahazalar

Kadir Gömbeyaz
Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı
Kocaeli, Türkiye
kadir.gombeyaz@kocaeli.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5204-5564

Özet

Ebu Hanife'ye (öl. 150/767) nispet edilen ve oğlu Hammâd kanalıyla rivayet edilen el-Fıkhu'l-ekber isimli akaid risalesi özellikle Osmanlı döneminde ciddi bir teveccüh görmüş, pek çok Osmanlı âlimi tarafından eser üzerine şerh, tercüme ve manzume türü çalışmalar yapılmış, hatta kimi şerhler de hususi çalışma konusu edilmiştir. Ayrıca risalede ele alınan bazı konuları daha derinlemesini incelemek ve tartışmak üzere müstakil risaleler de yazılmış ve yazın gelenekleri oluşmuştur. Öte yandan kimi gruplar arasındaki çekişmelerde eser üzerinden bir mücadele de yürütmüştür. İşte bu çalışma el-Fıkhu'l-ekber'in Osmanlı ilim dünyasında bu denli ilgi görmesinin sebepleri, eserin kullanım alanları, eser üzerine yapılmış çalışmaların tespiti ve özgün yönleri konu edinilecek, Ebû Hanîfe'nin itikadî mirasının Osmanlı dünyasında akisleri ve yansımaları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Kelam, Ebû Hanîfe, el-Fıkhu'l-ekber, Şerh, Osmanlı Dini Düşüncesi

The Theological Legacy of Abū Hanīfa: Some Remarks Regarding the Studies on al-Fiqh al-akbar in the Ottoman Period

Kadir Gömbeyaz
Assoc. Prof., Kocaeli University, Faculty of Theology
Department of Islamic Theology and Theological Sects
Kocaeli, Türkiye
kadir.gombeyaz@kocaeli.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5204-5564

Abstract

al-Fiqh al-akbar, a theological treatise that was attributed to Abū Hanīfa and transmitted through Hammad b. Abī Hanīfa, received serious interest especially in the Ottoman period, ad many Ottoman scholars made commentaries, translations and poetic versions on the work, and even some commentaries were the subject of special studies. In addition, separate treatises were also written to examine and discuss some of the issues mentioned in the treatise, and literary traditions were formed. On the other hand, al-Fiqh al-akbar was referred to in the conflicts between some groups. This study will focus on the reasons why al-Fiqh al-akbar attracted such attention in the Ottoman scientific world, the areas of use of the work, will give information about the studies on the work and their original aspects, and will try to reveal the effects and reflections of Abu Hanifa's theological heritage in the Ottoman World.

Keywords

Kalam, Abū Hanīfa, al-Fiqh al-akbar, Commentary, Ottoman Religious Studies

Dördüncü Oturum

Mâtürîdîlik Araştırmaları

28 Ağustos 2021 Cumartesi 18:00 – 20:00

Mâtürîdî'nin Te'vîlât'ında Kaynağı Tespit Edilemediği Söylenen Bazı Mevkûf Rivayetler Üzerine Bir Değerlendirme

Erkan Önder
Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hadis Anabilim Dalı
Bursa, Turkey
eonnder34@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-6496-5252

Özet

İmam Mâtürîdî'nin Te'vilâtü'l-Kur'ân isimli tefsirinin Bekir Topaloğlu'nun ilmi kontrolünde yapılan tahkikinde, eserde yer alan bazı mevkûf rivayetlerin kaynağının tespit edilemediği vurgulanmıştır. Bu rivayetlerin bir kısmının da aynı lafızlarla değil de farklı lafızlarla kaynaklarda yer aldığı belirtilmiştir. Mâtürîdînin mezkûr rivayetlerden bazılarını âyetlerin tefsirinde delil olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu sebeple bu bildiride kaynağı tespit edilemediği söylenen rivayetlerin aslının gerçekten olup olmadığı iddiası konu edinilecektir. Mâtürîdî eserinde âyetleri tefsir ederken dirayetin yanı sıra rivayet yöntemini de kullanmıştır. Sahabeden naklettiği pek çok rivayeti âyetlerin tefsirine dayanak kılmıştır. Bu rivayetlerin çok farklı konulara binaen aktarıldığı görülmüştür. Mâtürîdî yer yer aktardığı rivayetler üzerine kendi görüşünü de beyan etmiştir. Bundan dolayı çoğunlukla delil olarak nakledilmiş olan bu rivayetlerin kaynak değeri ve kullanım keyfiyeti oldukça önemlidir. Bu çalışmada öncelikle kaynağı tespit edilemediği söylenen rivayetlerden bazılarının kaynak araştırması yapılacaktır. Bu bağlamda kaynağı tespit edilen bazı rivayetler zikredilmiştir. Bazı örnekler ortaya konmak suretiyle Mâtürîdî'nin bu rivayetleri kullanım keyfiyeti ortaya konmuştur. Bu çalışma ile tahkikin bazı boşluklarının doldurulması ve bu sayede alana katkı sağlanması hedeflenmektedir. Öncelikle kaynağı tespit edilemediği söylenen mevkûf rivayetlerden bazılarının kaynak

taraması yapılmıştır. Daha sonra kaynağı tespit edilenler belirtilmiştir. Ardından kaynağı tespit edilemeyen fakat benzer lafızlarla kaynaklarda geçen rivayetlerin tespiti yapılmıştır. Böylece rivayet farklılıklarına dikkat çekilmiştir. Bu çalışmayı yaparken eserinde pek çok mevkûf rivayeti nakleden İbn Ebî Şeybe'nin Musannef'i taranmış ve ardından başta Taberî'nin Camiu'l-beyân isimli eseri olmak üzere rivayet müktesebatını ortaya koyan ilgili kaynaklar incelenmiştir. İmam Mâtürîdî'nin naklettiği pek çok rivayetin İbn Abbas'a nispet edildiği görülmüştür. Bu rivayetlerin bir kısmının kaynağına ulaşıldığı gibi bir kısmının kaynağına tahkikte söylendiği üzere ulaşılamamıştır. Ayrıca kaynağı tespit edilemeyen rivayetlerin çoğunun kıraatler ile alakalı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma konusu olan bazı rivayetlerden hareketle Mâtürîdînin mana ile rivayette bulunmuş olabileceğine dair birtakım veriler elde edilmiştir. Bazı rivayetlerin ise tam aksi şekilde kaynaklarda yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Mâtürîdî'nin eserinde yer verdiği rivayetlerin gerek konu çeşitliliği açısından gerekse rivayet keyfiyeti bakımından oldukça zengin olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda Mâtürîdî'nin eseri üzerine rivayetleri konu alan yeni çalışmaların yapılması mümkün görünmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hadis, Rivayet, Mâtürîdî, Te'vîlâtü'l-Kur'ân, Mevkûf Hadis

A Review on Some Mawqūf Narratives in Māturīdī's Ta'wilāt

Erkan Önder
PhD Student, Uludağ University, Graduate School of Social Sciences
Department of Hadith
Bursa, Turkey
eonnder34@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-6496-5252

Abstract

It was emphasized that the source of some mawqūf narratives in the work could not be identified in the scrutiny of Imam Māturīdī's interpretation called Ta'wīlat al-Qur'ān, which was carried out under the scientific control of Bekir Topaloğlu. It has been shown that some of these narrations take place in the sources with different words. It is seen that Māturīdī used some of the mawqūf narratives as evidence in the interpretation of the verses. For this reason, this article will discuss whether the originals of the narratives that are said to be not proved are authentic. While interpreting the verses in his work, Māturīdī used the method of narration as well as detailed/inductive commentary. He based many of the narrations he narrated from the Companions for the interpretation of the verses. It has been seen that these narrations were transferred based on very different subjects. In some parts, Māturīdī also expressed his own opinion on the narrations he narrated. Therefore, the source value and circumstance of these narrations, which are mainly transmitted as evidence, are significant. Primarily, the sources of some of the rumors that are unidentified will be investigated in this study. In this context, some rumors whose origin has been identified are mentioned. By presenting some examples, the arbitrariness of the use of these rumors of

Māturīdī was revealed. This study, it is aimed to fill in some of the gaps of the scrutiny and thus contribute to the field. At first, some of the mawqūf narratives, whose source could not be identified, were searched for a source. Afterward, those whose source was identified are shown. Later on, the narrations that are unsourced but mentioned in the sources in similar wordings were determined. Thus, the differences in the narrative were noted. In this study; Ibn Abī Shaybah's Musannaf, which conveyed many mawqūf narratives in his work, was scanned, and then the relevant sources revealing the narrative acquis, especially Tabarī's Jami' al-bayān, were examined. It has been observed that many of the narratives conveyed by Imam Māturīdī were attributed to Ibn Abbas. Although the source of some of these narratives has been found, the source of some of them has not been found as stated in the scrutiny. In addition, it was seen that most of the narrations whose source could not be determined were related to the recitations. Based on some of the narratives that are the subject of the research, some data have been obtained that Māturīdī may have narrated with riwayat bi al-ma'na. It has been seen that some narratives take place in the sources in the opposite way. In this context, it is understood that the narratives contained in Māturīdī's work are very rich both in terms of subject diversity and in terms of narrative circumstance. In this context, it seems possible to conduct new studies on the narrations on Māturīdī's work.

Keywords

Hadith, Narrative, Māturīdī, Ta'wīlāt al-Qur'ān, Mawqūf Hadith

Ebû İshak es-Saffâr'ın Esmâ-i Hüsnâ Yorumu Çerçevesinde Kelâmî Görüşleri

Hümeyra Sevgülü Haciibrahimoğlu
Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Kelam Bilim Dalı
meyrasvgl@gmail.com
ORCID: 0000-0001-7841-0665

Özet

Bu çalışmada Ebû İshâk es-Saffâr'ın (öl. 534/1139) esmâ-i hüsnâ yorumu çerçevesinde kelâmî görüşleri konu edilmiştir. 6./12. yüzyıl Hanefî-Mâtürîdî âlimlerinden biri olan Saffâr, Telḫîṣü'l-edille li-ḳavâᶜidi't-tevḥîd adlı kelâm eserinde Allah'ın isimlerinin anlamını açıklarken kelâmî yorumlara yer vermiştir. Bu çalışmanın amacı Saffâr'ın esmâ-i hüsnâya dayanan bir kelâm yöntemine sahip olup olmadığını belirlemektir. Bu kapsamda öncelikle Telḫîṣü'l-edille'nin esmâ-i hüsnâ bölümü incelenecek ve tanıtılacaktır. Daha sonra Telḫîṣü'l-edille'nin 6./12. yüzyıl öncesinde kaleme alınan esmâ-i hüsnâ eserlerine kıyasla benzerlik ve farklılığına değinilecektir. Saffâr'ın eserini ondan önce yazılan esmâ-i hüsnâya ilişkin eserlerle kıyaslamak önemlidir. Böylece söz konusu eserler içindeki önemi ortaya konmuş olacaktır. Sonrasında yaptığımız araştırmada kullandığımız yönteme değinilecektir. Son olarak araştırmamız sonucunda ulaşılan sonuçlara yer verilecektir. İki cilt halinde yayımlanan Telḫîṣü'l-edille'nin yaklaşık üçte birlik kısmında esmâ-i hüsnâ konusu ele alınmaktadır. Bu bölüm incelendiğinde Saffâr'ın öncelikle isim, tesmiye, müsemmâ, sıfat ve vasf kavramlarını açıkladığı ve esmâ-i hüsnânın sayısı, ihsâsı ve tevkīfîliği gibi konulara değindiği görülmektedir. Bu bölümde o, esmâ-i hüsnâyı nasıl yorumladığına dair

ilkelerini de belirtmektedir. Daha sonra ise alfabetik bir sıra içinde toplamda Allah'ın 175 ismini açıklamakta ve bilgi, varlık ve ulûhiyyet gibi pek çok kelâmî konuya değinmektedir. O, esmâ-i hüsnâ bölümünde yer vermediği bazı isimlere ise müstakil başlıklar altında değinmektedir. Örneğin el-Ḳadîm ismi eserin "âlem" bölümünde isbât-ı vacip delillerinden biri olan hudûs kapsamında yer almaktadır. Bu isimler de listeye dahil edildiğinde onun izahını yaptığı ismin sayısı 178'e ulaşmaktadır. Bu durumda eserin yarısını esmâ-i hüsnâ konusu teşkil ettiği söylenebilir. Aynı zamanda bu bölümde Saffâr'ın isimleri ele alırken bir yorum sırası takip ettiği görülmektedir. Buna göre o, isimleri öncelikle lugavî (semantik) yönden izah etmektedir. Sonrasında ise değerlendirdiği ilahî ismi, bir kelâm konusu ile bağlantı kurarak kelâmî perspektifle açıklamaktadır. Telḫîṣü'l-edille eserinin bu özellikleri dikkate alınarak bilinen ilk esmâ-i hüsnâ eserinden itibaren Saffâr'ın yaşadığı 6. yüzyıla kadar ki eserlerle karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda esmâ-i hüsnânın kelâmî konularda delil olarak kullanılmasına ilişkin ayrıntılı bir eser kaleme alınmadığı yahut günümüze ulaşan eserler içinde Telḫîṣü'l-edille özelliğinde bir eserin bulunmadığı söylenebilir. Dolayısıyla esmâ-i hüsnâ bölümünün Telḫîṣü'l-edille eserinin orijinal bir yönü oluşturduğu fikri güçlenmektedir. Aynı zamanda Saffâr öncesi Hanefî-Mâtürîdî kelâm literatürü içirisinde de esmâ-i hüsnânın bu denli kapsamlı ele alındığı başka bir eser bilinmemektedir. Bu araştırmanın Saffâr özelinde yapılması sebebiyle çalışmada "şahıs üzerinde derinleşme" yöntemi kullanılmıştır. Konu; tarihsel yönünün bulunmasıyla dokümantasyon ve literatür taramasına dayalı olarak yürütülmesini de gerektirmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlar ise tasvir metodu ve "olanı olduğu gibi aktarma" ilkesine riayet edilerek metne yansıtılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda Saffâr'ın eserinde yer verdiği 178 ilahî isim ile Tirmizî ve İbn Mâce'nin rivayet ettikleri ilahî isim listelerinin karşılaştırıldığı bir tablo hazırlanmıştır. Çalışma esmâ-i hüsnânın delilleri ve bu isimlerde Saffâr'ın eleştirdiği din ve mezheplere dair sayısal verilerin yer aldığı tablolarla zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Yaptığımız araştırmada, onun kelâm yönteminin temelinde, Allah'ın isimlerinin doğru

anlaşılması olduğu tespit edilmiştir. Allah'ın isimlerine dair yaptığı açıklamalarda İslâm inançlarını savunma, muhalif din ve mezheplerin görüşlerini reddetmeye gayreti dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Mâtürîdîlik, Ebû İshâk es-Saffâr, Telḫîṣü'l-edille, Allah'ın İsimleri, Kelâm Anlayışı

Abū Isḥāq al-Ṣaffār's Kalām Views in the Framework of the al-Asma al-Husna

Hümeyra Sevgülü Haciibrahimoğlu
Ph.D. Candidate, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Kalām
Ankara, Turkey
meyrasvgl@gmail.com
ORCID: 0000-0001-7841-0665

Abstract

This study discusses the theological views of Abū Isḥāq al-Ṣaffār within the framework of his interpretation of al-Asma al-Husna. Abū Isḥāq al-Ṣaffār (d. 534/1139), one of the 6th/12th century Ḥanafī-Māturīdite scholars, includes his theological interpretations while explaining the meaning of Allah's names in his work titled Talkhīṣ al-adilla li-qawāʿid al-tawḥīd. This study aims to determine whether Ṣaffār used a kalām method based on al-Asma al-Husna. In this context, this study will initially introduce and examine the al-Asma al-Husna section of Talkhīṣ al-adilla. Then, the study will mention the similarities and differences of Talkhīṣ al-adilla compared to the al-Asma al-Husna works written before the 6th/12th century. Comparing Ṣaffār's book with the works related to al-Asma al-Husna written before him carries great importance since this comparison will reveal the significance of his work among these works. Afterwards, the study will mention the method the researcher used. Finally, the current study will present the results of the study. About one-third of Talkhīṣ al-adilla, which was published in two volumes, deals with the subject of al-Asma al-Husna. Examination of this section concludes that Ṣaffār firstly explains the concepts of name, tasmiya, musamma, attribute and qualification, and touches on issues such as the number, the

number and iḥṣaʾand tawkîfî of al-Asma al-Husna. In this section, he also states his principles on how he interprets the al-Asma al-Husna. Then, he explains 175 names of Allah in alphabetical order and touches on many theological issues such as knowledge, existence, and divinity. He mentions some names that he does not include in the al-Asma al-Husna section under separate headings. For example, he includes the name al-Ḳadim within the scope of Ḥudūth, which is one of the proofs of wajib in the "universe" section of his work. When these names are included in the list, the number of names he explains reaches 178. In this case, it can be concluded that the subject of al-Asma al-Husna constitutes half of the work. Furthermore, the study concludes that Ṣaffār follows a commentary order while dealing with names in this section. Accordingly, he first explains the names in terms of their semantic aspects. Afterwards, he explains the divine name, which he evaluates first with a theological perspective by connecting it with a theological subject. Considering these aspects of Talkhīṣ al-adilla, the study has compared his work with the works dealing with the al-Asma al-Husna written before the 6th century. As a result of this comparison, the current study can conclude that no detailed work has been written on the use of al-Asma al-Husna as evidence on theological issues or that there is no work including the aspects of Talkhīṣ al-adilla among the works that have survived to the present day. Therefore, this result strengthens the idea that the al-Asma al-Husna section of Ṣaffār's work constitutes an original aspect of Talkhīṣ al-adilla. In addition, there is no other work that deals with al-Asma al-Husna so comprehensively in the pre-Saffar Ḥanafī-Māturīdite kalām literature. Since the current study is explicitly conducted for Ṣaffār, the researcher uses the method of "deepening on the person". Due to the historical aspect of the subject, it also requires to be conducted based on documentation and literature review. The researcher tried to reflect the results in the study abiding by the descriptive method and the principle of "transferring the thing as it is". In addition, the current study presents a table comparing the 178

divine names included in Ṣaffār's work and the lists of divine names narrated by Tirmidhī and Ibn Maze. The researcher has tried to enrich the study with tables containing the evidence of the al-Asma al-Husna and numerical data on the religions and sects that Ṣaffār criticized in these names. The current research has determined that the basis of his kalām method is the correct understanding of Allah's names. In his statements about the names of Allah, his efforts to defend Islamic beliefs and to reject the views of opposing religions and sects draw attention.

Keywords

Kalām, Māturidiyya, Abū Isḥāq al-Ṣaffār, Talkhīṣ al-adilla, Names of Allah, Understanding of the Kalām

Mâtürîdî'nin Meleklerin Varlığına Dair Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Atike Kardaş
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı
Kelam Bilim Dalı
Ankara, Türkiye
atikekardas@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5824-6917

Özet

Kelâm literatüründe varlıklar, varlığının başlangıcı olmayan kadîm ve sonradan meydana gelen hâdis olmak üzere ikiye ayrılır. Kadîm; yaratılma, sonradan olma, doğma gibi özelliklere sahip olmayan Allah'ın kendisidir. Hâdis ise Allah'ın dışında her şeydir. Hâdis varlıklar latîf ve kesîf olmak üzere iki kısımda incelenir. İçinde yaşadığımız âlemi oluşturan kesîf varlıklar canlı-cansız, cansızlar da sıvı-katı şeklinde alt kümelere ayrılır. Bunlar fizikî yapıya sahip duyularla algılanabilir olduğu için bunların mevcûdiyetini tartışmak söz konusu değildir. Duyular ötesi âlemi oluşturan latîf varlıklar ise ulvî ve suflî olarak taksim edilmektedir. Melekler ulvî kısmındadır. Melekler kesîf varlıklar gibi görünmediği için varlığı hususunda ihtilaflar vardır. Melekler gayb âleminin varlıkları olduğu için duyu organlarımızla algılanamaz. Bundan dolayı deney ve tecrübe ile sonuca ulaşan pozitif bilimler meleklerin varlığı ve yokluğu ile ilgilenmez. Onlarla ilgili bilgiye Kur'an ve hadislerden ulaşırız. Kur'ân'da meleklerin varlığına inanma iman esasları arasında sayılmaktadır. Ayrıca hiçbir tesir altında kalmadan da sağlam akıl meleklerin varlığına hükmeder. Meleklerin varlığına inanma naslarla sabit olmakla birlikte varlıklarının ispatlanması

konusunda bazı âlimler onların varlığını aklî delillerle ispatlamaya çalışırken bazıları da onların varlığının naklî delillerle sabit olduğu görüşündedir. Bu tebliğde, Ebû Mansûr el-Mâtürîdî'nin (ö. 333/944) Kitâbü't-Tevhîd ve Te'vîlâtü'l-Kur'ân adlı eserleri merkeze alınarak onun meleklerin varlığına dair görüşü konu edinilmiştir. Çalışmamızın amacı, Mâtürîdî'nin varlık hiyerarşisinde melekeleri nereye konumlandırdığını, varlıklarını nasıl tarif ettiğini, mâhiyetleri hakkında hangi görüşlere sahip olduğunu ve hangi delillerle varlıklarını ispatladığını tespit etmektir. Mâtürîdî, melekler gibi göremediğimiz ama varlığına inandığımız pek çok cevherin olduğunu ileri sürmekte ve Allah'ın insanlara, dünya hayatında gayb âlemine ait şeyleri görebilme kudreti vermediğini belirtmektedir. O, meleklerin görülememesinin onların yokluğuna hükmetmek için yeterli olmadığına dikkat çekmekte ve bu görüşünü aklî çıkarımla ortaya koymaktadır. Meleklerin varlığını ispatlarken aynı zamanda âyetlerden de örnekler vererek konuya açıklık getirmektedir. Mâtürîdî'nin meleklerin varlığını nasıl ispatladığı bu çalışmanın temel konusudur.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Melek, Mâtürîdî, Meleklerin Varlığı, Meleklerin İspatı

Evaluating of Māturīdī's Opinions About Existence of Angels

Atike Kardaş
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences, Department of Basic Islam Studies,
Department of Kalam
Ankara, Turkey
atikekardas@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5824-6917

Abstract

Existences in Kalām's literature are divided into two; the Eternal without beginning of existence and subsequently occurring the existent in time. The Eternal is Allah himself, who does not have the characteristics of creation, being later, or being born. The existent in time is everything except Allah. The existent in time existences are examined in two parts as latīf (transparent) and kasīf (solid). The kasīf existences that make up the universe we live in are divided into two clusters: live and lifeless; lifelesses are also divided into two subsets in the form of liquid-solid. It is out of the question to discuss their existence because the physical senses can just perceive these. Latīf existences that make up the invisible universe are divided as ulwī (lofty) and suflī (servile). Angels are under the ulvī division. There are disputes about existence of angels because angels don't appear as kāsīf existences. Angels are beings of the invisible universe; they cannot be perceived by our senses. Therefore, positive sciences, which come to a conclusion with experiment and experience, are not concerned with the existence and absence of angels. We reach information about them from the Qur'ān and the hadiths. To believe in the existence of angels

in the Qur'ān is considered among the principles of faith. In addition, without being under any influence, sound mind judges the existence of angels. Believing in the existence of Angels is fixed by texts, but while some alims are trying to prove their existence with rational proofs, some think that the text evidence proves their existence. In this rescript, Abū Mansūr al-Māturīdī's (d. 333/944) books named Kitāb al-Tawhīd's and Ta'wīlāt al-Qur'ān were taken into the center, and his view on the existence of angels was discussed. Our study aims to determine where Māturīdī places the angels in the hierarchy of existence, how he describes their existence, what views he has about their nature, and with what evidence he proves their existence. Māturīdī argues that there are many jawhars that we cannot see like angels, but whose existence we believe, and he states that Allah has not given humans the power to see the things of the invisible universe in the life of this world. He points out that the failure to see angels is not enough to judge their absence, and he reveals his opinion with rational inference. While proving the existence of angels, it also clarifies the subject by giving examples from the versicles. How Māturīdī proved the existence of angels is the main subject of this study.

Keywords

Kalām, Angel, Māturīdī, Existence of Angels, Proof of Angels

Ebû İshâk es-Saffâr'ın Haberî Sıfatlara Yaklaşımı

Abdullah Dağ
Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Kelam Bilim Dalı
Sivas, Türkiye
abdullah_dağ38@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-0826-6917

Özet

Bu tebliğde 5./11. ve 6./12. yüzyıl Batı Karahanlılar dönemi Hanefî-Mâtürîdî âlimlerinden biri olan Ebû İshâk es-Saffâr'ın kelâm tarihinde önemli görüş ayrılıkları bulunan haberî sıfatlar konusuna yaklaşımı ele alınmaktadır. Hanefî-Mâtürîdî geleneğin önemli bir temsilcisi olan Saffâr'ın haberî sıfatlar konusuna yaklaşımını, bu konuda ortaya koyduğu özgün örnekleri ve muarızlarına karşı itirazlarını kendi eserlerinden doğru olarak belirlemek, değerlendirmek ve sistematik olarak günümüze aktarmak bu çalışmanın amacını teşkil etmektedir. Saffâr'ın haberi sıfatlar konusuna yaklaşımının tespit ve değerlendirilmesi, Hanefî-Mâtürîdî kelâm anlayışının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Araştırmada kişi odaklı bir çalışma olması sebebiyle, "şahıs üzerinde derinleşme" yöntemi kullanılmıştır. Araştırma neticesi elde edilen sonuçlar tasvirî olarak objektif bir şekilde kaleme alınmıştır. Çalışma neticesinde Saffâr'ın haberi sıfatların teşbih ve tecsim düşüncesine götürecek şekilde anlaşılmasına karşı çıktığı tespit edilmiştir. Saffâr, bu sıfatlara te'vil edilmeksizin keyfiyetsiz bir şekilde inanılması gerektiğini benimseyen selefin-i sâlihîn âlimlerinin tutumunu yanlış bulmamakla beraber sıfatlar üzerinden hataya düşülmesini önlemek adına bu sıfatların Kur'an'ın bütünlüğüne ve dil

kurallarına bağlı kalınarak te'vil edilmesini savunmaktadır. Buna karşın o, ortaya konulan yorumun, mutlak doğru olarak iddia edilmemesi gerektiğini düşünmektedir. Bu düşüncesini, naklî-aklî birçok delille ve semantik yönteme dayalı örneklerle temellendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Mâtürîdîlik, Hanefî-Matürîdîlik, Ebû İshâk Zâhid es-Saffâr, Haberî Sıfatlar, Te'vil

Abū Isḥāq al-Ṣaffār’s Approach to the Informative (Khabarī) Attributes of God

Abdullah Dağ
Graduate Student, Sivas Cumhuriyet University
Graduate School of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Kalām
Sivas, Turkey
abdullah_dağ38@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-0826-6917

Abstract

This paper discusses the approach of Abū Isḥāq al-Ṣaffār, one of the Hanafī-Māturīdite scholars of the Western Karakhanids period in the 5th/11th and 6th/12th century, to the informative (khabarī) attributes of God, an issue characterized by disagreements in the history of kalām. This study aims to determine, evaluate and systematically transfer the approach of al-Ṣaffār, who is an important representative of the Hanafī-Māturīdite tradition, to the issue of khabari attributes, along with the original examples he put forward and his objections to his opponents in his own works. The identification and evaluation of al-Ṣaffār’s approach to the subject of khabari attributes could contribute to a better understanding of the Hanafī-Māturīdite theology. Since this research focuses on a single scholarly figure, it used the method of “elaboration”. The results of the study were written in an objective and descriptive way. A major finding of the study was that al-Ṣaffār opposes the understanding of khabar, which leads to the idea of simile and reification. Although al-Ṣaffār does not find wrong the attitude of the scholars of al-salaf al-ṣāliḥ, who thought that these attributes should be considered in an arbitrary way without being

interpreted, he advocates that these attributes should be interpreted by adhering to the integrity of the Qurʾān and the linguistic rules to avoid mistakes about the attributes. He also thinks that the interpretations put forward should not be claimed as absolute truth. He justifies this thought with many revelation-based and rational evidence and examples based on semantic methods.

Keywords

Kalām, Māturīdism, Hanafī-Māturīdism, Abū Isḥāq Zahid al-Ṣaffār, Informative Attributes of God, Khabari Attributes, Interpretation

Ebü'l-Muîn en-Nesefî ile Ebû İshak es-Saffâr'ın İmanın Mahlukiyeti Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Sümeyye Çekiç
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelâm Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
sumeyyecekic1994@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0358-3064

Özet

Bu çalışmada, imanın yaratılıp yaratılmadığı tartışmasına dair Ebü'l-Muîn en-Nesefî (öl. 508/1115) ile Ebû İshak es-Saffâr'ın (öl. 534/1139) görüşleri konu edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle imanın mahlukiyeti tartışmasının kelâm tarihindeki yeri ele alınmış, özelikle de Ehl-i hadîs anlayışı ile Eş'arî ve Mâtürîdî âlimlerinin konuya yaklaşımları ortaya konulmuştur. Sonrasında Nesefî ve Saffâr'ın imanın mahlukiyetiyle ilgili ortaya konulan çok sayıda yaklaşımdan hangisini tercih ettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. İmanın mahlukiyeti meselesi Kur'an'ın yaratılmış olup olmadığı tartışmasının bir devamı olarak kendini göstermektedir. Tartışmanın merkezinde Allah'ın kendi zâtını mü'min olarak adlandırması ve kendisinden başka ilah olmadığına dair şahitlik etmesiyle ilgili âyet bulunmaktadır. Âyeti Allah'ın kelâm sıfatı kapsamında anlayan Ehl-i hadîs ve Eş'ariyye âlimleri, Allah'ın kendi birliğini tasdikleyen ilk mü'min olduğuna ve dolayısıyla imanın mahlûk olmadığına inanmaktadır. Bu yorumu doğru bulmayan, içlerinde Ebû İshak es-Saffâr'ın da bulunduğu Mâtürîdî kelâmcıları, imanı kulun bir fiili olarak görmektedir. Onlara göre insanın tüm fiilleri mahlûk olduğundan iman da mahlûktur. Diğer yandan Ebü'l-Muîn en-Nesefî imanın yaratılmışlığı meselesini hidâyet kavramı

üzerinden şekillendirmektedir. Hidâyet, Allah'ın kulu üzerinde doğru yola girmeyi yaratması demektir. Allah'tan başka insanları hidâyete erdirecek yoktur. Yani hidâyet tekvin sıfatı kapsamında ortaya çıkan bir fiildir. Tekvin sıfatı ezelî iken onun doğurduğu fiiller hâdis kabul edilmektedir. Buradan hareketle Nesefî'ye göre iman Allah'ın hidâyet fiiline nispetle ezelî, insana nispetle de mahlûktur. Bu tartışmada; imana her şekilde mahlûktur diyen, imanı her şekilde ezelî gören ve ikisi arasında orta bir görüş benimseyen taraflar bulunmaktadır. Bu çalışmada konu, Nesefî ile Saffâr'ın özelinde ortaya konulmaya çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, İman, İmanın Yaratılması, Ebü'l-Muîn en-Nesefî, Ebû İshak es-Saffâr

An Evaluation of Abū al-Mu'in al-Nasafī's and Abū Isḥāq al-Ṣaffār's Views on the Creation of Faith

Sümeyye Çekiç
Graduate Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Institute of Social Sciences
Department of Theology
Ankara, Turkey
sumeyyecekic1994@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0358-3064

Abstract

This study discusses the views of Abū al-Mu'īn al-Nasafī (d. 508/1115) and Abū Isḥāq al-Ṣaffār (d. 534/1139) on the debate over whether faith is created or not. First of all, the place of this debate in the history of kalām is discussed, particularly the approaches adopted by Ahl al-Ḥadīth, Ashᶜarī, and Māturīdite scholars to the subject. The study then determines the approach, preferred by al-Nasafī and al-Ṣaffār, to the creation of faith. The question of the creation of faith manifests itself as a follow-up of the debate over whether the Qurᵓān was created or not. At the center of the discussion is the verse about Allah's calling himself a believer and testifying that there is no god but Him. The Ahl al-Hadīth and Ashᶜarī scholars, who interpret the verse in relation to Allah's attribute of speech, believe that Allah is the first believer to affirm His own unity and, therefore, belief is not created. The Māturīdite theologians, including Abū Isḥāq al-Ṣaffār who do not find this interpretation accurate, consider faith as an act done by the servant himself. They think that, since all human actions are created, belief is also created. On the other hand, Abū al-Mu'īn al-Nasafī explains the issue of the creation of faith through the concept of hidāyat.

Hidāyat means that Allah creates the right path for His servant. There is no one who can guide people except for Allah Himself. In other words, hidāyat is an act that occurs as a result of the attribute of takwīn. While the attribute of takwīn is eternal, the actions that it gives birth to are accepted as hadith. From this point of view, according to al-Nasafī, faith is eternal in relation to Allah's act of guidance, and it is something created in relation to human beings. In this discussion, there are those who believe that faith is created under any circumstance, those who see faith as absolutely eternal, and those who adopt a midway between the two. This study discusses the subject in relation to al-Nasafī and al-Ṣaffār.

Keywords

Kalām, Faith, Creation of Faith, Abū al-Mu'īn al-Nasafī, Abū Isḥāq al-Ṣaffār

Beşinci Oturum

İslam Mezhepler Tarihi Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 10:00 – 11:00

Alevî Geleneğe Mensup Ocak ve Gruplar Hakkında Yapılacak Araştırmalarda Dikkate Alınması Gerekli Bazı Hususlar

Cenksu Üçer
Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi
Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
cenksu.ucer@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9874-2990

Özet

Öncelikle belirtilmelidir ki, çalışmamızın başlığında yer alan ocak kelimesi, ocak sistemine dayalı geleneksel yapıyı; grup kelimesi ise şehirleşmeyle birlikte ortaya çıkan yeni yapıyı ifade etmektedir. Geçmişte her biri mensup olduğu ocak ismiyle anılan, bugün itibariyle ise daha çok Alevî nitelemesi kullanılan ocak ve gruplar, ülkemizde ve dünyada yaşanan gelişmelere bağlı olarak özellikle 1990'lı yıllarda görülen kimlik politikaları bağlamında sıcak bir gündem konusu olmuştur. Bu çerçevede konu hakkında gerek sosyal gerek kültürel farklı alanlarda bir canlılık yaşanmış, bu canlılık akademik çalışmalarda da görülmüştür. Nitekim farklı disiplinlerden pek çok araştırmacı konu hakkında çalışmalar ortaya koymuştur. Bu bağlamda pek çok araştırma yapılmış, kitaplar kaleme alınmış, makaleler yayımlanmış, dergiler özel sayılar neşretmiş, pek çok ulusal ve uluslararası sempozyum vb. düzenlenmiştir. Bu süreçte yeni bir kimlik inşası olgusuna da tanıklık edilmiştir. Değişik disiplinlerin metodolojik farklılıkları ve hassasiyetlerinden kaynaklı farklılıklar bir yana, kişilerin şahsi duruşlarını Alevî geleneğe mal ederek bu sürece katılmaları, gelenek hakkında hemen hemen her konuda bir karmaşanın yaşanmasına neden olmuştur. Farklı ocak yapılanması gerçeğine dayalı olarak iman esaslarıyla ilgili kabullerden ibadet hayatı uygulamalarına; âdâb erkândan dedelik, düşkünlük, musâhiblik gibi bir takım sosyal kurumsal

yapılara varıncaya kadar bütün alanlarda geleneksel olarak gelenek mensupları arasında var olan farlılıklara yeni duruma göre ortaya çıkan farklılıklar da eklenince, gelenek hakkındaki karmaşa daha belirgin hale gelmiştir. Bu bağlamda alan araştırmaları başta olmak üzere Alevî geleneğe mensup ocak ve gruplar hakkında yapılacak çalışmalarda sağlıklı sonuçlar elde etmek için birtakım hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu hususlar hakkında şu ana noktalara işaret etmekte fayda vardır. Alevî nitelemeli gelenek ya da mensupları ocak ve gruplar hakkında yapılacak bir çalışma, kuvvetli bir İslâm ilahiyatı, mezhepler tarihi, tasavvuf, tasavvuf düşüncesi, tasavvuf tarihi, tasavvuf edebiyatı, edebiyat, tarih, dinler tarihi, sosyoloji, antropoloji, fenomenoloji gibi farklı sosyal bilimlerin nosyonu ve metodolojisini ve disiplinler arası bir çalışmayı gerekli kılmaktadır. Yapılan her çalışma Alevî gelenek mensupları için bir tasavvuf ve tarikat hayatı söz konusu olduğunu göz önünde bulundurmalıdır. Bu noktada Alevî gelenek türdeşleri olan diğer tasavvuf ekolleri ile kıyaslanmalıdır. Ayrıca bütün çalışmalar Alevî gelenekte var olan ocak yapılanmasını dikkate alarak yürütülmelidir. Bu bağlamda her ocağın birbirinden gerek tasavvuf ekolü mensubiyeti gerek silsile açısından farklı olduğunu, bu farklılığın iman esaslarından ibadet hayatına, cem, semah gibi âdâb ve erkândan dedelik, düşkünlük, musâhiblik gibi bir takım sosyal kurumsal yapılara, şiirlere deyiş ve nefes ismi verilmesinden âdâb ve erkâna dair eserlere varıncaya kadar farklı anlayış, içerik ve uygulamalara neden olduğu göz ardı edilmemelidir.

Anahtar Kelimeler
İslam Mezhepleri Tarihi, Alevî Gelenek, Tasavvuf ve Tarikat Hayatı, Ocak Sistemi

Some Matters to be Considered in Research on Ocak’s (Lodges) and Groups Belonging to the Alevi Tradition

Cenksu Üçer
Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Basic Islamic Studies, Department of Kalam and History of Islamic Sects
Ankara, Turkey
cenksu.ucer@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9874-2990

Abstract
First of all, it should be noted that the word "Ocak" in the title of our study refers to the traditional structure based on the Ocak system; the word Group, on the other hand, refers to the new structure that emerged with urbanization. In the past, the “Ocak”s and groups, each of which was known by the name of the Ocak to which they belonged, and today more often used the term Alevi, became a hot topic in the context of identity politics, especially in the 1990s, depending on the developments in our country and in the world. In this framework, there has been liveliness in social and cultural different fields about the subject, and this liveliness has been seen in academic studies. As a matter of fact, many researchers from different disciplines have published studies on the subject. In this context, a lot of research has been done, books have been written, articles have been published, journals have published special issues, and many national and international symposiums were organized. In this process, a new identity construction phenomenon has also been witnessed. Apart from the differences arising from the methodological differences and sensitivities of different disciplines, people's participation in this process by attributing their personal stances to the Alevi tradition has caused confusion in almost every aspect of the tradition. Based on the fact of

structuring different "Ocak"s, from acceptances related to the principles of faith to practices of worship; From manners and etiquettes (âdâb erkân) to some social institutional structures such as "dedelik", fondness (düşkünlük), brotherhood (musâhiblik), when the differences that arise according to the new situation are added to the differences that traditionally exist among members of tradition in all fields the confusion about tradition has become more apparent. In this context, a number of issues should be taken into account in order to obtain healthy results in studies to be carried out on the "Ocak"s and groups belonging to the Alevi tradition, especially in field studies. It is useful to point out the following main points about these issues. A study about the Alevi-qualified tradition or its members, the "Ocak"s and groups, requires notion and methodology of different social sciences like Islamic theology, history of sects, Sufism, Sufi thought, Sufi history, Sufi literature, literature, history, history of religions, sociology, anthropology, phenomenology, and an interdisciplinary study. Every study should take into account that there is a Sufi and Sufi order (tariqat) life for the members of the Alevi tradition. At this point, the Alevi tradition should be compared with other Sufi schools that are their homogeneous counterparts. In addition, all studies should be carried out by taking into account the structuring of the "Ocak"s in the Alevi tradition. In this context, it should not be ignored that each Ocak is different from each other in terms of membership of the Sufi school and lineage, this difference leads to a different understanding, content, and practices, from the principles of faith to the life of worship, from manners and etiquettes such as cem and semah to some social institutional structures such as "dedelik", fondness and brotherhood, from naming poems as "deyiş" and "nefes" to works on manners and etiquettes.

Keywords

History of Islamic Sects, Alevi Tradition, Sufism and Sufi Order/Tariqat Life, "Ocak" System

Gnostik Geleneğin Erken Dönem Şiilikteki Tezahürleri: Şiî Gulat Örneği

Yusuf Koçak
Arş. Gör. Dr., Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı
Kastamonu, Türkiye
ykocak@kastamonu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6553-4677

Özet

Bu çalışma, gnostik geleneği ve bunun Şiilik'teki ilk tezahürlerini ve onların tarihsel köklerini araştırmaktadır. Çalışma, hicri birinci ve ikinci asırları kapsamaktadır. Araştırmada birinci el kaynak olarak konuya ilişkin en erken eserlere başvurulmuştur. Bunun yanı sıra ikinci el kaynaklardan da faydalanılmıştır. İncelenen eserler Arapça, İngilizce, Almanca ve Türkçe'dir. Şii-Gulat üzerine yapılan çalışmalarda özellikle İrfânî geleneğinin ihmal edildiği görülmektedir. Bu çalışmanın önemi kendisini bu noktada ortaya koymaktadır. Bu çalışma ile daha önce çalışılmamış Şii-Gulat'ın Gnostik yönü incelenerek Gulat'ın bilinmeyen bir boyutu aydınlığa kavuşturulmuştur. Çalışmada Şiî-Gulat düşüncenin epistemolojisi ve bunun kaynakları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu yapılırken Gnostik geleneğin kadim köklerini tespit etmek ve bunun Şii kültürü nasıl etkilediğini ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu çerçevede Şiiliğin bilinmeyen ve üzerinde çalışılmamış bir boyutu aydınlatılmıştır. Araştırma sürecinde öncelikle konunun Mezhepler Tarihi ana kaynaklarında ve sonraki dönemde yazılan eserlerde nasıl anlatıldığı araştırılmıştır. Bu süreçte sadece ilk Şii kaynaklar ve aynı dönemde yazılan diğer kaynaklar arasında yapılan

yatay mukayese ile iktifa edilmemiş, aynı zamanda son dönem eserlerindeki bilgilerin karşılaştırıldığı dikey mukayeseye yer verilmiştir. Elde edilen veriler çalışmanın amaçları doğrultusunda analiz edilmiştir. Bu çalışma rivayet merkezli bir araştırma olduğu için rivayetlerin değerlendirilmesine yönelik usuller de kullanılmıştır. Bu bağlamda rical, tabâkât ve makâlât kitaplarına müracaat edilmiştir. Genel olarak betimleyici, tahlilî ve mukayeseli bir yaklaşım benimsenerek çalışma ortaya konulmuştur. Kendine özgü bir Tanrı anlayışı, kâinatın ve insanın yaratılışı düşüncesi ve kurtuluşa ulaştırdığı iddia edilen Gnostik bilgi fikrine sahip olan Gnostisizm, tarihte Hint-Fars düşüncesini, Yeni Eflatunculuğu, Hermetizmi, Yahudilliği, Hristiyanlığı, Sabiiliği, Maniheizmi ve birçok dini ve felsefi akımı etkilemiştir. Gnostisizmin etkilediği akımlar ağırlıklı olarak üç kıtanın kesiştiği bugünkü orta doğu ve çevresinde var olmuştur. Asırlardan beri bu coğrafyada varlığını sürdüren bu akımlar, tarihi süreç içerisinde birbirlerinden etkilendikleri gibi müslümanların o coğrafyayı fethetmesi ile birlikte müslümanlarla karşılıklı bir etkileşim içerisinde olmuşlardır. Bu anlamda Gnostik düşüncenin müslümanlara intikali Yeni Eflatunculuk veya Hermetik düşünce gibi tek bir kanal ile değil, daha çok Süryaniliğin alt kolları olan Nesturilik ve Yakubilik gibi Hristiyanlığı, Yeni Eflatunculuğu, Hermetik ve Gnostik düşünceleri harmanlamış senkretik yapılar aracılığı ile olmuştur. Gnostik düşünce, İslam düşüncesinde ilk olarak Şii Gulat Keysâniyye ve alt kolları Beyâniyye, Muğîriyye, Mansûriyye ile Hattâbiyye'yi etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler

İslam Mezhepleri Tarihi, Gnostisizm, Şia, Gulat, Nesturi, Yakubi, Etkileşim

Reflections of Gnostic Tradition in Early Shi'ism: The Example of Shiite Ghulāt

Yusuf Koçak
Research Assistant Dr., Kastamonu University, Theology Faculty
Department of Kalam and History of Islamic Sects
Kastamonu, Turkey
ykocak@kastamonu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6553-4677

Abstract

This study mainly investigates the gnostic tradition and its first manifestations in Shiism and their historical roots. The study covers the first and second centuries of Hijra. In the research, the earliest works on the subject are used as primary sources, as well as second-hand sources. The works examined are in Arabic, English, German and Turkish. It is seen that the Gnostic tradition is neglected in the studies on the Shiite-Ghulat. The importance of this study reveals itself at this point. With this study, an unknown dimension of Ghulat has been clarified by examining the Gnostic aspect of Shiite-Ghulat that has not been studied before. In this study, the epistemology of Shiite-Ghulat thought and its sources have been tried to reveal. While doing this, it is aimed to identify the ancient roots of the Gnostic tradition and to reveal how it affected the Shiite understanding. In this framework, an unknown and unstudied dimension of Shiism is clarified. In the research process, firstly, it is investigated how the subject is reported in the main sources of History of Islamic Sects and in the works written in the following period. Additionally, it is not satisfied only with the horizontal comparison between the early Shiite sources and other

sources written in the same period, but also a vertical comparison in which the information in the recent works is compared is included. The obtained data are analyzed in line with the aims of the study. Since this study is a narration-centered research, methods for the evaluation of narrations are also used. In this context, reference is made to the books of Rijāl, Tabaqāt and Maqālāt. In this study, a descriptive, analytical and comparative approach is used in general. Gnosticism, which has a peculiar understanding of God, the idea of the creation of the universe and man, and the idea of Gnostic knowledge that is claimed to lead to salvation, influenced Indo-Persian thought, Neoplatonism, Hermeticism, Judaism, Christianity, Sabianism, Manichaeism and many religious and philosophical movements throughout history. The religions and currents influenced by Gnosticism mainly existed in and around today's Middle East, where three continents intersect. These religions and currents, which have existed in this geography for centuries, have been influenced by each other in the historical process, and have been in mutual interaction with the Muslims after the Muslims conquered that geography. In this sense, the transference of Gnostic thought to Muslims was not through a single channel like Neoplatonism or Hermetic thought, but rather through syncretic structures such as Nestorianism and Jacobites, sub-branches of Syriac Christianity, which harmonized Christianity, Neoplatonism, Hermetic and Gnostic thoughts. Gnostic thought firstly influenced the Shiite Ghulat Kaysāniyya and its sub-branches Bayāniyya, Mughīriyya, Masnūriyya, and Khattābiyya in Islamic thought.

Keywords

History of Islamic Sects, Gnostic, Shia, Ghulat, Nestorian, Monophysiten, Interaction

Altıncı Oturum

Kelam ve Felsefe Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 11:30 – 13:00

Mu‘tezile’nin Nübüvvet Savunması

Mikail İpek
Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Erzincan Ortaokulu,
Erzincan, Türkiye
mikail_ipek@yahoo.com
ORCID: 0000-0001-7594-0230

Özet

İslâm dininde vahiy ve nübüvvetin önemli bir yeri vardır. Müslümanlar, Allah’ın emir ve yasaklarına önem verdiklerinden, bu emir ve yasakları insanlara ulaştıran peygamberlere de kutsallık atfetmişlerdir. Bununla birlikte tarih boyunca nübüvvete çeşitli açılardan eleştiri getirenler olmuştur. Nübüvveti reddeden bu düşüncenin kökeni genel olarak Aristo’ya dayandırılmaktadır. Bununla birlikte bu düşüncenin sistematik olarak zuhur ettiği akımlar da vardır. Kökeni hakkında birçok tartışmanın vuku bulduğu, genel kanaate göre Hint menşeli olduğu kabul edilen Berâhime ve Sümeniyye bunların başında gelmektedir. Berâhime ve Sümeniyye gibi akımların yanında Ebû Îsâ el-Verrâk (öl. 247/861), onun öğrencisi İbnü’r-Râvendî (öl. 301/913) ve hekim-filozof kimliği ile tanınan Ebû Bekir er-Râzî (öl. 313/925) gibi şahsiyetler de nübüvveti reddeden düşünceleri ile tarihin belli dönemlerinde gündemde kalmayı başarmışlardır. Bunlar sadece nübüvvete değil, Hz. Peygamber’in nübüvvetine, “Hatmü’n-Nübüvve” düşüncesine ve Kur’an-ı Kerîm’e yönelik itirazlarda da bulunmuşlardır. Yakın dönemde ise Deizm ve Pozitivizm gibi akımların, bahsi geçen inkârcı grupların düşüncelerini devam ettirdiği görülmektedir. Mu‘tezile’den Câhız (öl. 255/869) ve Kâdî Abdülcebbâr (öl. 415/1025) gibi âlimler, yaşadıkları dönemde bu gibi itiraz ve eleştirilere cevaplar vererek nübüvveti müdafaa etmişlerdir. Bu çalışmada, öncelikle nübüvvete, Hz. Peygamber’in nübüvvetine, “Hatmü’n-Nübüvve” düşüncesine ve Kur’an-ı Kerîm’in i’cazına itiraz eden akım ve kişiler

tanıtılarak onların ileri sürdüğü iddialar ortaya konmuştur. Daha sonra da Mu'tezile'nin bu itirazlara verdiği cevaplar ele alınarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Berâhime, Sümeniyye, Ebû Îsâ el-Verrâk, İbnü'r-Râvendî, ve Ebû Bekir er-Râzî'nin ileri sürdüğü iddialar ile günümüzdeki deizm ve pozitivizm gibi akımların, nübüvvete ilişkin düşüncelerinin benzer olduğu görülmüştür. Bu anlamda Mu'tezile'nin yapmış olduğu nübüvvet savunmasının değerli olduğu, bilhassa deizm düşüncesi ile akla gelen şüpheleri azaltan ve günümüze ışık tutacak bir karakterde olduğu söylenebilir. Bu itibarla söz konusu çalışmada deizm'in tanrı-insan ilişkisi bağlamında nübüvveti, vahyi ve kutsalı reddeden fikirlerinin, Mu'tezile kanalıyla bertaraf edilmesi amaçlanmıştır. Kanaatimizce, günümüzdeki inkârcı akımlara makul cevaplar verebilmek ve onların itirazlarını bertaraf edebilmek için, Ehl-i Sünnet kelâmının yanında Mu'tezile kelâmının ve onların kendi döneminde varlık gösteren mülhidlere verdiği cevapların iyi bilinmesi gerekmektedir. Meseleye tarihsel anlamda bakıldığında, söz konusu inkârcı düşüncenin, tarihin önceki dönemlerinde de ortaya atıldığı fakat o dönemlerin kelâmcıları tarafından bertaraf edildiği görülmektedir. Dolayısıyla deizm düşüncesinin yeni bir akım olmayıp, tarihin belli dönemlerinde kıyafet değiştirerek her daim din olgusunun karşısında yer aldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Mu'tezile, Nübüvvet, Berâhime, Deizm

Mu'tazila's Defense of Prophethood

Mikail İpek
Dr., Ministry of National Education
Erzincan Secondary School,
Erzincan, Turkey
mikail_ipek@yahoo.com
ORCID: 0000-0001-7594-0230

Abstract

Revelation and prophethood have an important place in the religion of Islam. Since Muslims attach importance to God's orders and prohibitions, they also attribute holiness to the prophets who conveyed these orders and prohibitions to people. However, throughout history, there have been those who criticize prophethood from various perspectives. The origin of thought, which rejects prophecy, is generally based on Aristotle. However, there are also movements in which this thought emerges systematically. Barahima and Sumeniyya, which are considered to be of Indian origin according to the general opinion, are the leading ones. In addition to movements such as Barahima and Sumaniyya, Abū Isa al-Varrak (d. 247/861), his student Ibn al-Rawandī (d. 301/913) and Abū Bakr al-Razī (d. 313/913), known as a physician-philosopher, with their thoughts rejecting prophethood, have managed to remain on popular in certain periods of history. They objected not only prophethood but also the prophethood of the Hz. Mohammed, the thought of "Khatm Al-Nubuwwa" and the Qur'an. In the recent period, it is seen that movements such as deism and positivism continue the thoughts of the aforementioned denialist groups. Wise men such as Jāhiz (d. 255/869) and al-Qādī Abd al-Jabbār (d. 415/1025) from the Mu'tazila defended the prophethood by

responding to such objections and criticisms during their lifetime. In this study, first of all, prophethood, the currents and people who objected to the prophethood of the Hazrat Muhammed, the thought of "Khatm Al-Nubuwwa" and the i'jaz of the Qur'ān were introduced, and their claims were put forward. Then, the answers given by the Mu'tazila to these objections were evaluated and evaluated. As a result, it has been seen that the claims put forward by Barahima, Sumaniyya, Abū Isa al-Varraq, Ibn al-Rawandī, and Abū Bakr al-Razī are similar to the ideas of current movements such as deism and positivism on prophecy. In this sense, it can be said that the defense of prophecy made by the Mu'tazila is valuable, especially in a character that reduces the doubts that come to mind with the thought of deism and sheds light on the present. In this respect, the aforementioned study, it is aimed to eliminate the ideas of deism, which reject the prophethood, revelation, and the holy in the context of god-human relationship through Mu'tazila. In our opinion, in order to be able to give reasonable answers to today's denialist movements and to eliminate their objections, it is necessary to know well the Mu'tazila theology and their responses to the atheists who existed in their own time, as well as the Ahl as-Sunnah theology. Looking at the issue from a historical sense, it is seen that the aforementioned denial thought was also put forward in the previous periods of history but was eliminated by the theologians of those periods. Therefore, it can be said that the idea of deism is not a new movement but has always been against the phenomenon of religion by changing clothes in certain periods of history.

Keywords

Kalam, Mu'tazila, Prophethood, Barahima, Deism

Kemâleddin İbnü'l-Hümâm'a Göre Peygamberliğin Gerekliliği

Suat Doğan
Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Kelâm Anabilim Dalı
ssuatdgn@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2715-9658

Özet

İnsanlığın peygamberlere ihtiyacı ve peygamber göndermenin gerekliliği İslam düşüncesinde üzerinde en çok durulan konulardan biridir. Nübüvvetin gerekliliği konusu, birey ya da toplumun vahiy ve peygambere ihtiyaç duyup duymadığı, ihtiyaç duyuyorsa bunun hangi alanlarda olduğu tartışmasını içermektedir. Allah'ı bulmak için peygamber gerekli midir? Allah'ın peygamber gönderme zorunluluğu var mıdır? Akıl kendi başına, peygamberlerin getirdiği dinî ve ahlâkî ilkelere ulaşabilir mi? İyi ve kötünün bilinmesinde peygamberin bildirimi gerekli midir? Kendilerine peygamberin daveti ulaşmayan toplumların ibadet sorumlulukları ne düzeydedir? gibi sorular nübüvvete duyulan ihtiyaç kapsamında ele alınmaktadır. Biz bu tebliğde, 790 (1388) - 861 (1457) yılları arasında yaşamış bir İslam âlimi olan Kemâleddin İbnü'l- Hümâm'ın peygamberliğin gerekliliği hususundaki görüşlerini konu edindik. Onun görüşlerini el-Müsâyere fi'l-ʿaḳāʾidi'l-münciye fi'l-âḫire' isimli eserinden hareketle tespite çalıştık. Ayrıca İbnü'l-Hümâm'ın öğrencisi Kemâleddin İbn Ebû Şerif el-Makdisî tarafından kaleme alınan, eserin şerhi olan el-Müsâmere'den de istifade ettik. İbnü'l-Hümâm'ın görüşleri, eserinde peygamberlik konusunu içermesi ve Hanefi/Mâtürîdî ekole mensup bir fakih ve mütekellim olması açısından dikkat çekmektedir. İnsanların peygamberlere ihtiyacı

olduğunu ancak Allah'ın peygamber göndermek zorunda olmadığını, salt akıl ile peygamberin getirdiği esasların tespitinin mümkün olmadığını ve iyilik-kötülüğün bilinmesinde peygambere ihtiyaç duyulduğu konularını irdeledik. Ayrıca peygamberlik neden gereklidir? sorusuna İbnü'l-Hümâm'ın verdiği cevapların, günümüz açısından taşıdığı anlama da işaret etmeye gayret ettik. Böylece çalışmamızda, İbnü'l-Hümâm'ın peygamberliğin gerekliliği meselesine dair görüşleri, bütüncül bir bakış açısı ile yansıtılmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Peygamberlik, Peygamberliğin Gerekliliği, Mârifetullah, Hüsün ve Kubuh, İbnü'l-Hümâm

The Need for Prophethood According to al-Kamal Ibn al-Humam

Suat Doğan
PhD Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences
Department of Kalām
Ankara, Turkey
ssuatdgn@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2715-9658

Abstract

Humanity's need for prophets and the necessity of sending prophets have been one of the popular topics for discussion. The debate on the necessity of prophethood includes the issues of whether the individual or society needs revelation and prophets, and if so, in what areas. Are prophets necessary to find Allah? Is it obligatory for Allah to send prophets? Can the mind per se reach the religious and moral principles introduced by the prophets? Are the messages brought by the prophets necessary for the knowledge of the good and evil? To what extent are societies that did not receive the invitation from a prophet responsible for doing worship? Such questions are addressed with reference to the need for prophethood. This paper discusses the views of al-Kamal Ibn al-Humam, an Islamic scholar who lived between 790 (1388)-861 (1457). It tries to pinpoint his opinions based on his work al-Musayara fi al-'Aqaid al-Munjiya fi al-Akhira. This study also benefited from al-Musamara, the commentary of the aforementioned work, written by Kamal al-Din Ibn Abi Sharif al-Maqdisi, one of the students of Ibn al-Humam. Ibn al-Humam's views are noteworthy in that he includes the subject of prophethood in his work and that he is

a jurist and mutakallim who belongs to the Hanafī-Māturīdī school. This study examines the issues that humanity needs prophets, but that Allah does not have to send prophets, that it is not possible to determine the principles brought by the prophet with pure reason, and that a prophet is essential for knowing the good and evil. Moreover, this study tries to stress the meaning of the answers given by Ibn al-Humam to the question of why prophethood is necessary. In short, using a holistic lens, this study tries to reflect Ibn al-Humam's views on the necessity of prophethood.

Keywords

Kalām, Prophethood, Necessity of Prophethood, Marifatullah, Husun and Kubuh, Ibn al-Humam

Seyfeddin el-Âmidî'de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı

Kamile Akbal
Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelâm Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
kamileakbal@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-1497-1513

Özet

Seyfeddin el-Âmidî (ö. 631/1233) 7./13. yüzyıl Eş'arî mütekellimlerindendir. Kendisi Fahreddîn er-Râzî ekolünden sayılmakla beraber Râzî'nin görüşlerine ciddi eleştiriler getirmiştir. Onun bu kapsamda özgün fikirler ortaya koyduğu ileri sürülmüştür. Bu tebliğde Âmidî'nin yaratmaya ilişkin sıfatları nasıl ispat ettiği ele alınacak ve onun bu konudaki görüşlerinin özgünlüğü irdelenecektir. Felsefi kelâm döneminin öne çıkan isimlerinden Âmidî'nin bu konuda ne düşündüğünü ortaya koymak döneminin düşünce dünyasına ışık tutmak açısından önemlidir. Bu bağlamda onun genel olarak ilahî sıfatları; özelde ise kudret, irade ve ilim sıfatlarını ispat şekli çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu konu çerçevesinde soracağımız temel soru, onun bu konuda kelâm literatürüne dikkate değer bir katkısı olup olmadığı olacaktır. Bu bağlamda özellikle onun bütün sıfatlara şamil bir ispat metodu olan kemal metodu incelenecektir. Ayrıca kudret, irade ve ilim sıfatlarının ispatı hudûs üzerine temellendirildiğinden bu konuyu ele almak yaratma meselesinde önemli bir düşünce pratiği yapmak anlamına da gelecektir. Literatür tarama yöntemiyle yapacağımız bu çalışmada amaç, Âmidî özelinde yaratma konusunun ilahî sıfatlar boyutunu gündeme getirmektir. Bu çalışma kapsamında ulaştığımız sonuçlardan biri Âmidî'nin, kendisinin de dile getirdiği

gibi, kemal metodunun düşünce tarihi açısından orijinal bir metot olduğudur. Ancak bu, sıfatlar için kemal kavramını Âmidî'nin ürettiği anlamına gelmemektedir. Âmidî'den önce de sıfatlar hakkında kullanıldığı bilinen kemal kavramı Âmidî'nin elinde, işlenmiş, kapsamlı bir metoda dönüşmüştür. Bu çerçevede kemal metoduna göre bir sıfat kendinde kemal sıfatıysa Allah hakkında kullanılması caizdir. Bir diğer bulgumuz, Âmidî'nin sıfatları ispatlamada ekolünü çokça eleştirdiği yönündedir. Eleştirilerinde ekolün konuyla ilgili argümanlarını tekzip etmez ancak bu delillerin eksik olduğunu göstermeye ve onları başka delillerle tahkim etmeye çalışır. Âlemin sıfatlar aracılığıyla var edilmesi fikrine karşı kelâmcılara yöneltilen soruları ayrıntılı bir şekilde aktaran Âmidî, bu soruları kimi zaman sıkı bir cedelle uzun uzun cevaplandırmış, kimi zamansa sadece deklarasyon mahiyetinde kısa cevaplarla yetinmiştir. Müellifin nihai duruşunu esas alırsak, yaratmaya ilişkin sıfatlarda, klasik bir müteahhir Eş'arî kelâmcısı imajı çizdiğini görürüz. Buna göre yaratma süreci kudret, irade ve ilim sıfatlarıyla açıklanır. İrade ilme uygun olarak yaratmanın vaktini ve yaratılacak şeyleri belirler ve kudret de bunları meydana getirir. Kadîm bir varlığın hâdis varlıklara etki sürecini bu sıfatlar aracılığıyla açıklayan Âmidî'ye göre aradaki irtibatı ifade eden taalluk kavramınınsa somut bir varlığı yoktur.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Âmidî, Allah'ın Sıfatları, Kemal Metodu, Yaratma, Taalluk

Sayf al- Dīn al-Āmidī's Proof of God's Eternal Attributes which are related to the creation

Kamile Akbal
R.A., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences
Department of Basic Islamic Studies, Department of Kalam
Ankara, Turkey
kamileakbal@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-1497-1513

Abstract

Sayf al-Dīn al-Āmidī (d. 631/1233) is one of the Ash'arite theologians of the 7th/13th century. Although he is considered to be from the school of Fakhr al-Dīn al-Rāzī, he brought severe criticisms of al-Rāzī's views. It has been claimed that he put forward original ideas in this context. In this paper, we will discuss how al-Āmidī proved God's attributes related to the creation and we will examine the originality of his views on this subject. It is essential to reveal what al-Āmidī thought about this issue because he was an outstanding theologian of the philosophical kalam era. This paper will shed light on his period's world of thought as well. In this context, in general, his approach to the divine attributes, in particular, his way of proving the attributes of power, will and knowledge is the subject of our study. The main question we will ask within the framework of this subject will be whether or not he has made a remarkable contribution to the kalam literature on this subject. In this sense we will examine especially his method of kamāl (perfection), which is a proving method that covers all attributes. In addition, since the proof of the attributes of power, will and knowledge is based on hudûth, addressing this issue will also mean doing an important mind exercise in the issue of creation. We

will use the literature review method and aim to bring up the creation's divine attributes in the context of al-Āmidī's understanding. One of the results we have reached is that, as al-Āmidī himself expressed, the method of kamāl is original in terms of the history of thought. But it doesn't mean that al-Āmidī himself has created the kamāl concept for God's attributes. The concept of kamāl, which is known to be used about attributes before him, has turned into a comprehensive method in his hands. In this context, according to the kamāl method, if an attribute is an attribute of perfection in itself, it is permissible to use it about Allah. Another finding of ours is that al-Āmidī highly criticizes his school in proving attributes. In his criticisms, he does not disprove the school's arguments on the subject, but tries to show that these proofs are weak and he strengthens them with other evidence. al-Āmidī, who conveyed in detail the questions posed to theologians against the idea of creating the world through attributes, sometimes answered these questions at length with a rigorous course. Sometimes he was content with only short answers in the form of a declaration. If we take the final stance of the author as a basis, we see that he draws the image of a classical muta'akhkhir Ash'arite theologian in the attributes related to creation. Accordingly, the process of creation is explained with the attributes of power, will and knowledge. Divine will determines the time of creation and the things to be created by his knowledge, and power creates them. According to al-Āmidī, who explains the effect of an eternal being on finite beings through these attributes, the concept of taalluq, which expresses the connection between them, has no concrete existence.

Keywords

Kalam, al-Āmidī, God's Attributes, Kamāl Method, Creation, Taalluq

Hannah Arendt'in Kötülük Algısının Din Felsefesinde Konumlandırılışı

Hande Nur Bozbuğa
Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı
İstanbul, Türkiye
handeturak@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3927-8088

Özet

Hannah Arendt (1906-1975), 20. yüzyılda yaşamış bir düşünürdür. Onun kötülük problemine ilişkin tahlilleri, II. Dünya Savaşı yıllarında Almanya'da Yahudi ırkının maruz kaldığı sıkıntılara dayanmaktadır. Onun yaşadığı dönemin etkisiyle şekillenen siyasi düşünceleri, birçok alan için oldukça verimli tartışmalara zemin hazırlamıştır. Yaşadığı dönemin yönetim şekline dair hazırlamış olduğu çalışmalar etrafında geliştirdiği felsefi düşüncelerinden bir kısmı, bir anlamda din felsefesinde kötülük problemi alanıyla ilgili sorunlara önemli açılımlar getirebilecek bir özelliğe sahiptir. Bu tebliğde, kötülük problemi ve onun kaynağı Arendt'e göre yorumlanacaktır. Bu amaçla, Arendt'in kötülük meselesiyle ilgili olarak kullandığı radikal kötülük ve kötülüğün sıradanlığı kavramları ve bu tür bir kötülük anlayışının klasik kötülük problemi teorilerinden ayrıştığı yanlar analiz edilecektir. Ayrıca totaliter yönetim şeklinin sebep olduğu radikal kötülük fikrinin din felsefesine etkisiyle ilgili yeterliliği sorgulanacaktır. Arendt, kötülük meselesiyle ilgili temelde iki kavrama yer vermiştir: radikal kötülük ve kötülüğün sıradanlığı. Bu iki kavramsallaştırma onun kötülük algısının iki boyutunu sunmaktadır: Birincisi fâili, ikincisi sonucuyla ilgilidir. İlkini, onun tasavvur ettiği kötülüğün insan iradesine dayalı bir

biçimde gerçekleştirilmesinden ötürü din felsefesi literatüründeki ahlâkî kötülük kapsamında kategorize edebiliriz. Nitekim Arendt'in savunduğu radikal kötülük, Hitler başta olmak üzere onun emrinde olan pek çok yönetici tarafından icra edilmiştir. Bu nedenle insan irade ve fiiline dayanmış olmasından ötürü bir nevi ahlâki kötülüktür. İkinci boyut, kötülük kavramının literatürdeki anlamının dışında algıladığına dairdir. Söz konusu kötülükler, ona göre, fâilleri tarafından normal ve sıradan bir fiil gibi icra edilmiştir. Bu nedenle artık bu kötülükler bir nevi hayatın sıradan bir parçası olmuştur. Arendt'in kötülük problemine getirdiği bu bakış açısı, klasik anlamdaki kötülük algısını değiştirmiştir diyebiliriz.

Anahtar Kelimeler

Din Felsefesi, Hannah Arendt, Radikal Kötülük, Kötülüğün Sıradanlığı, Totalitarizm, Ahlâkî Kötülük

The Positioning of Hannah Arendt's Perception of Evil in the Philosophy of Religion

Hande Nur Bozbuğa
Ph.D. Student, Istanbul University, Faculty of Theology
Department of Philosophy and Religion
Istanbul, Turkey
handeturak@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3927-8088

Abstract

Hannah Arendt (1906-1975) is a 20th-century scholar. Her analyzes of the problem of evil are based on the suffering of the Jewish race in Germany during the World War II. Her thoughts on political issues, which were shaped by the influence of the period she lived, have prepared the ground for very efficient discussions in many fields. Some of her philosophical thoughts that she developed in the context of her studies on the political administration of the period she lived in, in a sense, have a feature that can bring essential expansions to the problems the problem of evil in the philosophy of religion. In this paper, the problem of evil and its source will be examined according to Arendt. In doing so, the concepts of radical evil and the banality of evil used by Arendt regarding the issue of evil and the aspects where such an understanding of evil differs from the classical theories of the problem of evil will be analyzed. In addition, the adequacy of the idea of radical evil caused by the totalitarian rule on the philosophy of religion will be questioned. In addition, the adequacy of the idea of radical evil caused by the totalitarian rule on the philosophy of religion will be questioned. Arendt used two fundamental concepts regarding the issue of evil: radical evil and the banality of evil. These two

conceptualizations present two dimensions of her perception of evil: The first is about the agent, and the second is about the result. We can categorize the former within the scope of moral evil in the literature of the philosophy of religion since the evil he envisions is realized based on human will. As a matter of fact, the radical evil that Arendt advocated was carried out by many rulers under her command, especially Hitler. The second dimension has brought the concept of evil to a form that goes beyond its context and content. According to her, the evils in question were performed by their perpetrators as a normal and ordinary act. We can say that this perspective brought by Arendt to the problem of evil has changed the perception of evil in the classical sense.

Keywords

Philosophy and Religion, Hannah Arendt, Radical Evil, The Banality of Evil, Totalitarianism, Moral Evil

Yedinci Oturum

Tarih Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 13:30 – 14:20

Avrupa'da Üniversite Kurumunun Ortaya Çıkışındaki Ekonomik Arka Plan

Murat Çelik
Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Arşivcilik Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
mcelik@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9460-8767

Özet

Araştırma konusu, Avrupa'da ortaya çıkan ilk üniversitelerin ekonomik arka planı ile ilgilidir. Üniversitelerin ilk kez 12. yüzyılda görülmeleri hususunda farklı görüşler bulunmakla birlikte ekonomik arka planı üzerinde durulmamıştır. Bu bakımdan üniversitelerin ortaya çıkışıyla ilgili olarak ya Greko-Romen geçmişten ya da Müslümanların eğitim geleneklerinden etkilenildiğine ilişkin fikirler öne sürülmektedir. Bununla birlikte doğrudan olmasa da kimi çalışmalarda 12. yüzyılda yaşanmaya başlanan 'Ticaret Devrimi' ile üniversitelerin kurulması arasında dolaylı bir ilişkinin oluşturulmaya çalışıldığıyla da karşılaşılmaktadır. İşaret edilen konu hakkında yeterince durulmadığından bu çalışmada üniversitelerin ortaya çıkışı ile Ticaret Devrimi arasındaki kuvvetli bağ ele alınmaktadır. Bu yüzden çalışma üniversitelerin yoğun bir biçimde kurulduğu 12-15. yüzyılları kapsamaktadır. Kuşkusuz üniversitelerin kuruluşu için ekonomik gelişmeler ile iktisadi faaliyetler arasında bir bağ kurulması alana yeni bir yaklaşım sunmaktadır. Böylece çalışmanın sonuçlarıyla bugünkü üniversite kurumunun alacağı yeni tutumlara ilişkin tahmin üretmek de mümkün olacaktır. Dolayısıyla bu araştırma ile üniversitelerin kurulmasına

yönelik yeni bir düşünce üretilmekte, yeni bir iddiada bulunulmaktadır. Konunun ele alınmasında tarihi vakalar ve yayınlanmış ekonomik serilerden faydalanılmaktadır. Bu bakımdan çalışma ikincil kaynaklar üzerinden teşekkül ettirilmektedir. Konunun ele alınmasında ekonomik yorumlar üzerinde durulmakta, üniversitelerin kurulduğu şehirlerdeki iktisadi faaliyetlerle hukuki gereklilikler hakkında korelasyonlar oluşturulmaktadır. Çalışmanın sonunda Ticaret Devrimi ile ortaya çıkan ekonomik ve hukuki taleplerin üniversitelerin kurulmasındaki en önemli etkenler olduğu ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tarih, Eğitim, Avrupa, Üniversite, Orta Çağ, Yükseköğretim, Ticaret Devrimi

The Economic Background for the Emergence of the University Institution in Europe

Murat Çelik
Asst. Prof., Ankara Yıldırım Beyazıt University
Faculty of Human and Social Sciences
Department of Records Management
Ankara, Türkiye
mcelik@ybu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9460-8767

Abstract

The subject of this paper is about the economic background of the first universities in Europe. While there are different opinions about the first appearance of universities in the 12nd century, the economic background has not been discussed. In this respect, ideas about the emergence of universities are suggested that either Greco-Roman or Muslims's eductional traditions are influenced. However, although not directly, some studies also related to an indirect relationship between the establishment of universities and the 'Commercial Revolution', which started in the 12th century. Since there is not enough focus on the subject being signaled, this study discusses the strong link between the emergence of universities and the Commercial Revolution. Therefore, the study covers the 12th and 15th centuries in which universities were built extensively. It is undoubtedly a new approach to establishing a link between economic developments and economic activities for the establishment of universities. Thus, with the results of the study, it will be possible to produce predictions about the new attitudes that today's university institution will take.

Therefore, a new idea is being produced for the establishment of universities, and a new claim is made. Historical cases and published economic series are used to address the issue. In this respect, the work is thanks to secondary resources. The focus is on economic reviews, correlations with economic activities in cities where universities are established, and legal requirements are established. At the end of the paper, it is revealed that the economic and legal demands that emerged with the Commercial Revolution are the most important factors in the establishment of universities.

Keywords

History, Education, University, Medieval Age, Higher Education, Commercial Revolution

Emeviler Döneminde Arapçalaştırma Hareketleri: Para Politikası Örneği

Kübra Gül Özdemir
Doktora Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı
Çorum, Türkiye
ozdemirkubragul@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4777-2193

Özet

İslam Toplumu, Dört Halife dönemi ile birlikte devlet idaresinde kurumsallaşmaya başladı. Özellikle Hz. Ömer'in fey gelirlerinin dağıtılması amacıyla kurduğu divan bu kurumsallaşmanın temelini oluşturdu. Divanlar, özellikle haraç divanları fethedilen bölgenin diline göre tutulmaktaydı. Emevi Devletinin ikinci kurucusu sayılan Abdülmelik b. Mervan'a (öl. 86/705) kadar fethedilen bölgenin diline göre kayıt devam etmiştir. Abdülmelik b. Mervan para reformu ve divanların Arapçalaştırılması faaliyetlerinin öncüsü oldu. Paralarla birlikte haraç divanlarının Arapça tutulmasından sonra devlet dairelerinde çalışan gayr-i müslimlerin sayısı azaldı, bunların yerine Araplar istihdam edildi. Böylece devlet, Divan kurumlarında Arap kimliği kazandı. Bu çerçevede, çalışmada, Emevi Devleti halifesi Abdülmelik b. Mervan dönemi ekonomik reformlarından olan para reformu ve dinarların Arapçaya basılması üzerinde durulmuştur. Abdülmelik b. Mervan'ın bu uygulamaları hangi sebebe binaen yaptığı sorusu dikkate alınarak çalışmanın temeli oluşturulmuştur. Bu konu ile ilgili daha önce benzer çalışmalar yapılmış olmakla birlikte Arapçaya çeviri faaliyetlerinin bütün hâlinde konu edinildiği bir çalışmanın olmaması, bu araştırmanın hareket noktası olmuştur. Genel olarak ya para konusu ya da divanların nakli konusunda yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Para

reformu divanların Arapçalaştırılmasından sonra gerçekleşmiştir. Bu çalışmada önce divanların naklini, ardından ilk İslami paraların basımını ve sonrasında bu reformun gerçekleşmesinin sebepleri üzerinde durulmuştur. Emeviler döneminde özellikle Abdülmelik b. Mervan'ın yönetiminde Bizans ile siyasi ilişkilerin İslami paraların basımındaki etkisi incelenmiştir. Bu kapsamda para reformunun yapılmasının arka planında bulunan sebepler hem ekonomik hem de siyasi açıdan incelenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda Abdülmelik b. Mervan'ın girişimleriyle divanların Arapçalaştırılması ve paralarda standartizasyona gidilmesinin sonucunda Bizans'a olan ekonomik bağımlılığın son bulduğu ve devletin ekonomik gücünün arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

İslam Tarihi, Arapça, Arapçalaştırma, Abdülmelik b. Mervan, Para Politikası Divan, Sikke

Arabicization Movements in the Umayyad Period: An Example of Monetary Policy

Kübra Gül Özdemir
Ph.D. Candidate, Hitit University, Institute of Graduate Studies
Department of Islamic History and Arts
Çorum, Türkiye
ozdemirkubragul@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4777-2193

Abstract

The Islamic Society began to be institutionalized in the state's administration with the Four Caliphs. Especially diwan that Caliph Omar established in order to distribute the income of fey formed the basis of this institutionalization. Diwans, especially tribute diwans, were held according to the language of the conquered region. Until Abd al-Malik ibn Marwan was considered the second founder of the Umayyad State, diwans' recording continued according to the language of the conquered region. Abd al-Malik ibn Marwan pioneered monetary reform and the Arabicization of diwans. After the tribute diwans were kept in Arabic, the number of non-muslims working in government offices decreased, and Arabs were employed instead. Thus, the state gained an Arab identity in the Diwan institutions. In this context, in this study, the caliph of the Umayyad State Abd al-Malik ibn Marwan's Currency reform, which is one of the economic reforms of the Marwan period, and the printing of dinars in Arabic were emphasized. The basis of the study was formed by considering the question of why Marwan made these applications. Although there have been similar studies on this subject before, the lack of a study on translation activities into Arabic as a whole has been the starting point of this research. Generally, there are studies conducted on the subject of money

or transportation of diwans. The monetary reform took place after the Arabicization of the diwans. In this study first the transfer of the diwans was emphasized after the printing of the first Islamic coins was emphasized, and then the reasons for the realizations of the reform was emphasized. During the Umayyad period -especially in the period of Abd al-Malik ibn Marwan- the effect of political relations with Byzantium on the printing of Islamic coins under the rule of Marwan was examined. In this context, background and reasons in the making of monetary reform was done in terms of both economic and political. As a result of the research, it was terminated that as a result of the efforts of Abd al-Malik ibn Marwan, the Arabicization of the diwans, and the standardization of coins, the economic dependence on Byzantium ended, and the economic power of the state increased.

Keywords

History of Islam, Arabic, Arabicization, Abd al-Malik ibn Marwan, Monetary Policy, Diwan, Coin

Sekizinci Oturum

Eğitim Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 14:30 – 15:50

Alevi-Sünni Evliliklerindeki Çocukların Din Eğitimine İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Mehtap Aşlamacı
Doktora Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye
mehtapaslamaci@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1336-3025

Özet

Günümüzde homojen aile yapılarının yerini giderek daha fazla sayıda farklı inanış, anlayış veya kültürdeki bireylerin bir araya gelerek oluşturdukları heterojen aile yapıları almaktadır. Türkiye'de bu tür heterojen evliliklerden birisi de kentleşme süreciyle birlikte daha fazla karşılaşılan Alevi - Sünni evlilikleridir. Evlilik gerçekleştiren Alevi ve Sünnilerin her ne kadar pek çok açıdan ortak inançları paylaştıklarını söylemek mümkün olsa da birtakım din anlayışı ve kültürel farklılıklara sahip oldukları da bir gerçektir. Bu durumda söz konusu farklılıkların bu evliliklerden doğan çocukların dini gelişimleri ve onlara verilecek din eğitiminde ne tür etkilere sebep olduğunun/olacağının araştırılması gereklilik arz etmektedir. 2013 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, bu tarz evliliklerdeki çocukların din eğitimlerine ilişkin ebeveyn görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın amacı, bu tür evliliklerde doğan çocukların din eğitimlerine ilişkin ebeveyn görüşlerini/tutumlarını incelemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninde yapılandırılmıştır. Veriler, bu tür evlilik yapmış Malatya'da ikamet eden 21 aileden 32 eşle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Elde edilen

verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ulaşılan önemli sonuçlardan bazıları şunlardır: Görüşülen çiftlerden bazıları dine bütüncül bir yaklaşımla dinin inanç, ibadet ve ahlak yönlerini vurgulayarak din eğitimini gerekli görürken, diğer bazıları sadece dinin ahlaki boyutunu önemseyerek din eğitiminin gerekli olduğunu düşünmektedir. Görüşülen eşlerin çoğunluğu, çocuklarının din konusunda doğru bilgi sahibi olmaları için genel anlamda din eğitimi almasını istemektedir. Din eğitimini kimin vermesi gerektiği konusunda ise genellikle anne-baba ya da uzman kişi belirtilmektedir. Görüşülen eşlerin evlilik öncesinde, çocuklarının din eğitimi konusunda birbirleriyle konuşmadıkları anlaşılmaktadır. Görüşülen eşlerin çoğunluğu kendilerini, çocuklarının yönettikleri din ile ilgili soruları cevaplamada yeterli görmektedir. Görüşme yapılan ailelerin çoğunluğunda, çocukların dini duygu oluşum ve gelişimine katkıda bulunabilecek cami veya cemevi ziyareti, dini içerikli toplantılara katılma ve kitapların okunmasına teşvik gibi faaliyetlere yeterince yer verilmemektedir. Buna karşılık genel olarak ailelerde herhangi bir mezhepsel baskının olmadığı, çocuğun dini bilgi edinme konusundaki isteklerinin geri çevrilmediği anlaşılmaktadır. Bu tür ailelerde yetişen çocuklar doğrudan veya dolaylı olarak farklı mezhepsel kültürün etkisi altında kalabildikleri için, evlilik öncesi evlenecek adaylara ve yakın çevrelerine bu duruma ilişkin bilinçlendirmeye yönelik destek sunulması yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler

Din Eğitimi, Ailede Din Eğitimi, Alevi-Sünni Evlilikleri, Alevi, Sünni

An Examination of Parents Views on Religious Education of Children were born in the Alevi-Sunni Marriages

Mehtap Aşlamacı
Ph.D. Student, Ondokuz Mayıs University, Institute of Graduate Education
Department of Philosophy and Religious Sciences
Samsun, Turkey
mehtapaslamaci@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1336-3025

Abstract

Today, homogeneous family structures are increasingly being replaced by heterogeneous family structures formed by individuals from different beliefs, understandings, or cultures. One of such heterogeneous marriages in Turkey is Alevi - Sunni marriages, which are more common with the urbanization process. Although it is possible to say that Alevis and Sunnis who have married share common beliefs in many respects, it is also a fact that they have some religious understanding and cultural differences. It is necessary to investigate the effects of these differences on the religious development and education of the children born from these marriages. In this study, which was prepared as a master's thesis at the Social Sciences Institute of Ondokuz Mayıs University in 2013, parental views on children's religious education in such marriages were examined. The research aims to examine the views/attitudes of parents regarding the religious education of children born in such marriages. The research was structured in the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods. The data were collected through semi-structured interviews with 32 spouses from 21 families residing in Malatya who had this type of marriage. The content analysis method was used in

the analysis of the data. Some of the important results of the research are as follows: While some of the interviewed couples consider religious education necessary with a holistic approach, emphasizing the belief, worship, and moral aspects of religion, others consider religious education necessary by considering only the moral dimension of religion. The majority of the interviewed spouses want their children to receive religious education so that they have the right knowledge about religion. Parents or experts are usually specified as to who should provide religious education. It is understood that the interviewed spouses did not talk to each other about the religious education of their children before they got married. The majority of the interviewed spouses consider themselves sufficient to answer questions about the religion their children lead. In the majority of the family environment of interviewed spouses, religious activities such as visiting to mosque or cemevi, attending to any religious rituals, and promoting reading religious books are not enough. It is understood that there is no any denominational pressure on children, and the wishes of the child to acquire religious knowledge are not turned down in the majority of family environments. Since children who grow up in such families may be directly or indirectly affected by different sectarian cultures, it would be beneficial to provide support to the candidates who will get married before marriage and their immediate environment to raise awareness about this situation.

Keywords

Religious Education, Religious Education in the Family, Alevi-Sunni Marriages, Alevi, Sunni

Beş Vakit Namazın Öğretimiyle İlgili Ders İçeriklerinin Değerlendirilmesi

Yasin Yiğit
Dr. Öğretim Üyesi, Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Din Eğitimi Anabilim Dalı, Iğdır, Türkiye
yasnyigit@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3254-5350

Özet

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programları ve ders kitapları ülkemizde yapılan eğitim ve öğretim faaliyetlerinde faydalanılan eğitsel materyallerin başında gelmektedir. Din öğretimiyle ilgili öğretim programları ve ders kitapları incelendiğinde ders içeriklerinin önemli bir bölümünün İslâm dininin ibadet esaslarıyla ilgili olduğu görülmektedir. İslâm dininin ibadet esasları içerisinde namazın ayrı bir yeri bulunmaktadır. İslâm dininde farklı namaz türleri bulunmaktadır. Bunlardan biri de beş vakit namazdır. Beş vakit namaz, İslâm dinine göre Müslüman, akıllı ve ergen olan bireylerin yükümlü olduğu farz ibadetlerden biridir. Her gün yapılması gereken bir ibadet olmasından dolayı bireylerin beş vakit namazla ilgili doğru bilgiler edinmeleri dinî hayatları için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle din öğretimi sürecinde beş vakit namazın hikmeti, bireysel ya da toplumsal faydaları ve nasıl kılındığı hususunda öğrencilere nitelikli bir öğretimin yapılması beklenmektedir. Öğretimin niteliğini belirleyen etkenlerin başında din öğretiminden sorumlu öğretmenlerin bilgi ve becerileri, öğrencilerin ilgileri ve potansiyelleri gibi faktörler bulunmaktadır. Ancak derslerde kullanılan materyallerin de

öğretimin niteliğini etkileyen önemli bir unsur olduğu söylenebilir. Bu araştırmada din öğretiminde kullanılan materyallerden biri olan ders kitaplarında bulunan namaz öğretimiyle ilgili içeriklerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizine başvurularak ders kitaplarında bulunan beş vakit namazla ilgili içerik analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ders kitaplarında görülen eksikliklerle ilgili önerilerde bulunulmuştur. Çalışma ders kitaplarında bulunan beş vakit namaz konusundaki içeriklerin din eğitimi biliminde meydana gelen ilerlemeler dikkate alınarak güncellenmesine ve geliştirilmesine katkı sağladığı için önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Din Eğitimi, İbadet Öğretimi, Namaz Öğretimi, Beş Vakit Namaz, Ders Kitapları

Evaluation of Course Contents Related to Teaching Five Times of Prayer

Yasin Yiğit
Dr. Öğr. Üyesi, IğdırUniversity, Faculty of Theology
Department of Religious Education
Iğdır, Türkiye
yasnyigit@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3254-5350

Abstract

Curriculum and textbooks prepared by the Ministry of National Education are among the educational materials used in education and training activities in our country. When the curricula and textbooks related to religious education are examined, it is seen that an essential part of the course content is related to the worship principles of the religion of Islam. Prayer has a special place in the principles of worship in Islam. There are different types of prayer in Islam. One of them is the five daily prayers. According to the religion of Islam, five daily prayers are one of the obligatory acts of worship for Muslims, intelligent and adolescent individuals. Since it is daily worship, it is of great importance for individuals to obtain accurate information about the five daily prayers. For this reason, it is expected that a qualified education will be given to the students about the wisdom of the five daily prayers, their individual or social benefits, and how to pray in the process of religious education. At the beginning of the factors that determine the quality of teaching, there are factors such as the knowledge and skills of the teachers responsible for religious education, the interests and potentials of the students. However, it can be

said that the materials used in the lessons are also an important factor affecting the quality of teaching. This research aims to evaluate the content related to the teaching of prayer in the textbooks, which is one of the materials used in religious teaching. In this context, the content of the five daily prayers in the textbooks was analyzed by applying document analysis, which is one of the qualitative research methods. As a result of the analysis, suggestions were made about the deficiencies seen in the textbooks. The study is critical because it contributes to the updating and development of the contents of the five daily prayers in the textbooks, taking into account the advances in the science of religious education.

Keywords

Religious Education, Worship Teaching, Prayer Teaching, Five Times Prayer, Textbooks

Cami Cemaatinin Dindarlık Düzeyi: Bir Camiye Düzenli Devam Eden Bireyler Üzerine Bir Araştırma

Yakup Ekşi
Yüksek Lisans Öğrencisi, Sabahattin Zaim Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı
İstanbul, Türkiye
yakupeksi@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-9778-3600

Özet

Dindar; inandığı dinin emir ve nehiylerine riayet eden, dinine güçlü bir bağla bağlanan ve dininin emrettiklerini yerine getiren kimse demektir. Başka bir ifadeyle dindar, mensubu olduğu dininin emir ve yasaklarını yerine getiren kişidir. Bu çalışmanın amacı; beş vakit namaza devam eden araştırma grubunun dindarlık düzeyini, Emine Çayabatmaz tarafından geliştirilen "Kur'an-ı Kerim bağlamında İslami Dindarlık Ölçeği" ile ölçülmesidir. Bu araştırmanın kapsamı; Kocaeli-Derince İlçe Müftülüğüne bağlı bir camide beş vakit namaza devam eden cemaatinin dindarlık düzeyi ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmanın örneklemi; beş vakit devam eden kişilerden oluşan 82 kişidir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış, veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde, "Kur'an-ı Kerim Bağlamında İslami Dindarlık Ölçeği" verileri incelendiğinde; örneklemi oluşturan kişilerin inanç ve ibadet boyutundaki dindarlık düzeylerinin yeterli düzeyde olduğu ancak ahlâk boyutundaki dindarlık düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak araştırma kapsamına giren örneklem grubunun inanç ve ibadet boyutundaki dindarlık düzeylerinin ahlâk boyutundaki dindarlık düzeyinden daha etkin yerine getirildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Din Eğitimi, Dindarlık, Dindarlık Düzeyi, Din, Cami, Cemaat.

Religiosity Level of Mosque Congregation: A Study on Individuals Attending a Mosque Regularly

Yakup Ekşi
Master's Student, Sabahattin Zaim University, Graduate School of Education
Department of Philosophy and Religious Studies
Istanbul, Turkey
yakupeksi@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-9778-3600

Abstract

Religious; It means a person who abides by the orders and prohibitions of the religion he believes in, adheres to his religion with a strong bond, and fulfills the orders of his religion. In other words, a religious person is a person who fulfills the orders and prohibitions of his religion. This study aims to measure the level of religiosity who continued to pray five times a day with "The Scale of Islamic Religiosity in the Context of the Qur'an Karim" that developed by Emine Çayabatmaz. The scope of this research; is limited to the level of religiosity of the congregation, who continues to pray five times a day in a Mosque, which is affiliated to Kocaeli-Derince District Mufti. The sample of the research; 82 people attend a mosque five times. In this study, quantitative research method was used, and data were collected by questionnaire technique. As a result of the findings, when the data of "Islamic Religiosity Scale in the Context of the Qur'an" were examined; It was determined that the level of religiosity in the dimension of belief and worship of the sample was sufficient, but the level of religiosity in the dimension of morality was not at a sufficient level.

Keywords

Religious Education, Religiosity, Level of Religiosity, Religion, Mosque, Community

Dokuzuncu Oturum

Tasavvuf Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 16:00 – 18:00

Havf ve Recâ Kavramlarının İhyâʾü ʿulûmi'd-dîn Eseri Özelinde Analizi

Sema Bayar
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslami Bilimler Anabilim Dalı, Tasavvuf Bilim Dalı
Ankara, Türkiye
sema.byrr@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3348-1694

Özet

Yaşam süresince bireyler birçok eylem gerçekleştirirler. Bu eylemlerin bir kısmında korku bir kısmında da ümit duygusu etkili olabilmektedir. Bireyler, bu iki duygu arasında dengeli bir yaşam sürmeyi hedeflerler. Duyguların yönetilmesinde dinin ve özellikle tasavvuf anlayışlarının katkısı bulunmaktadır. İslam kültüründe tasavvuf, duygularını doğru yönetebilen nitelikli bireylerin yetişmesini ve bu sayede Allah'ın rızasına ulaşılmasını önceleyen bir yaşam tarzı ve ilmi disiplindir. Tasavvuf eserlerinde bu kapsamda konu edinilen temel iki kavram vardır: Havf (korku) ve recâ (ümit). Allah'a layıkıyla kul olamama duygusu havfa (korkuya) neden olurken Allah'ın kullarının günah ve kusurlarını affedeceği düşüncesi de recâya (ümite) kapılmaya yol açar. Bu iki kavram tasavvuftaki hâl ve makam çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kavramlara verdikleri önem nedeniyle çeşitli tasavvuf ekolleri ortaya çıkmıştır. Gazzâlî (öl. 505/1111) İhyâʾü ʿulûmi'd-dîn adlı eserinde havf ve recâ kavramlarını ayrı bir başlık altında incelemiştir. Bu çalışmada Gazzâlî'nin havf ve recâ anlayışı, İhyâʾü ʿulûmi'd-dîn eseri özelinde analiz edilmiştir. O, havf ve recâyı kulun kalbi hâllerine göre değerlendirerek bu duyguların bireyde dengeli bir şekilde bulunması gerektiğini belirtmiştir. Bu açıdan havf ve recâyı bir kuşun iki kanadına benzetmiştir. Nasıl ki bir kuş diğer

kanadı olmadan uçamazsa insan da daima bu iki hâl üzere bulunmalıdır. Ona göre bu duygulardan birinin ağır basması kulun dengesini bozacak ve kulluk yaşantısına zarar verecektir. Kimde korku hâkim olur ve hayatına zarar verecek şekilde ibadete yönelirse ifrata, aşırılığa yönelmiş olur. Kimde ümitsizlik hâkim olur ve ibadeti hepten terk ederse o da tefrite düşer, dinden uzaklaşmaya başlar. Havf duygusu dengede olduğunda ise bireyin Allah'ın rızasına uygun yaşama çabasına destek olur. Kul recâ duygusu ile de Allah'a ve onu razı edecek ibadetlere yönelir. Kul bu duygu ile Allah'a tevbe eder ve tevbesinin kabul olmasını recâ (umut) eder. Gazzâlî bu iki kavramın hangisinin daha üstün olduğunu söylemez, üstünlüğün kişinin bulunduğu kalbî hâle göre değişeceğinden bahseder. Bir kişinin kalbinde Allah'ın merhametinden ümit kesme ve karamsarlık ağır basarsa onun için recâ, Allah'tan bağışlanma ummak üstündür. Allah'ın kendisine hiçbir şekilde ceza vermeyeceğini zanneden kişi için de havf (Allah'ın hesap soracağından korkma) duygusu daha üstündür. Gazzâlî'nin havf ve recâ görüşlerinin ele alındığı bu çalışmada, özetle onun tespitlerinin tasavvufî açıdan değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, Havf, Recâ, Tevbe, Gazzâlî, Denge

An Analysis of the Concepts of Khawf and Raja' with Respect to *Ihyā' 'ulūm al-dīn*

Sema Bayar
Graduate Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Sufism, Ankara Turkey
sema.byrr@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3348-1694

Abstract

Throughout their lives, individuals perform many actions. Fear can be influential in some of these actions, while a sense of hope permeates others. Individuals aim to lead a balanced life between these two emotional states. In the management of emotions, religion and Sufism assume a key role. In Islamic culture, Sufism is both a lifestyle and scientific discipline that prioritizes raising qualified individuals who can manage their emotions accurately and thus earn the consent of Allah. There are two basic concepts discussed in Sufi works: khawf (fear) and raja' (hope). While the feeling of not being a proper servant of Allah causes fear, the thought that Allah will forgive the sins and faults of His servants gives the feeling of raja' (hope). This study addresses these two concepts based on status and stages in Sufism. Due to the importance, they give to these concepts, various Sufi schools have emerged. al-Ghazzālī (d. 505/1111), for instance, studied the concepts of khawf and raja' under a separate heading in his work titled Ihyā' 'ulūm al-dīn. In this study, al-Ghazzālī's understanding of khawf and raja' was analyzed, with particular reference to his work Ihyā' 'ulūm al-dīn. He discusses khawf and raja' in relation to the heart of the servant and states that these feelings should be found in a

balanced way in the individual. In this respect, he compared khawf and raja' to the two wings of a bird. Just as a bird cannot fly without one of its wings, humans must always be in these two states. He notes that the predominance of one of these feelings will disturb the balance of the servant and harm his/her life of servitude. Whoever is dominated by fear and devotes his/her life to worship in a way that harms life, he/she is directed towards extremism. Whoever despairs and abandons worship altogether, he/she too falls into disbelief and begins to distance himself/herself from religion. A balanced feeling of khawf supports the individual's effort to live in line with Allah's consent. With the feeling of raja', the servant turns to Allah and worship that pleases Him. With this feeling, the servant repents to Allah and hopes that his repentance will be accepted. Al-Ghazzālī does not say which of these two concepts is superior; he notes that the superiority depends on the emotional state of the person. If despair and pessimism prevail in the heart of a person, seeking forgiveness from Allah is superior for him/her. On the other hand, for a person who thinks that Allah will not punish him in any way, the feeling of khawf (the fear that Allah will bring him to account) is superior. This study discussed al-Ghazzālī's views of khawf and raja'; it briefly evaluates his ideas from a mystical point of view.

Keywords

Sufism, Khawf, Raja', Repentance, Ghazzālī, Balance

Tasavvufî Şahsiyetlerin Medya Yoluyla Tanıtılması: TRT Mavera Dizisi Örneği

Ayşe Özgen
Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tasavvuf Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye,
aozgen@outlook.com
0000-0003-1307-1433

Özet

Son yıllarda Türkiye'de tarihî dizilerin çekimi ve gösterime girmesinde artış görülmektedir. Bu diziler bir hayli rağbet görmüş, başka ülkelerde de yayına girmeye başlamıştır. Özel olarak Türk dizileri sevilen ve takip edilen diziler arasındadır. Diriliş Ertuğrul, Kuruluş Osman, Yunus Emre bu dizilere örnek verilebilir. Sebep ve sonuç ilişkilerine dayanan tarihi bir olgunun öğrenimi zor ve yorucu olabilmektedir. Bu sebeple İslam tarihinde öne çıkan şahsiyetleri, doğru bir şekilde yeni kuşaklara anlatmak ve tanıtmak her zaman kolay olmamaktadır. Bu nedenle şahsiyetlerin hayatlarının dizilerde canlandırılması, özellikle çok bilinmeyen bu kişilerin tanıtılması olumlu neticeler verebilmektedir. Gerçek hayat hikâyelerinin, hayali karakterlere göre daha fazla ilgi ile izlendiği bilinmektedir. İslam'ın yayılmasında öncülük etmiş şahsiyetlerin diziler yoluyla genç nesillere tanıtılmasının ahlakî anlamda genç neslin değişim ve dönüşümüne etkili olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda dizinin içeriği önem kazanmaktadır. Dizilerde verilmek istenen mesaj, işitsel ve görsel hafızaya aynı anda hitap etmesi sebebiyle etkin ve kalıcı öğrenmeye yol açmaktadır. Bu çalışmada TRT'de yayımlanan Mavera dizisi özelinde tasavvufî

şahsiyetlerin medya yoluyla tanıtılması konusu ele alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca nicel verilere, izlenme oranları ile sınırlı olmak üzere değinilmiştir. Mavera dizisi, Türk toplumu üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuş, mutasavvıf-şair Hoca Ahmet Yesevî'nin (öl. 562/1166) hayatını konu edinmektedir. 2021 yılı Ramazan ayında gösterime giren dizi yirmi altı bölümden oluşmuştur. Dizi Hoca Ahmet Yesevî'nin Bağdat'a şeyhi tarafından irşad vazifesiyle gönderilmesiyle başlamaktadır. Dizide onun şahsiyeti, kişiliği, yaşam amacı, misyonu, inancı, değerleri ve insanlara yaklaşımı etkileyici ve öğretici bir üslupla izleyiciye verilmeye çalışılmıştır. Dizi, gönüllerin sevgi ile nasıl fethedildiğini ve yanlış yolda olanın nasıl değişip dönüşebildiğini göstermektedir. Dizide Hace'nin insanlarla ilişkisi hoşgörüsü, kucaklayıcı tavırları, merhameti, düşmana olan yaklaşımı ve mücadelesi etkin bir şekilde işlenmektedir. İslam ahlâkının güzel örneklerini, dizide görüp öğrenmek ve fikir yürütmek mümkün olabilmektedir. Günümüzde bilinmeyen veya yabancılaştığımız tasavvufî kavramların sözlüklerden çıkıp medya yolu ile görselleştirilmesi mümkün gözükmektedir. Nasıl ki olumsuz bir karakter, izleyicide olumsuz izler bırakıyorsa aynı şekilde İslam tarihinde önemli işler başarmış güçlü karakterlerin tanıtımının toplum üzerinde olumlu izler bırakması beklenmektedir. Dizilerde konu edilmek istenen şahsiyetler doğru senaryolarla çekildiği takdirde olumlu sonuçlar alınmasını kolaylaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, Hoca Ahmet Yesevî, Dizi, Medya, Mavera, Ahlâk, Hikmet

Promotion of Sufi Personalities through the Media: The Case of TRT's Serial Mavera

Ayşe Özgen
Graduate Student, Yıldırım Beyazıt University, Institute of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Sufism
Ankara, Turkey,
aozgen@outlook.com
0000-0003-1307-1433

Abstract

In recent years, there has been an increase in Turkey's production and release of historical serials. These serials have been very popular and begun to be broadcast in other countries as well. Turkish series are among the popular and followed series. Resurrection: Ertuğrul, the Ottoman, Yunus Emre can be cited as examples of these serials. It could normally be difficult and tiring to learn a historical phenomenon involving cause and effect relationships. Therefore, it is not always easy to explain and introduce prominent personalities in the history of Islam to the new generations accurately. For this reason, depicting the lives of personalities in TV series, particularly introducing unknown people, can provide positive results. It is commonly known that real-life stories are watched with more interest than fictional ones. It is thought that introducing the personalities who significantly contributed to the spread of Islam to the younger generations through serials could be effective in the moral education and transformation of the younger generation. Therefore, the contents of serials are critical. The message intended to be given in the serials leads to effective and permanent learning as it simultaneously addresses the auditory and visual memories. In this study, the

introduction of Sufi personalities through the media is discussed, particularly with respect to the Mavera series broadcast on TRT. Qualitative research method was used in the study. In addition, quantitative data, limited to the viewing rates, were used. The series Mavera is about the life story of the Sufi-poet Ahmad Yasawī (d. 562/1166), who significantly impacted Turkish society. The series, which was first shown during Ramadan in 2021, consists of twenty-six episodes. The serial begins with Ahmad Yasawī's being sent to Baghdad by his sheikh on the duty of guidance. In this serial, his personality, purpose of life, mission, belief, values , and approach to people are depicted for the audience in an impressive and instructive style. The serial shows how hearts are conquered with love and how those on the wrong path can change and transform. The serial effectively describes Hace's relationship with people, his tolerance, embracing attitudes, compassion, approach to the enemy, and struggle. It is possible to see and learn about the good examples of Islamic morality in TV serials and to express one's opinion on them. Today, it seems possible to take unknown or alienated mystical concepts from dictionaries and visualize them through the media. Just as a negative character leaves negative traces on the audience, it is expected that the promotion of strong characters who accomplished important missions in the history of Islam could leave positive traces on the society. If the personalities in the serials are described using the right scenarios, it is easier to obtain positive results.

Keywords

Sufism, Ahmad Yasawī, TV Serials, Media, Transformation, Ethics

Ferîdüddin Attâr'ın Mantıku't-Tayr Adlı Eserinde Er/Eren Olgusuna Sembolik Yaklaşımının Değerlendirilmesi

Aysel Sarıyüce
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslami Bilimleri Anabilim Dalı, Tasavvuf Bilim Dalı
Ankara, Türkiye
as571310@gmail.com
ORCID: 0000-0002-7912-0851

Özet

Türkçe'de günlük kullanımda "er" kelimesi, çoğunlukla cinsiyet olarak erkeği cinsiyet anlamı içermeksizin de yaptığı işi en güzel, en mükemmel şekilde yapan kişiyi ifade etmek için kullanılır. Tasavvufta ise er olgusu, örnek kul olma vasfına sahip insân-ı kâmili temsil eden bir kavram olarak kullanılmaktadır. Bu olgu, sözlüklerde erkekliğe işaret etse de tasavvufî açıdan cinsiyet ayrımı yapılmadan Allah'ın rızasını kazanan, insân-ı kâmil vasfına sahip olan erkek ve kadınlar herkesi içine alır. Er olgusunu Ahmed Yesevî (öl. 562/1166), Mevlânâ (öl. 672/1273) ve Yûnus Emre (öl. 720/1320) gibi mutasavvıflar da eserlerinde kullanmışlardır. Tasavvufta er/eren olgusu, dinî ve ahlâkî yaşayıştaki olgunluğa işaret eder. Ferîdüddin Attâr (öl. 618/1221), Fars ve Klasik Türk Edebiyatının önde gelen mutasavvıf ve şairleri arasında yer alır. O, Mantıku't-tayr adlı eserinde er olgusunu sembolik bir anlatımla sıklıkla kullanmıştır. Çalışmamızın amacı Attâr'ın er kavramına yüklediği sembolik anlatım ile hangi tasavvufî kavramlara vurgu yaptığını tespit ve analiz etmektir. Attâr, er olgusunu çoğunlukla mürşid-i kâmil, insan-ı kâmil, velî, ermiş ve sâlik anlamlarında kullanmıştır. Ayrıca er kavramını sadece insanlara ait bir özellik olarak değil

bazı cansız varlıklar ve hayvanlar için de kullanmıştır. Attâr, eserinde er kavramını Allah / kul ilişkileri içinde ele alır. O, insân-ı kâmil anlamında Hz. Peygamber için de istimal eder. Hz. Peygamber, her işin eri ve var olan insanın er olmadaki hedefidir. Attâr er olgusunu mürid/ sâlik kavramları içinde ele aldığında, hakikate giden yolda kararlı, azimli ve yolun zorlukları karşısında sağlam bir irade ortaya koyan kişileri tanımlar. O, sâlikin vuslata olan yolculuğunda Allah'ın kullarına kendini bilmeleri için verdiği özel bir bilgi olan marifet bilgisinin önemini vurgularken, sâlikin marifet eri olması gerektiği üzerinde durur. Attâr, er kavramını insanların bağlandıkları, o yolda emek harcadıkları niyet doğrultusunda yol eri, doğruluk eri, bilgi eri, Tanrı eri, Tur eri; dünyalık şeylere bağlanıp hizmet ettiklerinde ise "nefis eri" benzetmelerini kullanır. Tasavvuftaki vahdet, kesret, yokluk marifet, seyr ü sülûk, fenâ, nefis gibi anlaşılması zor olan terimleri günlük hayatta kullanılan er kavramını kullanarak okuyucu tarafından anlaşılabilecek bir boyuta getirmeye çalışır. Bu açıdan bakıldığında Attâr'ın kullanımında er kavramı cinsel bir tür olan erkeği ifade etmekten uzak, erdemli insanı kasteden bir kullanım alanına sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, Ferîdüddin Attâr, Mantıku't-Tayr, Er, İnsan-ı Kamil, Sembol, Vahdet

An Evaluation of Farīd al-Dīn ʿAttār's Symbolic Approach to the Concept of 'Er/Eren' in Mantiq al-Tayr

Aysel Sarıyüce
Graduate Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Institute of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Sufism, Ankara, Turkey
as571310@gmail.com
ORCID: 0000-0002-7912-0851

Abstract

The word "er (man)" in daily use in Turkish refers to "a male person," but without reference to gender, it is often used to express a person who performs his/her job perfectly well. In Sufism, the concept of "er" is used to refer to al-insān al-kāmil (the perfect human being), who possesses the quality of being an exemplary servant. Although "er" denotes masculinity in its dictionary form, in mystical terms without reference to gender, the word includes all men and women who have the qualifications of a perfect human being and who gain Allah's approval. Such Sufis as Aḥmad Yasawī (d. 562/1166), Mawlānā (d. 672/1273) and Yunus Emre (d. 720/1320) also used the concept of "er" in their works. In Sufism, this concept indicates maturity in religious and moral life. Farīd al-Dīn ʿAttār (d. 618/1221) is one of the leading mystics and poets of Persian and Classical Turkish Literature. He often used the concept of er in a symbolic way in his work Mantiq al-Tayr. The aim of the present study is to unearth and analyze what mystical concepts ʿAttār emphasizes through the symbolic meanings that he attributes to the concept of er. ʿAttār often uses the notion of er to mean al-murshid al-kāmil, al-insān al-kāmil, a saint, holy person or devotee. Furthermore, he uses the concept of er not only as a characteristic of humans but also that of some inanimate beings and

animals. In his works, ʿAttār addresses this notion within Allah-servant relationships. He also uses the term for the Prophet, who is the master of every business and the goal of every human being in being a er. When considering the notion of er within the concepts of disciple/devotee, ʿAttār uses it to define people who are determined and patient on the way to the truth and who show a strong will in the face of the difficulties encountered. While emphasizing the importance of knowledge of marifāt, which is a special knowledge that Allah gives His servants so that they know themselves in their journey to wuslat, he emphasizes that the devotee should be a er of knowledge. In line with the intention to which people are attached and in which they put effort, ʿAttār uses metaphors, such as a man of path, a man of truth, a man of knowledge, a soldier of God, a man of journey; when they are attached to worldly things and serve for them, he uses the metaphor of "the man of the self". By using the concept of man, as used in daily life, ʿAttār tries to simplify meaning of the terms that are difficult to understand in Sufism, such as unity, abundance, non-existence, marifāt, al-sayr al-sulūk, fana, nafs for the reader so that they could comprehend them with ease. From this point of view, the concept of man in ʿAttār's usage is far from a gender-specific meaning that denotes masculinity but has a usage that refers to a virtuous person.

Keywords

Sufism, Farīd al-Dīn ʿAttār, Mantiq al-Tayr, Er, al-Insān al-Kāmil, Symbol, Unity

20. Yüzyılda Tasavvuftan Etkilenen Mühtediler Üzerine Bir Değerlendirme

Kübra Kaya
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Tasavvuf Bilim Dalı
Ankara, Türkiye
kayakubra373@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9937-5141

Özet

Bu tebliğde, 20. yüzyılda yaşamış on mühtediyi, o zamanın şartlarına, kültürüne, dini kabullerine ve yaşanılan manevi boşluklara göre tasavvufun nasıl etkilediği üzerinde durulmuştur. Bu kişiler Ivan/John Gustaf Agueli (Abdülhâdî) (1869-1917), Rene Guenon/Abdülvahid Yahya (1886/1952)**,** Frithjof Schuon/İsa Nureddin (1907-1998), Michel Valsan/Şeyh Mustafa (1907-1974), Titus Burckhardt/İbrâhim İzzeddin (1908-1984), Martin Lings/Ebubekir Siraceddin (1909-2005), Eva De Vitray-Meyerovitch/Havva (1909-1999), Eric Geoffroy (1956-...), Muhyiddin Şekûr, Ian Dallas/Abdülkadir es-Sûfi'dir (1934-...). Çalışmada tasavvufun nasıl kabul gördüğü ve kabul gördükçe de nasıl yayıldığı somut örneklerle incelenecektir. Bu çalışma 20. yüzyıl Batı toplumunda kişilerin ruhi boşluğunu doldurmak, sosyal bir çevre sağlamak, İslam'ı tüm boyutlarıyla öğrenmek ve kaleme alınan bazı tasavvufi eserlerin de tesiriyle tasavvuftan etkilenerek İslam'ı seçmelerinin dine ve topluma olan katkıları açısından önem taşımaktadır. Abdülhâdî (öl. 1917), Abdülvahid Yahya (öl. 1952) ve İsa Nureddin (öl. 1998) bu dönemde mühtedi zümrelerinin etkilendikleri mutasavvıf şahsiyetlerdir. Bu şahsiyetlerin çalışmalarına araştırmamızda

değinilmiştir. Araştırmada mühtedilerin kendi yazdıkları kitaplara ulaşılmaya çalışılmış, konuyla ilgili tez ve makalelere başvurulmuştur. Çalışmamızda konu edinilen mühtediler, uzun süren araştırmalardan sonra İslam'ı seçmiş bireylerdir. Bunlar İslam'ı benimsemelerinden sonra yaptıkları çalışmalarla, verdikleri konferanslarla ve sohbet halkalarıyla Batı'da birçok kişinin Müslüman olmasına zemin hazırlamışlardır. İhtida süreçleri incelenen mühtedilerin çoğu akademisyendir ve belli bir ilmi seviyeye ulaştıktan sonra İslam'ı tanımışlardır. Bu açıdan ihtida hareketlerinin incelenmesi, sebep ve sonuçlarının analiz edilmesi önem taşımaktadır. Bu sayede günümüzde de İslam'a ilgi uyandırılabilir, İslam tanıtılabilir ve sevdirilebilir. İncelenen ihtida olaylarında İslam'ı seçenlerin en çok ya uzun araştırmalar sonucunda yahut hayatlarına giren dindar bir insan veya dini bir maddeden etkilendikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, İslam, Tarikat, Mühtedi, İslam'ın Yayılması

An Evaluation of the Converts Affected By Sufism In the 20th Century

Kübra Kaya
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Sufism
Ankara, Turkey
kayakubra373@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9937-5141

Abstract

This paper addresses how Sufism affected ten converts who lived in the 20th century in line with the conditions, culture, religious assumptions, and spiritual void apparent at that time. These people are Ivan/John Gustaf Agueli (Abd al-Hadi) (1869-1917), Rene Guenon/Abd al-Wahid Yahya (1886/1952), Frithjof Schuon/Isa Nur al-Din (1907-1998), Michel Valsan/Shaykh Mustafa (1907-1974), Titus Burckhardt/Ibrahim Izz al-Din (1908-1984), Martin Lings/ Abū Bakr Sirāj al-Dīn (1909-2005), Eva De Vitray-Meyerovitch/Hawwa (1909-1999), Eric Geoffroy (1956-...), Muhyi al-Din Shakur, Ian Dallas/Abd al-Kadir al-Sufi (1934-...). Using clear examples, the study discusses how Sufism was accepted and how it spread. This study is critical as it focuses on the contributions of being honored by Islam to religion and society by filling the spiritual void of people in Western society in the twentieth century, providing a social environment, learning about all aspects of Islam, and being influenced by Sufism due to the influence of some Sufi books. Abd al-Hadi (d. 1917), Abd al-Wahid Yahya (d.1952), and Isa Nur al-Din (d. 1998) are the Sufi scholars who influenced the convert groups in this period. The present study examines the works of these people. The researcher tried to access the books written by the

converts themselves and the theses and articles on the subject. The converts who are the subject of the present study chose Islam after doing extensive research. Embracing Islam, these people paved the way for many people in the West in becoming Muslims thanks to their works, conferences, and religious communions. Most of the converts were academics, and they recognized Islam after reaching a certain intellectual level. Conversion movements must be examined, and their causes and consequences are identified. This could help arouse interest in Islam, besides promoting and popularizing it. It was found that those who chose Islam in the cases of conversion examined were mainly affected either by extensive research or by a religious person or component that came into their lives.

Keywords

Mysticism, Islam, Tariqat, Converts to Islam, Spread of Islam

Molla Halil Siirdî'nin Tasavvufi Yönü

Abdurrezzak Evrensel
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Tasavvuf Bilim Dalı
Ankara Türkiye
evrenselabdurrezzak@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5899-7008

Özet

Molla Halil Siirdî, 1750 1843 yılları arasında yaşamış bir Osmanlı âlimidir. Molla Halil, medrese geleneğince bilinen ve eserleri okunan bir âlimdir. Yaşamı süresince medresede talebe yetiştirmiş ve ilme hizmet etmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yeralan medreselerde bilinen bir isimdir. Farklı ilimlere dair eserleri ve temel dinî meselelerle ilgili fikirleri bulunmaktadır. Siirdî, kırâat ve tecvid ilimlerini inceleme hususlarında ön plana çıkmıştır. Siirdî'nin kitaplarının bir kısmı bölge medreselerinde geçmişten günümüze ders kitabı olarak okutulmaktadır. Kitaplarının bir kısmı ise medrese hocalarının başucu kitabı olarak raflarda yerini almıştır. Bu çalışmada, Siirdî'nin tasavvufi görüşleri ele alınmakta ve tasavvuf alanına katkıları tespit edilmeye çalışılmaktadır. Araştırmanın amacı, onun tasavvufi görüşlerinin mevcut eserlerinin değerlendirilmesi ile ortaya çıkarılmasıdır. Bu şekliyle çalışma, onun tasavvufi düşüncelerinin daha da iyi anlaşılmasını hedeflenmektedir. Siirdî'nin tasavvufi kavram ve anlayışının incelendiği bu çalışmada, genel olarak sosyal bilimlerin özelde ise tasavvuf bilim dalının yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma ile Siirdî'nin mürşid, seyru sülûk, rü'yetullah, insanı kâmil ve takva kavramlarına yüklediği anlamlar tespit edilerek günümüz Türkçesine aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, Molla Halil, Siirdî, Mürşid, İnsanı Kâmil, Takva

The Sufi Side of Mullah Khalil al-Siirdī

Abdurrezzak Evrensel
Graduate Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Social Sciences
Department of Basic Islam Studies, Department of Sufism
Ankara Turkey
universalabdurrezzak@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5899-7008

Abstract

Mullah Khalil al-Siirdī is an Ottoman scholar who lived between 1750-1843. He is a scholar known to the madrasa tradition, and his works are often read in madrasas. Throughout his life, he educated students in madrasas, thereby serving the education. He is a well-known scholarly figure in the madrasas located in the Eastern and Southeastern Anatolia Regions. He has worked on different sciences and puts forward ideas about fundamental religious issues. al-Siirdī stands out as a scholar studying the sciences of recitation and tajweed. Some of his books have been used as textbooks in the regional madrasas for a long time. They occupy a place on the shelves as bedside books of madrasah teachers. This study discusses al-Siirdī's Sufi views and his contributions to the field of Sufism. The research aims to reveal his mystical views by evaluating his existing works and understanding his mystical thoughts. In addressing al-Siirdī's concept and understanding of Sufism, this study adopted social sciences methods in general and Sufism in particular. With the study, the meanings that al-Siirdī attributed to the concepts of murshid, sayr al-sulūk, ruyat Allah, al-insān al-kāmil, and taqwa were determined and transferred to today's Turkish.

Keywords

Sufism, Mullah Khalil, al-Siirdī, Murshid, al-Insān al-Kāmil, Taqwa

Onuncu Oturum

Dil ve Tefsir Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 19:00 – 20:10

Çağdaş Batı Literatüründe Kur'an Metnine Yaklaşımlar: Metin Bütünlüğü Arayışları

Ersin Kabakcı
Dr. Öğr. Üyesi., Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir Anabilim Dalı
Çorum, Türkiye
ersinkabakci@hitit.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0913-8087

Özet

19. yüzyıldan itibaren Batı merkezli Kur'an araştırmalarında en çok öne çıkan çalışma alanlarından birisi, Kur'an'ın metin yapısı olmuştur. 20. yüzyılın son çeyreğine kadar Kur'an'ın sistematik olmayan bir metin yapısına sahip olduğu yönünde hâkim bir kanaat bulunmaktadır. 1980'lerle birlikte ise Kur'an sûrelerinin belirli bir edebî bütünlüğe sahip olduğu varsayımı temelinde yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Hatta bu çalışmalar, müstakil sûrelerin bütünlüğünü tespit etme girişimleriyle sınırlı kalmayarak, araştırma alanlarını sûre çiftleri ve sûre gruplarına kadar taşımıştır. Batılı çalışmalarda bu denli önemli bir evrilmenin nedenlerinin tespiti, oryantalizmin kurumsallaştığı 19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar uzanan bir süreç analizine ilâveten, bakış açısında meydana gelen bahsi geçen kırılmanın öncesi ve sonrası arasında mukayeseli analizle desteklenen bir incelemeye muhtaçtır. Bunun için öncelikle 19. yüzyıldan itibaren Kur'an araştırmalarında etkili tarihsel-eleştirel metotlar ve Kur'an araştırmalarında öne çıkan araştırmacılar ile sınırlı bir analiz gerçekleştirilmiştir. Müteakiben, Kur'an metninin bütünlüğüne yönelik çalışmaların arka planında hangi teorik ve metodolojik etkilerin bulunduğunu tespite matuf analizler konu edilmiştir. Bu

bağlamda elde edilen teorik birikim üzerinden Kur'an'ın metin bütünlüğünü tespite yönelik öne çıkan yaklaşımlar, önde gelen araştırmacıların referans metinlerinden hareketle irdelenmiştir. Neticede, söz konusu çalışmaların akademik nitelikli ve daha ileri araştırmaları hak eden bir yöntem ve içeriği haiz oldukları sonucuna varılmıştır. Diğer yandan, ilgili çalışmalarda indirgemecilik, genellemecilik, tarihsel veri sıkıntısı ve eklektisizm gibi bazı eleştiriye muhtaç hususların bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tefsir, Batılı Kur'an Araştırmaları, Tarihsel Metin, Edebî Metin, Bütünlük

Approaches to the Qur'anic Text in the Contemporary Western Literature: The Searchings for the Unity of the Text

Ersin Kabakcı
Asst. Prof. Hitit University, Divinity Faculty
Department of Basic Islamic Sciences, Department of Tafsir
Çorum, Turkey
ersinkabakci@hitit.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0913-8087

Abstract

One of the most prominent areas of study in Western-centered Qur'anic studies has been the textual structure of the Qur'an. Until the last quarter of the 20th century, there is a prevailing opinion that the Qur'an has an unsystematic textual structure. With the 1980s, new approaches are beginning to emerge on the basis of the assumption that the Qur'anic surahs have a certain literary unity. These studies are not limited to attempts to determine the unity of individual surahs, and they carried their research areas to surah pairs and surah groups. In order to assess the reasons for such an important evolution in Western studies, process analysis is needed starting from the 19th century, when orientalism was institutionalized, to the present day. In addition, a review supported by comparative analysis between before and after the mentioned break in perspective is required. For this, first of all, an analysis limited to historical-critical methods effective in Qur'anic studies and prominent scholars in Qur'anic researches since the 19th century is carried out. Subsequently, analyzes aiming at determining which theoretical and methodological effects exist in the background of studies on the unity of the Qur'anic text are discussed. Based on the theoretical knowledge obtained in this

context, prominent approaches to determine the textual unity of the Qur'an are examined with reference to the reference texts of leading scholars. As a result, it is concluded that the studies in question have a method and content that is of academic quality and deserves further research. On the other hand, it is noted that there are some issues in need of criticism, such as reductionism, generalization, historical data shortage, eclecticism in related studies.

Keywords

Tafsir, Western Qur’anic Studies, Historical Text, Literary Text, Unity

Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfü'l-meânî Üzerine Bir İnceleme

Bünyamin Güder
Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belagatı Bilim Dalı
bunyaminguder31@gmail.com
orcid.org/0000-0002-9996-6504

Özet

Arap dilinde kelime türleri isim, fiil ve harf olmak üzere üç gruba ayrılır. Bu türlerden biri olan harfler gerek cümledeki fonksiyonları (amel) gerekse anlamları açısından literatürde geniş bir yere sahiptir. Harfler kendi içinde de Arap dil bilginleri tarafından birtakım tasniflere tabi tutulmuştur. Bu tasniflerden biri de "mana harfleri" anlamındaki "hurûfü'l-meânî" türünden olan harflerdir. Hurûfü'l-meânî türünden olan harfler tek başına kullanıldıklarında bir anlam ifade etmeyip ancak cümle içinde bir fiil veya isimle birlikte kullanılmalarıyla bir mana ifade etmelerinden dolayı bu isimle klasik Arap dili kaynaklarında yerini almıştır. Cümle içindeki fonksiyonu ve anlamının yanında yapısal özellik taşıyan harfler, basit ve bileşik (mürekkeb) yapılı olmaları yönüyle de incelenmiş ve Arap dili alimleri arasında bu konuda tartışmalar vuku bulmuştur. Çalışmamız da bu harfler özelinde Arap dili âlimlerinin tartışmalarıdır. Tartışma kapsamında harflerin basit yapıda olduğunu iddia edenler yanında bileşik yapıda olduğunu savunanlar da bulunmaktadır. Araştırmamızda tarafların görüşleri ortaya konulup her iki grubun gerekçeleri incelenmiştir. Bu bağlamda İbn Hişâm'ın (öl. 761/1360) Muġni'l-lebîb ʿan kütübi'l-eʿârîb adlı eseri başta olmak üzere hurûfü'l-meânîyi müstakil olarak ele alan İbn

Abdünûr'un (öl. 702/1302) Raṣfü'l-mebânî fî şerḥi ḥurûfi'l-meʿânî adlı eseri ana kaynak olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonunda harflerde asıl olan basitlik olgusu olduğu bileşik harflerin ise basit harflerden meydana geldiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Arap Dili ve Belagatı, Arapça, Belagat, Harf, Edat, Hurûfü'l-meânî

Examination of the Ḥurūf al-Maᶜānī in Terms of Their Simple-Compound Structure

Bünyamin Güder
Master's Student, Karamanoğlu Mehmetbey University
Graduate School of Social Sciences, Department of Basic Islam Studies, Department of Arabic Language and Rhetoric
Karaman, Türkiye
bunyaminguder31@gmail.com
orcid.org/0000-0002-9996-6504

Abstract

Types of words in the Arabic language are divided into three groups: nouns, verbs, and letters. Letters, one of these types, have a vast place in the literature regarding their functions (actions) and meanings in the sentence. The letters have been subjected to some classifications by the Arabic linguists. One of these classifications is the letters of the type "Ḥurūf al-Maᶜānī", which means "Letters of Meaning". The letters of the type ḥurūf al-maʻānī have taken their place in the classical Arabic language sources with this name because they do not have any meaning when used alone, but verbalize a meaning when they are used together with a verb or noun in a sentence. In addition to their function and meaning in the sentence, the letters with structural features were also examined in terms of their simple and compound (murakkab) structure, and discussions took place among the scholars of the Arabic language. This study is the discussions of the scholars of the Arabic language specific to these letters. In the scope of the debate, there are those who claim that the letters have a simple structure and those who argue that they have a compound structure. In this research, the views of the scholars were put forward, and the

reasons of both groups were examined. In this context, it has been designated as the primary source especially Ibn Hishām's (d. 761/1360) work named Mughnī al-labīb ʻan kutub al-aʻārīb and Ibn Abd al-Nūr's (d. 702/1302) work named Raṣf al-mabānī fī sharḥ ḥurūf al-maʻānī which deals with ḥurūf al-maʿānī independently. At the end of the study, it was determined that the main thing in letters is simplicity, and compound letters consist of simple letters.

Keywords

Arabic Language and Rhetoric, Letter, Preposition, Ḥurūf al-maʻānī

Aşık Veysel'in 'Uzun İnce Bir Yoldayım' Şiirinin Ontolojik Tahlili

Mehmet Adlım
Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı
Gaziantep, Türkiye
mehmetadlimr@outlook.com
ORCID: 0000-0001-8110-1943

Özet

Bu çalışmada, Aşık Veysel'in Uzun İnce Bir Yoldayım adlı şiiri ontolojik tahlil metodu kullanılarak ele alınmış ve irdelenmiştir. Aşık Veysel'in halk edebiyatında ciddi bir yeri olmasına karşın şimdiye kadar eserlerinden sadece birkaçının bu metot ile tahlil edilmiş olması, bizi bu çalışmayı yapmaya sevk etmiştir. Aşık Veysel, şiirlerinde verdiği evrensel ölçekteki mesajları, hayat tecrübesiyle anlam dünyası arasındaki paralellik ve eserlerindeki sadelik şiirlerinin ontolojik tahlil metodu kullanılarak incelenmesini gerekli ve değerli kılmaktadır. Ontolojik tahlil metodu ile Aşık Veysel'in Uzun İnce Bir yoldayım şiiri merkeze alınarak gerek şiiri gerekse şairin kendisinin anlaşılması amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışma ile Aşık Veysel'in hayatı, sanatı, sanatında kullandığı dili, dünya görüşü, şiirinde anlatmak istediği ve şiiriyle insanlığa verdiği mesajların da açığa çıkarılması sayesinde ontolojik tahlil metodunun gerçek değeri sunulmuş olacaktır. İsmail Tunalı ile ülkemize kazandırılan ontolojik tahlil metodu, edebi eserlerin belli varlık katmanları çerçevesinde incelenmesini esas alan bir yöntemdir. Bu yöntemde eser, dış yapı ve iç yapı şeklinde iki kısma ayrılmaktadır. Eser birinci kısımda, dilsel özellikleri yönüyle inceleme konusu olurken ikinci kısım yani iç kısımda ise eserde kullanılan kelimelerin gerçek ve mecaz anlamları, eseri yazanın hayat tecrübesi ve son

olarak da eserin evrensel ölçekte vermek istediği mesaj ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Çalışmamızda yöntem olarak seçtiğimiz ontolojik tahlil metodu sayesinde eseri incelediğimizde; şiirin nazım biçimi olarak koşma türünde olduğunu redif ve kafiye içerdiğini, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, kaynaştırma ünsüzü gibi ses olaylarının kullanıldığını söyleyebiliriz. Ayrıca şiirde mübalağa, teşbih ve tezhip gibi söz sanatları da kullanılmıştır. Fakat söz sanatlarının kullanımı şiir dilindeki açıklığı ve sadeliği etkilememiştir. Şiirin anlam ve nesne yönüyle incelenmesine bakıldığında, şiirin merkezinde "uzun ince yol" kavramları üzerinden insan ömrü sembolleştirilmiştir. Şairin karakteri dikkate alındığında, şairin trajik bir yaşam öyküsüne sahip olması şiirine de yansımıştır. Meşakkatli bir yoldaki yolculuğa benzetilen insan ömrünün şairin trajik yaşam öyküsünden esinlendiği sonucuna varılabilir. Şair kendi trajik gerçekliğini, insanın bu dünyadaki gayesi ve bu dünyanın hayatımızdaki yeri çerçevesinde bütün insanlık adına yorumlamıştır ve bütün insanlığa pay çıkarmıştır. Tüm bunlar dikkate alındığında, bir halk ozanı olan şairimizin kendi trajik yaşam öyküsünü ve bu dünya ile ilgili tecrübelerini sanatın gücüyle insanlığa mal ettiği söylenebilir. Son tahlilde, ontolojik tahlil metodunun edebi eserlerin incelenmesinde bizi bütünsel bir sonuca ulaştırdığı ve eserlerin doğru anlaşılması noktasında bize yol gösterdiği ve ciddi kolaylık sağladığı yargısına varılabilir.

Anahtar Kelimeler

Sanat Felsefesi, Şiir, Aşık Veysel, Ontolojik Tahlil Metodu, Uzun İnce Bir Yoldayım

The Ontological Analysis of Aşık Veysel's Poem 'I am on a Long Narrow Road'

Mehmet Adlım
Master's Student, Gaziantep University
Graduate School of Social Sciences,
Department of Philosophy and Religious Sciences
Gaziantep, Turkey
mehmetadlimr@outlook.com
ORCID: 0000-0001-8110-1943

Abstract

In this study, Aşık Veysel's poem named I am On a Long Narrow Road was handled and analyzed using the ontological analysis method. Although Aşık Veysel has a severe place in folk literature, the fact that only a few of his works have been analyzed with this method until now has prompted us to do this study. Aşık Veysel's universal messages in his poems, the parallelism between his life experience and the world of meaning, and the simplicity in his works make it necessary and valuable to examine his poems using the ontological analysis method. The ontological analysis method is aimed to understand both the poem and the poet himself by taking the poem of Aşık Veysel's I am On a Long Narrow Road into the center. In addition, with this study, the actual value of the ontological analysis method will be presented by revealing Aşık Veysel's life, art, the language he uses in his art, his worldview, the messages he wants to express in his poetry, and the messages he gives to humanity with his poetry. The ontological analysis method, which was brought to our country with İsmail Tunalı, is based on examining literary works within the framework of certain layers of existence. In this method, the work is divided into two parts as external structure and internal structure. In the first

part, the work is the subject of examination in terms of its linguistic features. In contrast, in the second part, the real and symbolic meanings of the words used in the work, the author's life experience, and finally, the message that the work wants to convey on a universal scale is tried to be revealed. When we examine the work, thanks to the ontological analysis method we have chosen as the method in our study, we can say that the poem is in the literary type (koşma) genre as a verse form, it contains repeated voice and rhyme, and sound events such as vowel contraction, consonant assimilation, fusion consonant are used. In addition, rhetoric such as exaggeration, simile, and illumination were also used in the poem. However, the use of rhetoric did not affect the clarity and simplicity of the language of the poem. When we look at the analysis of the poem in terms of meaning and object, human life is symbolized through the concept of "long and thin road" in the center of the poem. Considering the character of the poet, the poet's tragic life story is also reflected in his poetry. It can be concluded that human life, which is likened to a journey on a grueling road, was inspired by the poet's tragic life story. The poet has interpreted his tragic reality within the framework of man's purpose in this world and the place of this world in our lives, on behalf of all humanity, and he has given credit to all humankind. Considering all these, it can be said that our poet, who is a folk poet, has attributed his tragic life story and his experiences about this world to humanity with the power of art. In the final analysis, it can be concluded that the ontological analysis method brings us to a holistic conclusion in the examination of literary works, guides us in the correct understanding of the works, and provides severe convenience.

Keywords

Art Philosophy, Poem, Aşık Veysel, Ontological Analysis Method, I am on a Long Narrow Road

On Birinci Oturum

Din Sosyolojisi ve Din Psikolojisi Araştırmaları

29 Ağustos 2021 Pazar 20:30 – 21:30

Şehitlik Olgusunun Arkeolojik Bir Analizi

Fatmanur Dikmen
Arş. Gör., Bülent Ecevit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Din Sosyolojisi Anabilim Dalı
Zonguldak, Türkiye
fatmanur.ilhan@beun.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9399-8831

Kemal Ataman
Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Din Sosyolojisi Anabilim Dalı
İstanbul, Türkiye
kemal.ataman@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5107-8367

Özet

Şehitlik kavramı günümüzde pek çok farklı durumda başvurulan, üzerine söz söylenen, tartışma konusu olan bir olgu haline gelmiştir. Medyada "vatan şehidi," "demokrasi şehidi," "devrim şehidi," "yangın şehidi," "futbol şehidi" gibi her yeni durumda bir yenisi eklenen farklı şehitlik nitelemeleri ile karşılaşılmaktadır. Öte yandan bilimsel çalışmalarda şehitlik kavramı üzerinden bir araştırma yapıldığında bilhassa Batı literatüründe şehitliğin cihatla ilişkili olarak terör ve intihar eylemleri bağlamında ele alındığı görülmektedir. Bu nedenle şehitlik olgusunun ilk ortaya çıkış bağlamının, "şehîd" kelimesinin bugünkü manalarını kazanma sürecinin ortaya çıkarılması mevzubahis kullanım alanlarını ve şehitlikle ilgili güncel tartışmaları anlamaya ışık tutması açısından önem arz etmektedir. İlgili literatürde şehitlik olgusunun kökeni ile ilgili bir inceleme yapıldığında, kavramın İngilizce literatürdeki karşılığı olan "martyrdom" kelimesinin kökeni ve bugünkü manayı kazanma süreci hakkında kesin ve detaylı bilgilere

ulaşmak mümkün iken İslamî şehitlik olgusu hakkında bir muğlaklık söz konusudur. Bu durumun iki açıklaması olabileceği düşünülmektedir: İlki, Batı literatüründeki çalışmalarda şehitliğin kökeni ile ilgili, şehitlik olgusunun Grek-Helen ve Yahudi-Hıristiyan geleneğinden ödünç alındığı, "şehîd" teriminin de Latin dillerindeki karşılığı olan "martus"tan tercüme edildiği iddiasına dayanılmasıdır. İkincisi ise Türkçe literatürdeki ilgili çalışmalarda böyle bir köken araştırmasına hiç girilmeyerek "şehîd" kelimesinin sözlük anlamları ile şehitlikle ilgili âyet ve hadislere yer verilmekle yetinilmesidir. Bu çalışmanın amacı, şehîd ve şehâdet kavramlarının anlam yörüngesinin açığa çıkarılması, zamanla yüklendikleri manâların tespit edilmesi ve kavramın kullanıldığı çağdaş durum ve vakalarla nasıl ilişkilendirilebileceğini analiz etmektir. Konunun tarihsel boyutuna özellikle dikkat ederek, ilgili literatürde karşımıza çıkan belirli olayları metinselligi içinde değerlendirip anlamlarını anlaşılır kılmayı amaçlayan betimleyici bir yöntem kullandık. Bu literatür, İslam tarihinin birincil kaynakları, Arap kültür ve toplumsal yapısını yansıtan Arap şiiri ile şehitlikle ilgili ayet ve hadisleri içermektedir. Batılı araştırmacıların ödünç alma iddialarının somut bir delile dayanmadığı; savaşmanın ve savaşta ölme idealinin İslamiyet öncesi Arap toplumunda da asil bir eylem olarak algılandığı; şehîd kelimesini oluşturan "ş-h-d" fiil kökünün Arap şiirlerinde "savaşa katılmak" manasında kullanılmakta olduğu; bugünkü manâda şehit kavramının ilk olarak Mûte Savaşı'nda şehit olanlara dair, Hassân b. Sâbit'in şiirinde "müsteşhidîn" olarak kullanıldığı çalışmada ulaşılan temel sonuçlar olmuştur.

Anahtar Kelimeler

Din Sosyolojisi, Şehitlik, Şehâdet, Şehîd, Cihad

A Critical Archeology of the Phenomenon of Martyrdom

Fatmanur Dikmen
Research Asistant, Zonguldak Bülent Ecevit University
Faculty of Theology, Department of Sociology of Religion
Zonguldak, Turkey
fatmanur.ilhan@beun.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9399-8831

Kemal Ataman
Professor, Marmara University
Faculty of Theology, Department of Sociology of Religion
İstanbul, Turkey
kemal.ataman@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5107-8367

Abstract

The concept of martyrdom (shahāda) has been used and discussed in various cases and situations in the media and academia today. Different definitions of martyrdom are encountered in the meantime, with a new addition almost in every new case such as "martyr of homeland," "martyr of democracy," "martyr of revolution," "martyr of fire," even "martyr of football." However, when the literature, especially Western literature, on martyrdom is analyzed, it becomes clear that the concept is studied in the context of terrorism and suicide attacks in relation to jihād. Therefore, it is essential to reveal the context in which the concept (shahīd) was coined and the process through which it has gained its various current meanings to shed light on the usage areas mentioned above. However, when examining the origin of the phenomenon of martyrdom in the relevant literature, it is possible to have precise and sufficient knowledge about the origin of the word "martyrdom" and the trajectory of its current

meaning. In contrast, the ambiguity about the origin of the phenomenon of Islamic martyrdom (shahāda) still obtains. There may be two explanations for this: First, the concept of martyrdom in Western literature was borrowed from the Greko-Roman and Judeo-Christian traditions, and the term "martyr" was translated from the Latin equivalent of "martus." Second, similar research on the origin of the concept is wanting in Turkish/Islamic literature; scholars seem to have been content with only the lexical definitions of the word "shahīd" and how it occurred in verses and hadiths. The purpose of this presentation is to figure out the trajectory of the concepts (shahīd and shahāda) and determine the meanings it has assumed over time and to analyze how it can be related to contemporary situations and cases in which the concept is used. Paying specific attention to the historical dimension of the subject matter, we used a descriptive method whose aim is to make intelligible the meaning of particular text-like events as they appeared in the literature. They include the primary sources of Islamic history, Arabic poetry reflecting the-then Arab culture and social structure, and verses and hadiths about martyrdom. We conclude that Western scholars' argument that Muslims borrowed the concept of martyrdom from other cultures is not based upon any concrete and credible historical evidence because the ideal of fighting and dying at wars was perceived as a noble act even in pre-Islamic Arab society; that the root of the verb "sh-h-d" forming the word martyr (shahīd) has been used in the sense of "joining the war" in Arabic poetry; and that the concept, as used today, was coined as "mustashhedīn" by Hassan Ibn Thabit to honor those who died at the Battle of Mu’ta.

Keywords

Sociology of Religion, Martyrdom, Shahāda, Shahīd, Jihād

Toplumsal ve Zihinsel Dönüşümün Deizme Etkileri

Bekir Şahin
Doktora Öğrencisi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Din Bilimleri Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
bekirsahin06@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9163-4508

Özet

Toplumda deizm inancına yönelen bireylerin öncelikle kendilerinde, dünyaya dair görüşlerinde ve sosyal çevrelerinde doğal olarak bazı değişim ve dönüşümler yaşanmaktadır. Deizm gibi akımlar çok öncelerden beridir dünyanın büyük bir çoğunluğunun yüzleştiği bir durum olsa da daha görünür olmalarının yanında hacimleri, şiddetleri ve kendine özgü tepkisel boyutları artarak devam etmektedir. Bu tebliğde problemimiz, bireylerin deizm inancına yönelmesinde toplumsal ve zihinsel dönüşümün etkisini anlamaya yönelik olacaktır. Teknolojik ve bilimsel gelişmelerden önceki toplumlar, karşılık bulamadığı soruları din yoluyla çözüme kavuşturma yoluna gitmişlerdir. Bilimi tek referans kabul eden bireylerin, akla ve mantığa uygun cevaplar bulamadığında din gibi hassas konularda tereddüt yaşamaları ve şüpheye düşmeleri kaçınılmazdır. Çalışmamızda modern yaşamın topluma sunduğu bu hızlı gelişim çağında, deist bireylerin toplumsal ve kültürel entegrasyonunun ne yönde olduğu ve toplumsal normlara uyumlarını anlayabilme amaçlanmaktadır. Dinleri, insanlığın uygarlık seviyesine erişimin önündeki en büyük engel olarak gören deist bireylerin teolojik argümanlarını toplumsal ve zihinsel ilerlemeler ışığında irdelemek konunun sosyolojik boyutlarıyla ele alınmasına katkı sunması açısından araştırmamızın önemini artırmaktadır. Çalışmamızda literatür taramasına dayalı dökümantasyon yöntemi kullanılarak elde ettiğimiz veriler metne yansıtılmıştır. Din dilinin

gecikmiş söylem ve içeriğiyle bağdaşmayan yönleri, doğasını ve derinliğini tam olarak algılayamadığımız söylem ve olguların gölgesine hapsedilmesine sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla bu söylem ve olguları günümüzün şartlarına uygun bir çözümlemeyle gerekçelendirmeliyiz. Her coğrafyanın farklı algı ve kabulleri olduğu gibi, her çağın da kendine özgü tepkiselliği ve ön kabulleri vardır. Bu yüzden her dönemi kendi kabul ve şartlarına göre değerlendirerek, deneyimlenen toplumsal refleksleri izleme ve gelişim çizgisinin izini sürme gayreti içerisinde olmalıyız.

Anahtar Kelimeler

Sosyolojisi, Din, Deizm, Toplum, Bilim

The Effects Of Social And Mental Transformation On Deism

Bekir Şahin
Ph.D. Student, Yıldırım Beyazıt University
Graduate School of Sciences
Department of Religious Studies,
Ankara, Turkey
bekirsahin06@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9163-4508

Abstract

Individuals who believe in deism in society naturally experience some changes and transformations in themselves, in their views of the world and their social environment. Although movements such as deism have been a situation faced by the majority of the world for a long time, they continue to increase in volume, intensity and specific reactive dimensions as well as being more visible. In this paper, our problem is to understand the effect of social and mental transformation on the tendency of individuals to believe of deism. Before technological and scientific developments, societies sought to solve the questions that they could not find an answer through religion. It is inevitable for individuals who accept science as the only reference to have hesitations and doubts on sensitive issues such as religion when they cannot find reasonable and logical answers. Our study aims to understand the social and cultural integration of deist individuals and their adaptation to social norms in this era of rapid development that modern life offers to society. Examining the theological arguments of deist individuals, who see religions as the biggest obstacle in front of humanity's access to the level of civilization, in the light of social and mental progress, increases the importance of our research in terms of contributing to the sociological dimensions of the subject. In our

study, the data we obtained using the documentation method based on the literature review were reflected in the text. The aspects of the language of religion that are incompatible with its delayed discourse and content cause it to be imprisoned in the shadow of discourses and phenomena, the nature and depth of which we cannot fully perceive. Therefore, we must justify these discourses and facts with an analysis appropriate to today's conditions. Just as every geography has different perceptions and assumptions, every age has its reactivity and presuppositions. For this reason, we should try to follow the social experienced social reflexes and follow the development line by evaluating each period according to its acceptance and conditions.

Keywords

Sociology, Religion, Deism, Society, Science

Lise Öğrencilerindeki Akademik Başarı ve Sınav Kaygısı ile Manevi Danışmanlık ve Rehberlik İlişkisi

Halime Hilal Taşkın
Doktora Öğrencisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı
Eskişehir, Türkiye
hilalalagoz@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-0186-3492

Özet

Günümüzde öğrencilerin manevi bazı değerleri yitirmelerine bağlı olarak hayatta karşılaştıkları problemlerle baş etme yeteneklerinin zayıfladığı görülmektedir. Bu durum akademik başarı ve sınav kaygısına yansımaktadır. Maneviyatın öğrencilerin akademik performansı üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu gösteren birçok çalışma bulunmaktadır. Öğrencilerin İslam'ın ilme bakışını kavramadıkları, ders çalışmanın da ibadet olduğu bilincini kazanamadıkları, sabır anlayışlarının gelişmediği ve manevi değerlerden beslenmedikleri için ders çalışmakta zorlandıkları, tevekkül bilincine yeterli düzeyde sahip olmadıkları için de sınav kaygısı yaşadıkları söylenebilir. Manevi danışman, ergenlik gibi kritik dönemlerde ortaya çıkan manevi ve ruhsal problemlere, manevi ve dinî kaynaklardan faydalanarak danışanın da aktif katıldığı bireysel sağaltım yoluyla çözümler aramaktadır. Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin akademik başarılarını arttırmada ve sınav kaygılarını azaltmada manevi danışmanlık ve rehberliğin rolünü irdelemektir. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubu ve kontrol grubu, Uşak ilinde lise düzeyinde öğrenim gören araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrenciler içerisinden yansız atamayla seçilen 20

öğrenci ile oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Westside Sınav Kaygısı Ölçeği (Westside Test Anxiety Scale, WTAS) kullanılmıştır. Bu ölçek Driscoll tarafından 2007 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe formunun oluşturulması ve güvenirlik çalışmaları Totan ve Yavuz (2009) tarafından yapılmıştır. Totan ve Yavuz tarafından yapılan çalışma sonucunda ölçek, öğrencilerin sınav kaygısı düzeyini ölçmede geçerlilik ve güvenirlik katsayısı yüksek bir ölçme aracı olarak değerlendirilmiştir. Ön test olarak Westside Sınav Kaygısı Ölçeği uygulandıktan sonra manevi danışmanlık ve rehberliğin öğrencilerin akademik başarı ve sınav kaygısıyla baş etme yetenekleri üzerindeki etkisini test etmek için 9 oturumluk grupla manevi danışmanlık ve rehberlik uygulaması yapılmıştır. Manevi danışmanlık ve rehberlik oturumları oluşturulurken "Bilişsel Davranışçı Terapi" tekniği temel alınmıştır. Yapılandırılan oturumlar, alanında uzman olan iki psikolojik danışmanın değerlendirmesine sunularak görüşleri alınmış ve psikolojik danışma sürecinin son hâli oluşturulmuştur. Son oturumda son test uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubunun sınav kaygısı ölçeği ön testlerinden ve son testlerinden almış oldukları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Bağımsız Gruplar T testi yapılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin velileri ve sınıf öğretmenleriyle görüşme yapılmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarındaki değişimi gözlemlemek için E-Okul verilerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda manevi danışmanlık ve rehberlik ile öğrencilerin sınav kaygısı arasında negatif bir ilişki tespit edilirken manevi danışmanlık ve rehberlik ile öğrencilerin akademik başarıları arasında ise pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Din Psikolojisi, Manevi Danışmanlık ve Rehberlik, Sınav Kaygısı, Ergenlik, Akademik Başarı, Maneviyat

Relationship Between Academic Success and Exam Anxiety in High School Students and Spiritual Counseling and Guidance

Halime Hilal Taşkın
Ph.D. Student, Eskişehir Osmangazi University, Institute of Social Sciences, Department of Philosophy and Religious Sciences
Eskişehir, Turkey
hilalalagoz@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-0186-3492

Abstract

Today, it is seen that students' ability to cope with the problems they encounter in life weakens due to the loss of some spiritual values. This is reflected in academic success and exam anxiety. Many studies are showing that spirituality has a positive effect on students' academic performance. It can be said that students have difficulty studying because they do not grasp the view of science in Islam. They do not gain the awareness that studying is also worship, their understanding of patience is not developed, and spiritual values do not feed them. They experience exam anxiety because they do not have the consciousness of tawakkul at a sufficient level. The spiritual counselor seeks solutions to the spiritual and spiritual problems that arise in critical periods such as adolescence by using spiritual and religious resources through individual therapy in which the client is actively involved. This study aims to examine the role of spiritual counseling and guidance in increasing the academic success of high school students and reducing their exam anxiety. An experimental design with a pretest-posttest control group was used in the research. The experimental and control groups of the research consisted of 20 students who were selected by impartial assignment among the students studying at the high school level in Uşak and accepted to participate in

the research voluntarily. The Westside Test Anxiety Scale (WTAS) was used as a data collection tool. Driscoll developed this scale in 2007. The Turkish version of the scale was created, and its reliability studies were carried out by Totan and Yavuz (2009). As a result of the study conducted by Totan and Yavuz, the scale was evaluated as a measurement tool with high validity and reliability coefficient in measuring the exam anxiety level of students. After applying the Westside Test Anxiety Scale as a pre-test, spiritual counseling and guidance was applied with a group of 9 sessions to test the effect of spiritual counseling and guidance on students' academic success and ability to cope with exam anxiety. The "Cognitive Behavioral Therapy" technique was used as the basis for creating spiritual counseling and guidance sessions. The structured sessions were submitted to the evaluation of two psychological counselors who are experts in their fields, their opinions were taken, and the final version of the psychological counseling process was created. A post-test was administered in the last session. Independent Samples T-test was conducted to determine whether the scores of the experimental and control groups from the exam anxiety scale pre-tests and post-tests differed significantly. In addition, interviews were conducted with the parents and classroom teachers of the students participating in the research. E-Okul data was used to observe the change in students' academic achievement. As a result of the research, a negative relationship was found between spiritual counseling and guidance and students' exam anxiety. At the same time, there was a positive relationship between spiritual counseling and guidance and students' academic success.

Keywords

Psychology of Religion, Spiritual Counseling and Guidance, Exam Anxiety, Adolescence, Academic Success, Spirituality

Düzenleme Kurulu

Dr. Öğr. Üyesi Hakan Hemşinli

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Söylev

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Emrullah Kılıç

MEB, Çubuk Şehit Ömer Takdemir AİHL Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu Müdürü, Türkiye

Mustafa Bülbül

Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Bilim Kurulu | Dil ve Edebiyat

Prof. Dr. Celal Demir

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Ali Şimşek

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Arap Dili ve Belagatı Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Özen

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Osmanlı Türkçesi ve İslami Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Arkan

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı, Türkiye

Bilim Kurulu | Eğitim

Prof. Dr. Mehmet Bahçekapılı

Yalova Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Hasan Meydan

Sakarya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Muhammet Fatih Genç,

Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Arif Bakla

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Muhammed Ali Yazıbaşı

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Kurttekin

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi İrfan Erdoğan

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Yemenici

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Kaleci

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Ersoy

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi İshak Tekin

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye

Bilim Kurulu | Felsefe

Prof. Dr. Ayşe Sıdıka Oktay

Süleyman Demirel Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Ata Az

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Murat Karakaya

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, İslam Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Muhammet Caner Ilgaroğlu

Adıyaman Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, İslam Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hakan Hemşinli

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Emrullah Kılıç

MEB, Çubuk Şehit Ömer Takdemir AİHL Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu Müdürü, Türkiye

Bilim Kurulu | Mantık

Prof. Dr. Hasan Ayık

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, İslam Felsefesi Anabilim Dalı, Türkiye

Prof. Dr. Ali Karataş

Sakarya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. İsmail Bulut

Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelam Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Demir

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif Ceyhan

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Uzun

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Zeynep Yücedoğru

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Turgut

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Dinler Tarihi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Mine Akar

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tasavvuf Anabilim Dalı, Türkiye

Bilim Kurulu | Psikoloji

Prof. Dr. Mustafa Koç

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Psikolojisi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Behlül Tokur

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Çiğdem Gülmez

Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Sema Yılmaz

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Psikolojisi Anabilim Dalı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Söylev

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Bilim Kurulu | Sosyoloji

Prof. Dr. Özcan Güngör

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri Anabilim Dalı, Türkiye

Prof. Dr. Yakup Çoştu

Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Şaban Erdiç

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, Türkiye

Bilim Kurulu | Tarih

Prof. Dr. Ömer Soner Hunkan

Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Necati Barış

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Siyer-i Nebi ve İslam Tarihi Anabilim Dalı, Türkiye

Doç. Dr. Cafer Acar

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, İslam Tarihi Anabilim Dalı, Türkiye

Sempozyum Sekreteryası

Arş. Gör. Büşra Betül Punar

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler fakültesi, Ankara, Türkiye

Arş. Gör. Zehra Oruk Akman

Muş Alparslan Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Mantık Anabilim Dalı, Türkiye

Doktora Öğrencisi Hümeyra Sevgülü Haciibrahimoğlu

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye

Bildiri Özeti Hazırlama Şablonu

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Bildiri Özeti Gönderim Formu

1. Bildiri başlığı çok uzun veya içeriği yansıtmayacak kadar kısa olmamalıdır.
2. İncelenen konuyu anlaşılabilir biçimde özetleyen en az 150, en fazla 400 kelimeden oluşan bildiri özeti hazırlanmalıdır. Özette; araştırmanın konu, kapsam, önem, amaç ve yöntem gibi temel metodolojik çerçevesi belirtilmeli ve ulaşılan sonuçlara değinilmelidir. Özet, tek paragraf hâlinde yazılmalıdır. Öz metninde yer alan Türkçe olmayan özel isim (din, mezhep, şahıs, sûre vb.), kitap adı ve kavramların yazımında *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*'nin kullanımına uyulmalıdır. Özetler, Bildiri Özetleri Kitapçığında e-kitap formatında yayınlanacaktır.
3. Kabul edilen bildirilerin 3.000-9.000 kelimelik tam metinleri, bildiri kitabında yayımlanmak üzere sempozyumdan bir ay sonra / 28 Eylül 2021 tarihinde kadar istenecek ve Oku Okut Yayınları tarafından e-kitap formatında yayımlanacaktır.
4. İlki ilgili bilim dalı adı olmak üzere incelenen konuyu yansıtan en az beş kavram eklenmelidir.
5. ORCID numarası eklenmelidir.
6. Ad, Soyad, E-Posta, Cep Numarası, Unvan ve Kurum belirtilmelidir.

Bildiri Başlığı

Ad Soyad
Unvan., ... Üniversitesi, ...Fakültesi
...... Anabilim Dalı, Şehir, Türkiye
E-Posta
ORCID: 0000-000x-xxxx-xxxx

Özet:

Anahtar Kelimeler:

Title

Name Surname
Institution Information
Email
ORCID: 0000-000x-xxxx-xxxx

Abstract:

Keywords:

Bildiri Tam Metni Hazırlama Şablonu

Tam metnin hazırlanmasında *İSNAD Atıf Sistemi*'ne uyulmalıdır.

Bildiri Başlığı

Ad Soyad
Unvan., ... Üniversitesi, ...Fakültesi
...... Anabilim Dalı, Şehir, Türkiye
E-Posta
ORCID: 0000-000x-xxxx-xxxx

Özet:

Anahtar Kelimeler:

Title

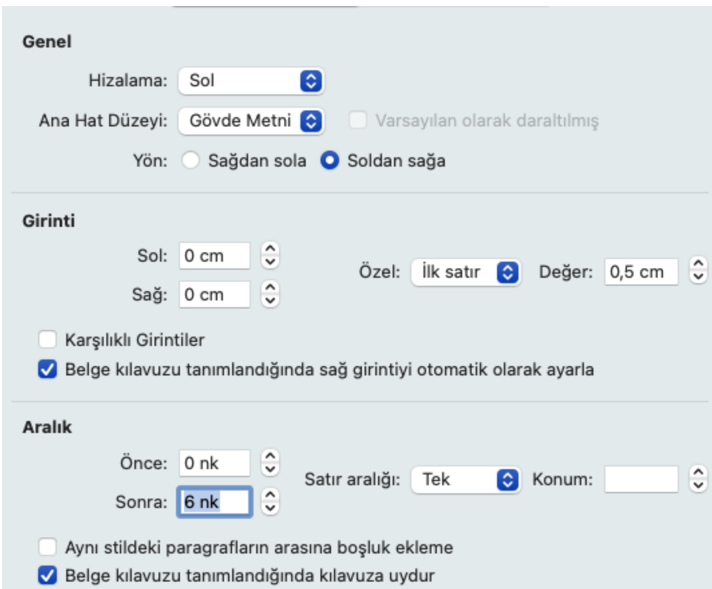
Name Surname
Institution Information
Email
ORCID: 0000-000x-xxxx-xxxx

Abstract:

Keywords:

Giriş

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

1. Birinci Derece Başlık

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

2. Birinci Derece Başlık

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

2.1. İkinci Derece Başlık

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

2.2. İkinci Derece Başlık

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek

Sonuç

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek. Metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek, metin eklenecek.

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmaları güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir. Başvurular, Sempozyum Bilim Kurulu tarafından incelenmekte ve en az iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Kabul edilen bildirilerin özetleri ve tam metinleri *Oku Okut Yayınları* tarafından açık erişim olarak okuyucularla buluşturulmaktadır.

sempozyum.**okuokut**.org

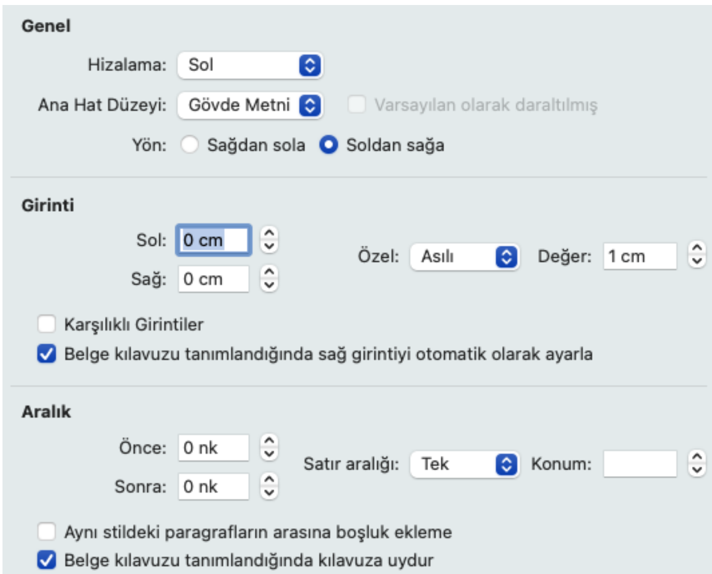
ISBN-13: 978-605-74416-4-5
9 786057 441645

OKU OKUT
YAYINLARI

Kaynakça

Soyad, Ad. *Eser Adı.* çev. Çeviren Ad Soyad. Basım Yeri: Yayınevi, 2. Baskı, Yıl.

Soyad, Ad. *Eser Adı.* çev. Çeviren Ad Soyad. Basım Yeri: Yayınevi, 2. Baskı,

Yıl.

Soyad, Ad. *Eser Adı.* çev. Çeviren Ad Soyad. Basım Yeri: Yayınevi, 2. Baskı, Yıl.

Soyad, Ad. *Eser Adı.* çev. Çeviren Ad Soyad. Basım Yeri: Yayınevi, 2. Baskı, Yıl.